

Szeretettel köszöntjük Kedves Vendégeinket!

ORVOSKARI HIRMONDÓ

Orvosnapok, Pécs, 2013. október

TARTALOM

Dékáni köszöntő

Orvosnapok: kitüntetések, elismerések

Tanévnyitó az orvoskaron
(*Miseta Attila*)

Évnyitó a PTE-n

Újonnan kinevezett professzoraink, docenseink

A Klinikai Központ működésének elmúlt esztendeje
(*Decsi Tamás*)

Stemler Miklós interjúja: Miseta Attila,
Gyulai Rolland, Barthó Loránd

Bolyai-ösztöndíjasok és OTKA-nyertesek

City Karnevál (*Földényi Gabriella*)

A PACAP-konferenciáról (*Tamás Andrea,*
Fülöp Balázs Dániel)

A Hevesy György Magyar Orvostudományi
Nukleáris Társaság XVIII. Kongresszusa
(*Könyvesné Sarkadi Margit*)

Kísérletezés az Ecole Polytechniquen (*Lukács András*)

ISEO – 2013 (*Horváth Györgyi*)

Érettségire felkészítő tábor
(*Duga Zsófia*)

Szanyi István Widex-díjat kapott

A PTE saját programot dolgozott ki a
bevándorlóprobléma kezelésére (*Szabó Gábor*)

Legjobb a Biológia Intézet tárgyaiból (*Bátor Judit*)

Interjú Szabó Istvánnal a Doktoranduszhallgatók
Nemzetközi Konferenciájáról (*Péczezy László*)

A Horvát Élettani Társaság 3. Kongresszusa
(*Dancs Korinna*)

Gyermekkardiológus Kongresszus
(*Masszi György, Környei Mária, Török Katalin*)

90 évvel ezelőtt nyílt meg Pécsen a Magyar Királyi
Tudományegyetem (*Schneider Imre*)

Emlékezés Schmidt Lajos egyetemi tanárra
(*Schmidt Pál*)

Őszi ünnepeink:

Aradi Vértanúk Napja; 1956
(*Kiss Tamás összeállítása*)

Intézeti, klinikai hírek, információk

Puppi Andrásné Nyina
1937–2013

Középen Tám László fotói, a címlapon és a hátsó borítón Rodler Miklós fényképei, a poszteren Sebők Béla és Barthó Loránd fotói láthatóak.

Tisztelt Kollégánők, Kollégák!

Szeretettel köszöntöm Önöket egyik legjelentősebb kari ünnepünkön. Kérem, hogy rövid főhajtással és felállással emlékezzünk azokra a kollégáinkra, akik nem jöhettek el!

Egyetemünkön az Orvosnapok rendezvényei hosszú hagyományra tekintenek vissza. Valójában az orvosavatás és a tanévnyitó mellett ez az az alkalom, amely legmértőbben fejezi ki összetartozásunkat, ragaszkodásunkat az alma mater hagyományaihoz, értékeihez.

Örömmel jelezhetem, hogy karunk vonzereje változatlan, több magyar hallgatót vettünk fel. Mintegy négyszeres volt a túljelentkezés mind az angol, mind a német nyelvű programjainkra. Bízató az érdeklődés biotechnológus programunk iránt. Ugyanakkor nem vagyunk maradéktalanul elégedettek. Szeretnénk, ha minél több, minél jobb eredményekkel rendelkező elsőhelyes jelentkezőnk lenne.

Németországi kapcsolatrendszerünk dinamikusan bővül, lehetővé téve hallgatóinknak a német nyelvű klinikai gyakorlatokat. Folytatódik az oktatókórházi rendszer kiépítése, ennek a kiteljesedése azonban csak átalakított, tömbösített tanrend mellett lehetséges. Sajnálatos, hogy az állami ösztöndíjas magyar hallgatók finanszírozása 2008 óta csökken, ma már jelentős mértékben a külföldi hallgatók képzése fedezi a magyar hallgatók képzését is. Ez a folyamat együtt azzal, hogy a PTE többi kara jelentős finanszírozási veszteségeket szenvedett, veszélyeztetni azokat a fejlesztéseket melyek elengedhetetlenül szükségesek a gyorsan fejlődő orvos- és biológiai tudományok hatékony oktatásához.

A klinikum területén a finanszírozás nem javult, kijelenthető, hogy a jelenlegi személyi állománnyal és eszközrendszerrel a jelenlegi adminisztratív követelmények mellett a kollégánők és kollégák elhivatottsága az ellátás színvonalának a legfőbb garanciája. Rendkívül fontos lenne az is, hogy az állami rendszerben biztosítsuk a fejlődőképes szektorok finanszírozását. Világosan el kellene dönteni, hogy mi az, ami szükséges és fejlesztendő, amit fenn kell tartanunk bár veszteséget hoz, és ami visszafelkészítendő, mert valódi szükség nincs rá. Itt komoly szakmai-stratégiai megfontolások kellene. Bátor politikai elhatározás, ami nem a rövidtávú szavazatszerzési szándékon alapul, ugyanígy szükséges.

A megnövekedett oktatási terhek sok nehézséggel járnak. Nem szeretnénk azonban engedni abból sem, hogy az Általános Orvostudományi Kar a Pécsi Tudományegyetem „zászlóshajója” maradjon a tudományos kutatás területén is.

A Szentágothai János Kutató Központ tartalommal való megtöltése karunkra is komoly feladatokat ró, egyúttal egy lehetőség is. Kezdeti sikereket értünk el kiváló, hosszú ideje külföldön dolgozó kutatóink „re-patriálásában”.

Csakis ott lehetséges valódi egyetemi szintű oktatás, ahol magas színvonalú a tudományos kutatás. Éppen ezért mindent megteszünk, hogy a hiányzó forrásokat saját erőből pótoljuk, részben éppen az idegen nyelvű oktatásból befolyó bevételekből.

Megújul az I. számú klinikai tömb. Ez számos kényelmetlenséggel jár, aminek az elviseléséért munkatársainkat külön köszönet illeti. Emellett sürgősségi betegellátó osztályunk valamint neonatológiai részlegeink újulnak meg a közeli jövőben.

Azonban a klinikum jelentős része kimarad a fejlesztésből, a műszerek korszerűsítése és lecserélése nélkül hamarosan behozhatatlan lesz a versenyhátrányunk. Amennyiben nem lesz lényegesen több pénz az egészségügy számára, meg kell nyitni az állami intézményeken belül a fizetős betegellátás kapuit. Előbb azonban szükséges a megfelelő jogi szabályozás, az egyszerűsített adminisztráció. A jelen helyzetben az adminisztráció egyszerre túl bonyolult, drága és pontatlan. A helyes sorrend nem a dolgozók elbocsájtása többnyire „átszervezés” kapcsán, hanem az adminisztráció egyszerűsítése, majd az ehhez történő méretezés.

A nemzetközi piacon mérnökeinket, orvosainkat „a legkeresettebb árucikkek” között tartják számon. Hazai megbecsültségük azonban kívánnivalót hagy maga

ORVOSKARI
HÍRMONDÓ

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája.

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo

Az ünnepséggel kapcsolatos blokk fényképeinek nagy részét, valamint az évnyitó fotóit *Verébi Dávid* készítette, *Czulák Szilvia* gondozta. Hálásan köszönjük!

után. A külföldön dolgozó orvosok és kutatók körében megfigyelhető egyfajta visszatérési hajlandóság, és legtöbbjük nem a hasonló szintű anyagi juttatásokat várná el, hanem a kiszámítható, rendezett munkakörülményeket. Sajnos ettől a magyar egészségügy majdnem annyira távol van, mint a nyugati bérektől.

Helyesnek tartjuk a reál-tudományok felsőoktatásának támogatását. Bár közgazdászok gyakran említik az ún. hozzáadott értéket, ami a fejlett társadalmakban ma már több mint a megtermelt érték, a probléma csak az, hogy megtermelt érték nélkül nincs hozzáadott érték. Fordítva ez természetesen nem igaz. Igaz az is, hogy a valódi hozzáadott értéket is mérnökök, orvosok és a reál-tudományok más művelői produkálják. Ennek tükrében Magyarország nagyon rossz helyzetben van, aminek a megváltoztatására tett kísérlet még akkor is dicséretes, ha a megvalósításba hibák csúsztak.

Ugyancsak fontos és lényeges az, hogy az egészségügynek a nemzeti össztermékből történő részesülése kimagaslóan gyenge, ez a helyzet feltétlen korrekciót igényel. A felsőoktatásra szánt pénzüsszeg pedig kb. csak a GDP 1%-a, így azok a források, melyek a rendelkezésünkre állnak, melyek eloszthatók, egészen egyszerűen kevesek.

Kedves Kolléganők, Kollégák!

Az elmúlt évben karunk a 167 magyar kar mértékadó ranglistáján a 2. helyet foglalta el, az oktatói minőség tekintetében pedig az 1. volt. Tudjuk, hogy a statisztikák torzítanak! Tudjuk, hogy nem állunk ilyen jól! Tudjuk, hogy rengeteg a gyengeségünk! Megnyugtató azonban az, hogy a kar oktatói kara még mindig erős. A tőlünk kikerülő orvosok, fogorvosok gyógyszerészek és biotechnológusok megállják a helyüket. Abban is bízom, hogy kormányzati szinten is megkapjuk azt a támogatást, melyre a magyar egészségügy tekintetében joggal tartunk igényt.

Végül el kell mondjam, hogy mint volt tanítványaink, Önök a legfontosabbak a számunkra: az összetartozás, a véleménykülönbségek és szakmai viták ellenére az egészségügy alappillérei. Ennek egyik eleme az, hogy különböző periódusokban bár, de mindannyian ennek az alma maternek a tanítványai vagyunk. Tegyük meg mindent azért, hogy tovább emelkedjen az oktatásunk színvonala, fejlődjön tudományos kutató tevékenységünk és hogy klinikai ellátásunk jó híre erősödjön. Mi a magunk részéről mindenkivel, aki ezeket a célokat magáénak vallja, együtt kívánunk működni!

Köszönöm, hogy eljöttek! Azok, akik nem tudnak jelen lenni, remélhetőleg találnak alkalmat arra, hogy bármikor ellátogassanak hozzánk. Az ajtó mindig nyitva áll!

Mindenkinek nagyon jó egészséget, jó munkát, sok sikert és kellemes együtt töltött órákat kívánok a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara nevében.

Kérjük Önöket is, hogy vigyék el jó hírünket, közvetítsék azt, hogy a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara megmaradt ugyanúgy, mint az Önök idejében, szigorú, de a minőséget megkövetelő oktató intézménynek.

Dr. Miseta Attila

Dr. Miseta Attila
egyetemi tanár, dékán

A Dékáni vezetés

Dr. Miseta Attila egyetemi tanár, dékán

Dr. Ertl Tibor egyetemi tanár, általános, szak- és továbbképzési dékánhelyettes

Dr. Biró Zsolt egyetemi tanár, klinikai és diákjóléti dékánhelyettes

Dr. Czopf László egyetemi docens, oktatási dékánhelyettes

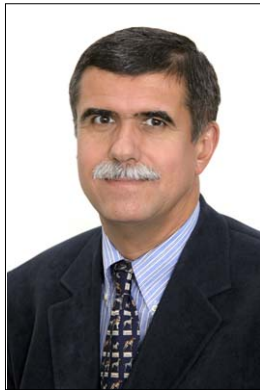
Dr. Koller Ákos egyetemi tanár, tudományos dékánhelyettes

Klinikai Központ főigazgató

Dr. Decsi Tamás

Dr. Ertl Tibor

Dr. Biró Zsolt

Dr. Czopf László

Dr. Koller Ákos

Dr. Decsi Tamás

PRO FACULTATE MEDICINAE KITÜNTETÉSEK

Arany fokozat

Dr. Bellyei Árpád egyetemi tanár

MSI Ortopédiai Klinikai Tanszék

Dr. Bellyei Árpád egyetemi tanár 1966-ban végzett a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. Ezt követően az Ortopédiai Klinikán dolgozott különböző beosztásokban. 1989-ben egyetemi tanári kinevezést kapott, mellyel egyidőben kinevezést nyert az Ortopédiai Klinika élére. Ezt a megbízást 2007. június 30-ig töltötte be. 1991-ben az orvostudományok doktora tudományos fokozatot nyerte el.

1997-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetem rektorává választották, mely funkciót 2000. január 1-jéig, a Janus Pannonius Egyetemmel történő egyesülésig töltötte be. 2000-2003 között a PTE Egészségtudományi Centrumának elnöke, majd 2002-2004 között elnökhelyettese volt. Több alkalommal vett részt külföldön előadói körúton. Jelentős tudományos munkásságát fémjelzik szakmai tudományos közleményei, könyvfejezetei. Kimagasló gyógyítói tevékenysége során elsőként vezette be a csipőficam kezelésében az „együlésben” végzett komplett műtéti megoldást. Ugyancsak nevéhez fűződik,

hogy a pécsi klinikán 1985 óta alkalmazzák a korszerű végtaghosszabbító eljárásokat. Munkacsoportot hozott létre a nagyízületi endoprothetika korszerű lehetőségeinek alkalmazása és a klinikai kutatás céljából. Több évtizede vesz részt az egyetemi hallgatók magyar és angol nyelvű oktatásában, előadások tartásával és a klinikai gyakorlatok bemutatásával.

Postumus arany fokozat

Dr. Ember István egyetemi tanár

Orvosi Népegészségtani Intézet

Dr. Ember István 1977-ben szerzett summa cum laude diplomát a Debreceni Orvostudományi Egyetemen. 1992-ben került egyetemi tanárként a Pécsi Orvostudományi Egyetemre, ahol a Közegészségtani Intézet vezetőjévé nevezték ki. Ettől kezdődően vett részt mind a magyar, mind az angol nyelvű orvostudományokban. 1989-ben lett az orvostudományok kandidátusa, 1994-ben habilitált, 2003-tól az MTA doktora fokozatot nyerte el. 1995 és 1997 között oktatási rektorhelyettesi tisztséget töltött be, 2004 óta a PTE Általános Orvostudományi Kar Orvosi Népegészségtani Intézetének igazgatója volt. Szakmai folyóiratokban történő aktív publikációs tevékenysége mellett számos könyv, tankönyv szerzője és szerkesztője volt, amelyek közül a Népegészségügyi Orvostan című nagy, átfogó tankönyv mind a graduális, mind a posztgraduális képzésben mérföldkőnek tekinthető. Rendkívül sokrétű és eredményes kutató volt, számos elismerésben részesült.

Szívén viselte az erdélyi magyarság ügyét, mindent megtehetett, hogy előmozdítsa karunk és a Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyászati Egyetem közötti kapcsolatok erősödését, rendszeresen oktatott és PhD-programokban vett részt a Marosvásárhelyi Egyetemen.

Ezüst fokozat

Dr. Helyes Zsuzsanna egyetemi tanár

Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet

1995-ben kapott orvosi diplomát, azóta dolgozik az intézetben. Kutatói tevékenysége kimagasló, kiterjedt hazai és nemzetközi kutatási kapcsolatrendszerrel rendelkezik. Részt vesz a graduális oktatásban mind a magyar, mind az angol programos hallgatók vonatkozásában. Rendkívül kiemelkedő pályázati eredményei. Részt vesz államvizsga-dolgozatok védésében. Jelentős a szakmai munkássága a Szent-ágotai Kutatóközpont menedzsmentjében. PhD-hallgatói körében számos sikeres védés történt.

Dr. Környei József egyetemi docens
Doktori és Habilitációs Tanács, Élettani Intézet

10 éve a Doktori és Habilitációs Tanács habilitációs ügyekben illetékes titkára. Teendőit lelkesedéssel és nagy körültekintéssel végzi. A szükséges egyeztetéseket rendkívüli precizitással, segítő szándékkal és empátiás készséget tanusítva látja el. Áldozatkész tevékenységével jelentős mértékben hozzájárult a habilitációs eljárások sikeréhez mind a pályázó, mind az ÁOK érdekeit szolgálva, és így emelve karunk tudományos teljesítményének színvonalát.

Dr. Stefanits János klinikai főorvos
Idegsebészeti Klinika

1972-ben summa cum laude minősítéssel végzett egyetemünkön. Kiváló, nagy tapasztalatú sebész, munkája az Idegsebészeti Klinika számára meghatározó jelentőségű. A hazai gerinc-idegsebészet vezető alakja. Tevékenységével hozzájárul a klinika szakmai teljesítményének egyenletességéhez és ahhoz, hogy a fiatalabb kollégák műtői tevékenysége minőségbiztosított lehessen. A betegek, szakdolgozók, orvosok által nagyra becsült, rendkívül etikus ember.

Bronz fokozat

Brunner Jánosné biológus
Biofizikai Intézet

1988 óta dolgozik az intézetben. Ebben a hosszú időszakban az intézetben folyó kutatások meghatározó szereplője volt. Kiemelkedő szerepe volt és van jelenleg is abban, hogy a fiatal kutatók megfelelő képzést és támaszt kapjanak mindennapi munkájuk során. Nagy figyelemmel és szorgalommal végzi az intézet biztonsági és veszélyes anyagokkal való munkálatainak az irányítását.

Homlokné Kiss Mária adminisztrátor
Anatómiai Intézet

1992-től dolgozik az intézetben. Elsődleges feladata a tetemutánpótlással kapcsolatos ügyek intézése, amit rendkívül precízen végez. A felajánlókkel és az elhunytak hozzátartozóival nagy együttérzéssel beszélget. Az intézet minden évben megrendezendő temetői megemlékezésének szervezésében nélkülözhetetlen szerepet játszik. Szolgáltatékészen segít bármilyen kéréssel kapcsolatban.

Szekeresné Izsák Margit intézetvezető főnővér II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum

1974-ben kezdte meg egészségügyi pályafutását, 1994 óta dolgozik jelenlegi munkahelyén. Főnővérként rendkívüli odafigyeléssel szervezi az ápolók munkáját, figyelve arra, hogy a klinikán folyó betegápolás a legmagasabb szinten történjen. Folyamatosan képezi magát, a betegellátás számos területéről tart előadásokat helyi és országos szakmai konferenciákon.

Kiemelt Dékáni Dicséret

Dr. Horváth Attila bőrgyógyász emeritus professor Simmelweis Egyetem

Az elmúlt két évben felbecsülhetetlen segítséget nyújtott abban, hogy a bőrgyógyászat területén a magyar és az idegen nyelvű graduális képzés megfelelő szakmai ellenőrzés mellett zajlott, valamint a szakorvosképzést és a továbbképzést felügyelte. Karunk nevében hálás köszönetünket fejezzük ki azért, hogy a Bőrklinika az évek óta hiányzó intézetvezetői tisztség betöltéséhez értékes segítséget nyújtott.

Dr. Kellényi Lóránd elektromérnök

1956. december 13-tól dolgozott a POTE, majd a PTE ÁOK Élettani Intézetében működő Akadémiai Tanszéki Idegéletlani Kutatócsoportban. Nem egyszerűen fejlesztő elektromérnök volt, hanem a kutatók egyenrangú munkatársa, mérnökök és orvosok generációinak mentora. Nyugdíjba vonulását követően is aktív maradt. Az élettan gyakorlatos oktatásának fejlesztésében való rendszeres közreműködés mellett az egyetem Természettudományi Karán, sőt társintézményekben is élvezhették sikeres munkájának gyümölcseit. Kivételesen termékeny, ember- és betegközpontú kutató-fejlesztő munkásságot tudhat magáénak.

Dékáni Dicséret

Balog Mária vegyész-fizikus, laboroperátor Szerves és Gyógyszerkémiai Intézet

1993 óta megszakítás nélkül dolgozik az intézetben. Szolgálatát az elmúlt 20 évben az intézet tevékenységével szorosan összeforrott. Munkája javítása céljából elvégezte a PTE, TTK-n a vegyész-fizikus laboroperátor BSc szakot. Több cikkben társszerzőként működött közre. Az intézet tűz- és balesetvédelmi felelősi, valamint leltárfelelősi teendőit megbízhatóan látja el.

Bogyó Judit csecsemő- és gyermekápoló Gyermekgyógyászati Klinika

Gyermekklinikai pályafutását 40 éve kezdte, közvetlenül a csecsemő- és gyermekápoló szakképesítés megszerzése után. Munkáját kiváló szaktudással, empátiás készséggel végzi, a plusz terheket is szívesen vállalja. Hivatástudata, segítőkészsége, betegekkal szembeni türelme példaképpül szolgál mind kollegáinak, mind a jövő generációjának.

Borsányi Lászlóné klinikavezető főnővér
Fül-Orr-Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinika

1975 óta dolgozik jelenlegi munkahelyén. Kezdetben három műszakos ápolónőként, majd osztályvezető nővérként. Jelenleg klinikavezető főnővér. Elvégezte a Budapesti Orvostovábbképző Intézet intézetvezetői szakát, majd később gyakorlatvezetői, hospice-ápoló és koordinátori képesítést is szerzett. Szakmai munkáját a pontosság és a precizitás jellemzi. Kollégáival és munkatársaival mindig humánus, etikus magatartást tanúsít, személyét megbecsülik és tisztelik. Munkáján túlmenően rendszeresen vállal társadalmi megbízatásokat is.

Dr. Garai János egyetemi docens
Kórélettani és Gerontológiai Intézet

28 éve a POTE-n kapott orvosdoktori diplomát, azóta dolgozik a Kórélettani Intézetben. Munkájára a sokoldalúság és az alaposág a jellemző. Kiemelkedő a sokoldalú kollaborációja az ÁOK többi intézetével, illetve más hazai intézményekben kutató kollégáival. Kiterjedt a nemzetközi kapcsolatrendszere, több pályázat és nemzetközi projekt szervezője. Jelentős a szerepe az ÁOK kutatóútánótlásának képzésében.

Garzóné Tóth Beáta szakasszisztens
Laboratóriumi Medicina Intézet

1984. szeptember 1-jétől dolgozik jelenlegi munkahelyén, a Laboratóriumi Medicina Intézetben. Laborasszisztensi képesítését Pécsen szerezte, a szakasszisztensit Budapesten. 2006-tól az intézet vezető asszisztensének helyettese. Céltudatos, határozott fellépésű. Jelenlegi feladatai közé tartozik a napi munka folyamatos megszervezése, illetve a központi telephelyen az ügyeletbeosztás. Lelkiismeretes, munkájára igényes kolléganő, aki a többletmunkából is maximálisan kiveszi a részét.

Harsányi Józsefné gazdasági ügyintéző
Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

1973-ban, az egyetemre kerülése után kezdetben a Kémiai Intézetben laboránsként dolgozott, majd 1994-től a Fül-Orr-Gége és az Urológiai Klinikák gondnoka lett. A két klinika gondnoki tevékenysége komoly szakmai felkészülést jelent, mely feladatnak maximálisan eleget tud tenni. Munkáját precízen, a klinika vezetőinek megelégedésére látja el. Pozitív hozzáállása segíti a klinika dolgozóit munkaügyi problémáik megoldásában.

Golobné Wassenszky Rita laborasszisztens
Bioanalitikai Intézet

1987 óta dolgozik a Bioanalitikai Intézetben. Munkája az orvosi diagnosztikát segítő laboratóriumi feladatok egész sorát öleli fel, melyet mindig nagy odafigyeléssel és alaposággal végez. Az új laboratóriumi mérőműszerek, a vizsgálati módszerek változása miatt újabb és újabb eljárásokat kell elsajátítania, melyre mindig készséggel vállalkozik. Az intézet közösségi életének egyik motorja, segít a problémák megoldásában.

Hegedűs Istvánné adminisztrátor
Szívgyógyászati Klinika

A pécsi szívsebészet megalakulásától, a Szívcentrum létrehozásától vesz részt a klinikai adminisztrációban. Munkáját megbízhatóan és pontosan végzi, kapcsolatot tart a fogadó intézetek diszpécserével. Jelenleg a Szívsebészeti Osztály teljes adminisztrációját végzi, besegít a klinikai titkárság munkájába is. Munkája elengedhetetlenül fontos a klinika zökkenőmentes működéséhez.

Dr. Hírné Perkecz Anikó ügyvivő szakértő

Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet

1973 óta dolgozik az orvosegyetemen, 2002-től jelenlegi munkahelyén. 2005-ben kapott diplomát a PTE biológus operátor szakán. Munkájával megteremtette a lehetőséget, hogy az intézetben szövettani laboratórium kerüljön kialakításra. Több mint 10 éve vezető munkatársa a Szövettani Laboratóriumnak, munkáját rendkívüli szorgalommal és precizitással végzi.

Hucker Tímea gazdálkodási felelős

Radiológiai Klinika

1987-ben kezdett dolgozni az Orvosegyetemen, majd 2008 óta a Radiológiai Klinika gazdálkodási felelőse. Munkáját, rábizott feladatait mindig pontosan, megbízhatóan végzi. Szorgalmas, korrekt, munkatársaival a kapcsolata kiváló. Kiemelkedő szerepet vállalt a volt Baranya Megyei Kórház röntgen részlegének integrációja során az újabb telephely kialakításában. Felügyeli a négy telephelyes szervezeti egység gazdálkodását.

Karádiné Sztárai Mária főműtősnő

Sebészeti Oktató és Kutató Intézet

Több mint 20 éve dolgozik az intézetben. Felelősségteljes munkájával, példamutató jellemevel, kreatív gondolkodásával mindig jelentősen segítette az intézet munkáját. Nyitott, segítőkész magatartása a diákok felé is barátságos légkört sugárzott és kiemelkedő szakmai tudásával az itt kísérleteket végző klinikus kollégáknak is biztonságot nyújtott. A műtő munkatársait kedvességgel, de határozottan és eredményesen irányítja.

Kellényi György elektrofiziológiai szakasszisztens

Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

1976-tól dolgozik a klinikán. Érdeklődési területének megfelelően folyamatosan képezte magát. Tudásával közel négy évtizede segíti az audiológiai és az elektrofiziológiai laboratórium munkáját. Informatikai jártassága óriási segítséget jelent a klinika oktatási és kutatási tevékenységében is. Az implantációs team nélkülözhetetlen munkatársa. Az implantátumok bekapcsolását és rendszeres programozását végzi.

Oksai Judit asszisztens

Orvosi Genetikai Intézet

1986 óta dolgozik az egyetemen. Kezdetben a Gyermekklinikán dolgozott, majd a Genetikai Intézet megalakulása óta a laboratórium nélkülözhetetlen asszisztense. A molekuláris genetikai diagnosztikai módszerek beállításában nagy szakmai hozzáértéssel, a kezdettől aktívan vesz részt. Kreatív, nyitott az új módszerek befogadására, munkatársaival rendkívül kollégiális.

Dr. Schmidt Erzsébet egyetemi adjunktus

Nukleáris Medicina Intézet

1984. óta a Nukleáris Medicina Intézet dolgozója. A betegellátás területén az alaposág jellemzi, diagnosztikai tevékenységét nagy körültekintéssel végzi. Mindennapi munkájában lelkiismeretes, a betegekkel való viszonyában türelmes, problémamegoldásra törekszik. Nevéhez fűződik Pécssett a csontsűrűség-vizsgálat bevezetése az osteoporosis rutin diagnosztikájában. Emberi magatartásával sokat tesz orvosunk fejlődéséért, tekintélyének megtartásáért.

Rőderné Bognár Mária gazdasági vezető

I. sz. Belgyógyászati Klinika

2003 óta tölti be ezt a pozíciót a klinikán. Munkája rendkívül megbízható, kiemelkedő szervező-készséggel és munkabírással rendelkezik. Az elmúlt évtizedben fontos szerepet töltött be a klinikán végrehajtott modernizációs folyamatokban. Folyamatosan képezi magát. Alapvető szerepe van abban, hogy a klinika gazdasági mérlege javult és tartósan pozitív szaldós eredményt mutat. Jelenleg a PTE KTK Egészségügyi Menedzser kurzusát végzi.

Dr. Stefanits Klára egyetemi docens

Onkoterápiás Intézet

Több évtizede foglalkozik onkológiai betegekkel, kitarása példaértékű. Nyári szabadságolások, különleges helyzetek esetén, nyugdíjasként is a mai napig ő az, aki szakmai lelkiismeretességgel és nagy empátiával látja el a betegeket. A klinikai munka mellett hosszú évtizedek óta aktívan részt vesz a graduális és posztgraduális képzésben, a német nyelvű képzés gyakorlatilag elképzelhetetlen részvétele nélkül.

Tihanyi Éva röntgenasszisztens

Onkoterápiás Intézet

Több évtizede az egyetem alkalmazottja, ugyancsak több évtizede foglalkozik odaadó gondoskodással dagrogatos betegekkel. Kiegyensúlyozottsága, jó kedélye, a betegekkel való empátiás viselkedése példaértékű bármely fiatal kolléga számára. Munkáját szeretettel, nagy odafigyeléssel és a betegek megalégedésére végzi.

Vecsernyés Mónika laboratóriumi asszisztens

Orvosi Biológiai Intézet

1995 óta dolgozik az egyetemen. Különböző munkacsoportokban sajátította el az intézetben folyó kutatómunka módszereit. Kísérleti munkáját pontosan, lelkiismeretesen végzi, szükség esetén munkaidőn túl is. Részt vesz oktatási anyagok készítésében, hallgatói gyakorlatok előkészítésében. Munkatársai körében népszerű, pozitív hozzáállásával, segítőkészségével hozzájárul az intézet teljesítményéhez.

Wiesner Jánosné laboratóriumi asszisztens

Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet

1988 óta dolgozik az Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet Bakteriológiai Diagnosztikai Laboratóriumában. Az azóta eltelt 25 év alatt nagy odafigyeléssel, a szakmai elvárásoknak megfelelően, pontosan és kreatívan végzi feladatait. Munkahelyi kapcsolataiban megbízható munkatárs. Hasznos tanácsaival segíti diplomás kollégái munkáját.

Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékérem

Tarjányi Lászlóné intézetvezető főnővér, PTE KK I. sz. Belgyógyászati Klinika

1978-ban került Pécsre, itt érettségizett és az Egészségügyi Szakiskolában ápolónői képzést szerzett. A Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Diplomás Ápolói Szakán 2000-ben főiskolai diplomát, 2004-ben pedig a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Ápolástudományi és Egészségpedagógiai Intézetben másoddiplomát szerzett, mint egészségügyi szakmenedzser.

A Pécsi Tudományegyetem I. sz. Belgyógyászati Klinikáján 1978. szeptember 1-jétől kisebb megszakítással dolgozik, kezdetben három műszakos ápolónőként, majd osztályvezető ápolónőként, 1999 óta intézetvezető ápolónői munkakörben irányítja a szakdolgozók munkáját. Munkája rendkívül megbízható, kiemelkedő szervezőkészséggel és munkabírással rendelkezik. Az elmúlt évtizedben munkájával fon-

tos szerepet töltött be a klinikán végrehajtott modernizációs folyamatokban. Alapvető szerepe volt abban, hogy a Baranya Megyei Kórház belgyógyászati jellegű osztályainak intézetünkbe történő integrációja lényegében problémamentesen lezajlott. Ugyancsak kiemelkedő szerepe volt klinikánk 2011. évi zökkenőmentes költöztetésében. Munkatársaival empatikus, segítőkész. Felettésem jó kollegiális kapcsolatot ápol. Munkájában fáradhatatlan, kiváló szervezőképességével, naprakészségével igyekszik hozzájárulni a biztonságos betegellátáshoz. Folyamatosan képezi magát, tudását igyekszik átadni munkatársainak, segíti az új dolgozók beilleszkedését. Hivatásához és a klinikához való hűsége, elkötelezettsége, pontos, precíz munkája a szakma dicséretére válik.

Platinadiploma:

Dr. Métneki János

Vasdiploma:

Dr. Marth Sándor, dr. Mérő Klára

Gyémántdiploma: Dr. Bajtai Gábor, dr. Balogh Jenő, dr. Bakács Judit, dr. Baráth Károly, dr. Benkő Albert, dr. Bótai Ilona, dr. Hochenburger Emil, dr. Hosszú László, dr. Illyés Ernő, dr. Ivácson Katalin, dr. Kalász Mátyás, dr. Kálózdai Miklós, dr. Kárpáti Kálmán, dr. Lőrincz István, dr. Mohay András, dr. Rodler Miklós, dr. Salamon Antal, dr. Schlemmer Tamás, dr. Török Béla

Aranydiploma: Dr. Andits Miklós, dr. Apáti Erzsébet, dr. Bakó Márta, dr. Bűcs Gábor, dr. Czopf Józsefné dr. Horváth Éva, dr. Dallmann Katalin, dr. Doszpod József, dr. Erdélyi Lajos, dr. Erdősi Mária dr. Balogh Ádámné, dr. Farkas Sándor, dr. Feld Edit, dr. Frank Ferenc, dr. Gaál Péter, dr. Gelencsér Mária, dr. Gógl Árpád, dr. Götz Frigyesné dr. Pető Piroska, dr. Gyóry Judit, dr. Gyurcsovics Klára, dr. Hanis Antal, dr. Hartmann Géza, dr. Hoffer Györgyné dr. Koltai Sarolta, dr. Horváth Endre Zoltán, dr. Hrabovszky Tamás, dr. Iváncsics Imréné dr. Köves Mária, dr. Járomi Ernő, dr. Kajcsos Teréz, dr. Kenyeres Gizella, dr. Kerner János, dr. Király Ibolya, dr. Konyhás Klára, dr. Kresz Antal, dr. Kulcsár Hortenze, dr. Kulcsár Terézia, dr. Lakatos Mária Terézia, dr. Lovász Eszter dr. Farkas Mihályné, dr. Makoviczky Gyula, dr. Mezőfi László Attila, dr. Mislai Éva, dr. Molnár András Géza, dr. Molnár Nándor, dr. Molnár Zoltán, dr. Nyúli László, dr. Orbán Brunó György, dr. Padányi János, dr. Paulik László István, dr. Péter Erzsébet, dr. Petrusz Péter, dr. Petz Ádám, dr. Preisz József, Preiszner Tiborné dr. Trogmayer Katalin, dr. Pühr Franz, dr. Ragadics Erzsébet dr. Tóth Kálmánné, dr. Réthelyi Miklós, dr. Révfalvi Szabolcs, dr. Sebestyén Miklós, dr. Somody László, dr. Somos Anna, dr. Szabó Imre, dr. Szendrő Erzsébet, dr. Takács Imre, dr. Tóbiás János, dr. Török Zoltán, dr. Varga Gyula, dr. Verbán Mária, dr. Végh József, dr. Zachariás István, dr. Zombai Erzsébet, dr. Zsolnay Miklós Zoltán

Romhányi Emlékérem: Dr. Komoly Sámuel egyetemi tanár, Neurológiai Klinika; dr. Szeberényi József egyetemi tanár, Orvosi Biológiai Intézet.

Kiváló gyakorlatvezető címet a Pécsi Orvostudományi Egyetem rektora 1995-ben alapította. Az arra érdemes oktatókat az V. és VI. éves hallgatók választják meg titkos szavazással. Az elismerésben részesülnek:

Dr. Mike Andrea adjunktus, Neurológiai Klinika, dr. Lempel Edina tanársegéd, Fogászati és Szájsebészeti Klinika, dr. Berényi Károly intézeti orvos, Orvosi Népegészségtani Intézet, dr. Hollósy Tibor adjunktus, Anatómiai Intézet, dr. Pethő Gábor egyetemi tanár, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet, dr. Rékási Zoltán docens, Anatómiai Intézet, dr. Molnár Gergő tanársegéd, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum, dr. Mayer Klára adjunktus, Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet, dr. Nagy András Dávid adjunktus, Anatómiai Intézet, dr. Cséplő Péter tanársegéd, Kórélettani és Gerontológiai Intézet, dr. Soós Szilvia adjunktus, Kórélettani és Gerontológiai Intézet, dr. Czopf László docens, I. sz. Belgyógyászati Klinika

A legjobban oktató intézetek: Orvosi Biológiai Intézet, Kórélettani és Gerontológiai Intézet, Anatómiai Intézet

A legjobban oktató klinikák: Neurológiai Klinika, I. sz. Belgyógyászati Klinika, Fül-orr-gégészeti és Fej-nyaksebészeti Klinika.

Köztársasági ösztöndíjban részesülnek: Varga Andrea Barbara, Jüngling Adél, Kovács László Ákos, Horváth Kitti, Polgár Petra Dóra, Gilitsch Annamária, Nagy Gabriella, Prenek Lilla, Nagy Dániel Adám, Kugyelka Réka

Évfolyamuk legjobb hallgatói:

II. évfolyam, ÁOSZ: Csaba Gergely József, Ujvári Barnabás; ÁOSZ, angol: Callizo Gallego Miguel; ÁOSZ, német: Helle Maximilian; GYSZ: Langer András József; OBSZ angol: Kugyelka Réka.

III. évfolyam, ÁOSZ: Csernela Zsófia, ÁOSZ angol: Erichsen Tonje Drogseth, FSZ, angol: Lovász Bálint Viktor, GYSZ: Pózna Diána Ildikó; OBSZ, angol: Kiss Máté

IV. évfolyam, ÁOSZ: Szabó Dóra; német: Broll Nicola Maria Anastasia

V. évfolyam, ÁOSZ: Molnár Enikő, angol: O'Sullivan Ian Robert, német: Hausler Anna Katharina Sophie, FSZ: Márkus Ádám, FSZ angol: Liaghat Maryam, GYSZ: Botár Bettina

VI. évfolyam, ÁOSZ: Varga Andrea Barbara, Tóth Marcell; angol: Vinjor Orjan

Köszönjük Kittkáné Bódi Katalinnak, az Oktatástechnikai és Szolgáltatási Osztály vezetőjének és munkatársainak, hogy a szükséges fotózások megszervezéséhez segítséget nyújtottak és a portrékat elkészítették.

XLV. Egyetemi Orvosnapok

2013. október 11-12.

PROGRAM

2013. október 11. (péntek)

10.00 A Pécsi Vonósok ünnepi hangversenye

Vezényel: Győri Kornél

10.30 Az Orvostudományi Kar ünnepi ülése

Rektori és dékáni köszöntő

Pro Facultate Medicinae emlékérmek átadása

Arany-, gyémánt-, vas- és platinadiplomák adományozása

Romhányi Emlékérmek átadása

Oktatói és hallgatói kitüntetések adományozása

Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékérem adományozása

Dicséretetek átadása

Szemelvények az Orvostudományi Kar életéből

Rodler Miklós fotókiállítás a galérián.

Emléktábla-avatás az Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézetben

15.00 ÉVFOLYAMTALÁLKOZÓK

1953-ban végzett orvosok	Élettani Intézet könyvtára (I. em.)
1958-ban végzett orvosok	II. sz. szemináriumi terem (fszt.)
1963-ban végzett orvosok	III. sz. szemináriumi terem (fszt.)
1968-ban végzett orvosok	Dr. Cholnoky László (I. számú) tanterem (I. em.)
1973-ban végzett orvosok	Dr. Lissák Kálmán (II. számú) tanterem (I. em.)
1978-ban végzett orvosok	Tanácterem (I. em.)
1983-ban végzett orvosok	V. sz. szemináriumi terem (fszt.)
1988-ban végzett orvosok	Dr. Donhoffer Szilárd (III. számú) tanterem (I. em.)
1993-ban végzett orvosok	VI. sz. szemináriumi terem (III. em.)
1998-ban végzett orvosok	VII. sz. szemináriumi terem (II. em.)
2003-ban végzett orvosok	Dr. Flerkó Béla (IV. számú) tanterem (I. em.)

2013. október 12. (szombat)

10.00 és 14.00 A Gyógyi Gyűjtemény megtekintése a Zsolnay Negyedben *(Indulás a Szigeti úti északi parkolóból)*

TUDOMÁNYOS DÉLELŐTT

A végzett évfolyamok képviselőinek tudományos előadásai

(Dr. Flerkó Béla (IV. számú) tanterem (Pécs, Szigeti út 12., I. em.)

- 10.00 *Dr. Szokodi István* egyetemi docens, PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika
Miként változott a szív működésről alkotott képünk az elmúlt évben?
- 10.20 *Dr. Tényi Tamás* egyetemi tanár, PTE, KK, Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika
Ritka pszichiátriai szindrómák
- 10.40 *Dr. Tóth Kálmán* egyetemi tanár, PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika
Hemoreológiai és oxidatív folyamatok kardiovaszkuláris betegségekben.
- 11.00 *Dr. Pajor László* egyetemi tanár, PTE, KK, Patológiai Intézet
Prenatalis cancerogenesis
- 11.20 *Dr. Barthó Loránd* egyetemi tanár, PTE, ÁOK, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet
A posztglándinoktól a prosztamidokig – egy koncepció fejlődése.
- 19.00 Dékáni fogadás az Orvostudományi Kar Dr. Romhányi György aulájában.
(Részvétel csak külön meghívóval.)

TANÉVNYITÓ ÜNNEPSÉG AZ ORVOSKARON – 2013. szeptember 2.

Dr. Miseta Attila dékán köszöntője

Kedves Kollégák!

Sok szeretettel köszöntöm Önöket a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán. Gratulálok Önöknek a sikeres felvételi vizsgához. Tudniuk kell azonban, hogy ez csak kezdet, hiszen a rajtvonalhoz érkeztek csupán. A cél még messze van, és tudniuk kell azt is, ügyelünk arra, hogy a legjobb hallgatókat válasszuk ki, akik képesek megfelelni a követelményeknek, és így Önök a legbölcsebb módon töltik nálunk idejüket.

Önök nagyon sok különböző országból és kultúrából érkeztek a pécsi Orvoskara, ahol együtt kell élniük és dolgozniuk. Kérem, legyenek türelmesek és toleránsak egymással, így Önökkel is türelmesek és megértőek lesznek társaik.

Kérem, hogy a szabályainkat tartsák be. A szabályzatok nem ismerete nem mentesíti Önöket a következmények alól. Az Orvoskaron jelentősen támogatjuk a diákok részvételét a különféle sportágakban, és bátorítjuk Önöket, hogy minél több kulturális eseményen is vegyenek részt. Szükségtelen említenem, hogy ezek a tevékenységek fő céljuk elérését szolgálják, vagyis hogy sikeresen felkészüljenek a vizsgáikra és a nagybetűs életre.

Néhányuk biztosan megkérdezi majd: "Miért kell ezt megtanulni? Sosem fogok ezen a területen dolgozni!" Itt szeretném idézni Kármán Tódort, aki szerint az egyetemi évek alatt természetesen a való életre kell felkészülni, de másrésztől a fő cél az, hogy bebizonyítsd, hogy képes vagy tanulni és magadévá tenni a tudást.

Kívánom, hogy töltsék minél szebben és tartalmasabban az idejüket itt Pécsen, érjenek el sikereket a tanulmányaikban, szerezzenek minél több tapasztalatot és új barátokat!

Forrás: www.pte.hu

Évnyitó a Pécsi Tudományegyetemen

A Pécsi Tudományegyetem 2013. szeptember 13-án hivatalosan is megnyitotta az évet a Dr. Halasy-Nagy József Aulában. A Tanévnyitó Ünnepi Szenátusi Ülésen az egyetem szenátusa elismeréseket és kinevezéseket adott át az intézmény oktatóinak, hallgatóinak.

Augusztus 20-a, államalapító Szent István ünnepén a Pécsi Tudományegyetem több oktatója a Magyar Érdemrend Tiszti Keresztje polgári tagozat kitüntetésben részesült:

- **Barthó Loránd**, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, orvos, farmakológus, a PTE, Általános Orvostudományi Kar Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetének igazgatója, egyetemi tanára több évtizedes, határon túl is számon tartott tudományos és kutatómunkássága, szakmai-közéleti tevékenysége, a gyógyszerészképzésben végzett sokoldalú munkája elismeréseként vehette át a kitüntetést.
- A magyar és nemzetközi marketing, a marketingstratégia, a termék- és árpolitika területén végzett, határainkon túl is nagyra becsült tudományos kutatói munkássága, szakmai-közéleti és oktatói tevékenysége elismeréseként **Reketye Gábor**, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karának professor emeritusa részesült a díjban.
- **Sisa József**, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, az MTA, Bölcsészettudományi Kutatóközpont Művészettörténeti Intézetének igazgatója, a PTE Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Karának egyetemi tanára nemzetközileg is nagyra becsült építészettörténeti tudományos és kutatói munkássága, publikációs és oktatói tevékenysége elismeréseként vehette át a kitüntetést.
- Balog Zoltán emberi erőforrások miniszter a *Magyar Érdemrend Lovagkereszt polgári tagozat* kitüntetést adott át **Stirling János** professzornak, a Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar egyetemi tanárának.
- Szeptember 1-je, Pécs Város Napja alkalmából Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata *Pécs Megyei Jogú Város Díszpolgára címet adományozta* **Tillai Aurél** kamagnak, a Művészeti Kar professor emeritusának, a zeneművészet területén végzett kiemelkedő teljesítménye, kulturális értékeink megőrzéséért tanúsított munkája és elvülhetetlen érdemei elismeréseként.
- **Pap Norbert**, a Természettudományi Kar Földrajzi Intézet Politikai Földrajzi és Területfejlesztési Tanszékének vezetője, *Pécs Város Tudományos Díja* kitüntetésben részesült.
- *Pécs Város Közművelődési Díjában* részesült **Pesti János**, a Bölcsészettudományi Kar nyugalmazott címzetes egyetemi docense.

Áder János, Magyarország köztársasági elnöke 2013. szeptember elsejei hatállyal egyetemi tanárrá nevezte ki egyetemünk tíz oktatóját.

Új egyetemi tanáraink:

az Általános Orvostudományi Karon:

- **Helyes Zsuzsanna**, a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet professzora
- a Bölcsészettudományi Karon:*
- **Császi Lajos**, a Társadalom és Médiatudományi Intézet professzora

a Klinikai Központban:

- **Bajnok László**, az I. számú Belgyógyászati Klinika professzora
- **Büki András**, az Idegsebészeti Klinika professzora

a Művészeti Karon:

- **Kamp Salamon**, a Művészeti Kar Zeneművészeti Intézetének professzora

a Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Karon:

- **Bachmann Bálint**, az Építőipari Szakmai Intézet professzora
- **Iványi Péter**, a Műszaki Informatika és Villamos Intézet professzora
- **Katona Tamás János**, a Gépészeti Szakmai professzora
- a Természettudományi Karon:*
- **Jenei Sándor**, a Matematikai és Informatikai Intézet professzora
- **Gábielné Wilhelm Márta**, a Testnevelési és Sporttudományi Intézet professzorát.

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa *Pro Universitate Quinqueecclesiensis* kitüntetést adományozott **Bélyácz Iván** egyetemi tanárnak, a Pécsi Tudományegyetem és jogelőd intézményei érdekében kifejtett tudományos, oktatói és vezetői tevékenységéért.

Az egyetem rektora *Pro Universitate Juventutis Díjat* adományozott **Józsa Edinának**, a Természettudományi Kar geográfus hallgatójának, kiváló tanulmányi eredményéért, és több tudományterületen (geomorfológia, geoinformatika) kortársai közül kimagasló kutatói tevékenységéért, amellyel a XXXI. OTDK-n két szekció első díját is kiérdemelte.

Az egyetem rektora *Egyetemi Kultúráért Díjat* adományozhat azon személyeknek, szervezeteknek, akik aktív szerepvállalással, áldozatkész munkájukkal és kiemelkedő művészeti, kulturális tevékenységükkel méltón öregbítik egyetemünk hírnevét.

Egyetemi Kultúráért Díjat vehetett át:

- **Marlon Alexander Asbach**, az Általános Orvostudományi Kar általános orvos szakos hallgatója, az Angol-Német Hallgatói Önkormányzat elnökeként végzett aktív és eredményes munkája, a külföldi diákok integrációját elősegítő tevékenysége elismeréseként.
- **az Universitas Televízió**, az egyetem kulturális és tudományos teljesítményét népszerűsítő innovatív és eredményes tevékenysége elismeréseként. A kitüntetést Kosaras Attila főszerkesztő vette át.

Egyetemi Kultúráért díjban részesül **Nagy Zoltán**, az Bölcsészettudományi Kar történelem szakos hallgatója, a kulturális hallgatói rendezvények, programok során tanúsított példamutató, magas szintű szervezői és koordináló munkája elismeréseként.

Az egyetem rektora **Egyetemi Sportéletért Díjat** adományozhat azon személyeknek, szervezeteknek, akik aktív szerepvállalással, áldozatkész munkájukkal és kiemelkedő sportvagy sportszervezői teljesítményükkel méltón öregbítették egyetemünk hírnevét.

A 2013-dik évben Egyetemi Sportéletért Díjban részesült:

- **Csernák Ádám**, az Általános Orvostudományi Kar fogorvos szakos hallgatója, aki egyetemi tanulmányainak megkezdése óta hozzájárult a Medikus Kupán szereplő férfi kosárlabdacsapat sikereihez, és a versenysportban elért sikerei mellett jó tanulmányi eredményével is példát mutat társainak.

■ **Horváth Lilla**, a Természettudományi Kar sportszervező szakos hallgatója, aki a PEAC-Pécs NB I-es női kosárlabdacsapatának meghatározó bedobója, kapitánya. Megbízható és hatékony játékkal a csapat újoncként az Adria Liga nemzetközi sorozatban harmadik, a Magyar Kupában negyedik, míg a Magyar Bajnokságban ötödik helyen végzett.

A Pécsi Tudományegyetem rektora elismerő oklevelet adományozott a 27. Nyári Universiade-n eredményesen szerepelt hallgatóknak.

■ **Fodróczy Vilmos** kajak versenyzőnek, a Természettudományi Kar hulladékgazdálkodási technológus hallgatójának, négyesben 500 méteren elért 5., 200 méteren elért 6. helyezéseért.

■ **Bálint Réka** kosárlabdázónak, az Illyés Gyula Kar végzett hallgatójának, aki csapatával a 7. helyezést érte el.

■ **Peterdi András** párbajtőrözőnek, a Természettudományi Kar testnevelő-edző szakos hallgatójának, csapatban elért 12., egyéniben elért 14. helyezéseért.

■ **Zeke Dorina** kosárlabdázónak, a Természettudományi Kar sportszervező szakos hallgatójának, aki csapatával a 7. helyezést érte el.

Tudományos munkája elismeréseként a Pécsi Tudományegyetem rektora oklevelet adományozott a

■ **Grastyán Endre Szakkollégiumnak**, az évtizedes múltra visszatekintő, országos és nemzetközi sikereket hozó kiváló szakmai tevékenysége elismeréseként Az oklevelet **Rab Vili**g adjunktus, a szakkollégium vezető tanára vette át.

Kiemelkedő művészeti tevékenységük elismeréseként oklevélben részesültek a következő hallgatók:

■ **Bálint András** az Általános Orvostudományi Kar végzett hallgatója

■ **Barcza Beáta Ilona**, a Művészeti Kar doktorandusz hallgatója

■ **Ian Robert O'Sullivan**, az Általános Orvostudományi Kar általános orvos szakos hallgatója

■ **Kupó Péter**, az Általános Orvostudományi Kar általános orvos szakos hallgatója

■ **Kútvolgyi Szabó Áron**, a Művészeti Kar végzett hallgatója.

Egyetemünk rektora sporteredményeik elismeréseként oklevelet adományozott az alábbi hallgatóknak:

a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Országos Bajnokságán kosárlabda kategóriában 1. helyezést elért PTE-PEAC csapat tagjainak:

■ **Baka Zsófiának**, az Egészségtudományi Kar gyógytornász szakos hallgatójának

■ **Csicsók Emesének**, a Bölcsészettudományi Kar kommunikáció és médiatudomány szakos hallgatójának

■ **Ignác Dorottyának**, a Természettudományi Kar végzett hallgatójának

■ **Kovács Petra Rebekának**, a Közgazdaságtudományi Kar kereskedelem és marketing szakos hallgatójának

■ **Orbán Johannának**, a Természettudományi Kar testnevelő-edző szakos hallgatójának

■ **Raus Barbarának**, a Bölcsészettudományi Kar romanisztika szakos hallgatójának

■ **Seri Évának**, a Közgazdaságtudományi Kar végzett hallgatójának

■ **Végh Patrícia Bernadettnek**, a Közgazdaságtudományi Kar kereskedelem és marketing szakos hallgatójának

■ **Zachár Barbarának**, a Természettudományi Kar testnevelő-edző szakos hallgatójának

■ **Késői Melindának**, az Általános Orvostudományi Kar általános orvos szakos hallgatójának, **Szabó Enikőnek**, az Egészségtudományi Kar ápoló szakos hallgatójának és **Fülöp Alexandrának**, a Bölcsészettudományi Kar pedagógia szakos hallgatójának.

A PTE Egyetemi Hallgatói Önkormányzata a 2010. évben elnökévé választotta **Zag Gábort**, aki hároméves vezetői tisztsége során tanúsított kiemelkedő szakmai, közösségi tevékenysége és szemléletformáló szerepvállalása elismeréseként, az évente kizárólag egy fő diplomát szerző hallgató számára adományozható *Alma Mater Emlékérem* kitüntetésben részesül.

A kitüntetésekhez szívből gratulálunk!

Pályázati kiírás Berde Botond ösztöndíjra

Egyetemünk díszdoktora, Berde Botond bázeli professzor által 1997-ben alapított, fiatal kutatók támogatási alapjának **2014. évi ösztöndíjára** pályázatot hirdetünk az alábbi feltételekkel:

- Az ösztöndíj rövid (néhány hetes), továbbképző jellegű, metodikai tanulmányutat tesz lehetővé az alábbi nyugat-európai országok valamelyikében: Ausztria, Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Norvégia, Olaszország, Svájc, Svédország.
- A pályázó a pályázat benyújtásakor még nem töltötte be a 37. életévét.
- Az ösztöndíj elnyerésének feltétele a sikeres, a jövőre nézve ígéretes tudományos munkásság, amelyről beszámolók már nemzetközi folyóiratokban is megjelentek.
- A pályázó írásban vázolja munkatervét (kísérleti terv, metodika elsajátítása, stb.).
- A sikeres pályázó hazatérte után tevékenységéről írásban számol be.
- Kongresszuson vagy szimpóziumon való részvételre nem lehet pályázni.

Az ösztöndíj összege **4000 svájci frank**, évente egy ösztöndíj adható ki.

Pályázatok benyújthatók a PTE, ÁOK Dékáni Hivatalába **2014. április 7-ig**.

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia:

- pályázati kérelem, megjelölve a fogadó intézmény címét és a fogadó fél nevét,
- fogadókészséget igazoló levél,
- a pályázó szakmai életrajza,
- munkaterv,
- nyelvtudás igazolása.

A pályázatokat a Berde Botond professzor úr egyetértésével kijelölt kuratórium bírálja el. A sikeres pályázó tanulmányútját 2014. május 14. után kezdheti meg.

Dr. Schneider Imre s.k. professzor emeritus
a kuratórium elnöke

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

„A jövőd itt kezdődik”

ÉRETTSÉGIRE FELKÉSZÍTŐ TÁBORAINK 2013/2014

Őszi intenzív tábor: 2013. október 25-28

A tábor oktatási költsége:

- » étkezéssel: 13.000 forint
- » étkezés nélkül: 10.000 forint

Jelentkezési határidő: 2013. október 11.

- » napi négy dupla tanóra
- » biológia, fizika, kémia tárgyakból emelt szinten

Hat hónapos hétfégi előkészítő tanfolyam biológia, fizika, kémia tárgyakból emelt szinten

- » 2013. október 19. szombat - 2014. április 19. szombat (kéthetente)

A tábor oktatási költsége:

- » 55.000 forint/tanfolyam modul

Jelentkezési határidő: 2013. október 10.

Tavaszi intenzív tábor: 2014. április 16-19

A tábor oktatási költsége:

- » étkezéssel: 13.000 forint
- » étkezés nélkül: 10.000 forint

Jelentkezési határidő: 2014. április 4.

- » napi négy dupla tanóra
- » biológia, fizika, kémia tárgyakból emelt szinten

Fizikai kísérletek, számítási feladatok emelt szinten: 2014. március 21-23

Jelentkezési határidő: 2014. március 9.

A tanfolyam oktatási költsége:

- » 15.000 forint
- Minimum 10 fő jelentkezése esetén indul!**

Kémiai kísérletek, számítások emelt szinten: 2014. március 21-23

Jelentkezési határidő: 2014. március 9.

A tanfolyam oktatási költsége:

- » 25.000 forint
- Minimum 10 fő jelentkezése esetén indul!**

Bővebb információ, jelentkezés:

Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Hallgatói Szolgáltató Iroda
7624 Pécs, Szigeti út 12., I. emelet » Tel: 72/536-001/31129 » info@aok.pte.hu » tm@aok.pte.hu

www.felvi.aok.pte.hu

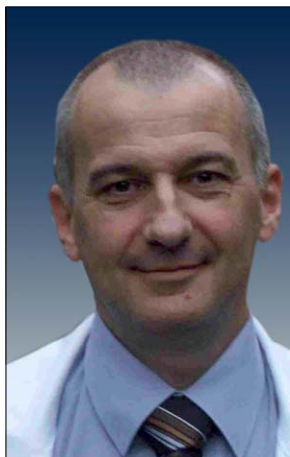
ÚJONNAN KINEVEZETT PROFESSZORAINK ÉS DOCENSEINK

Dr. Bajnok László
egyetemi tanár

Debrecenben született és tanult. 1985-ben summa cum laude végzett, majd a DOTE I. Belklinikáján dolgozott. Jeles szakvizgát tett belgyógyászatból, majd 1993-ban izotópdiaosztikából. 1996-ban szerezte kandidátusi fokozatát a „Szív és érrendszeri betegségek izotópdiaosztikai vizsgálatai” címmel. Érdeklődése ezt követően az endokrinológia felé fordult, előbb az izotópdiaosztika területén, majd 2000 és 2002 között a University of Michigan Élettani Intézetében, Ann Arborban fehér és barna zsírszövetekkel végzett kutatásokat. Ezt követően, ETT és OTKA támogatással a zsírszöveti humorális faktorok, az adipokinek humán szerepét kezdte vizsgálni. 2004-ben endokrinológia és anyagcsere szakvizgát tett, kiváló minősítéssel, 2004 és 2007 között Bolyai János ösztöndíjban részesült. 2004 óta a pécsi I. Belklinikai, „Hetényi Géza” Endokrinológiai és Anyagcsere Osztályán dolgozik, 2006 óta az Anyagcsere Munkacsoport vezetője, 2007 óta a klinika tudományos és minőségbiztosítási igazgatóhelyettese. 2005-ben habilitált Pécsen. 2006-ban lipidológus minősítést szerzett, s a Magyar Atherosclerosis Társaság Regionális központja vezetőjének nevezték ki. 2007-ben a hypertoniagondozás minősített orvosa lett, s 2008 óta a Magyar Hypertonia Társaság Regionális központjának vezetője. A Magyar Obezitológiai és Mozgásterápiás Társaság obezitológus minősítését 2013-ban honoris causa kapta. Témavezetésével Dr. Peti Attila 2012-ben védte meg PhD-értekezését „Investigations of additional cardio-metabolic biomarkers in patients with different BMI categories and kidney function” címmel. Legújabb érdeklődése a stroke betegek felé fordult: e betegek körében egyrészt a hypophysis-elégtelenség formáit vizsgálja, másrészt az adipokinek prognosztikai szerepét. Közleményeinek száma: 67 (IF >1: első szerzőként: 7, utolsó szerzőként: 3). Könyvrészletek száma: 7. Kumulatív impakt faktora (in extenso): 80,997, idézettsége (független): 674, Hirsch-indexe: 13. Felesége Mezősi Emese, két egyetemista gyermekük: Anna és Ádám.

Dr. Büki András
egyetemi tanár

1966-ban született Kaposváron, Siófokon érettségizett, a POTE-n szerzett általános orvosi diplomát 1990-ben. Az Anatómia Intézetben 1987-től, az Idegsebészeti Klinikán 1988-tól tudományos diákkörös, 1992 májusáig az Anatómiai Intézetben oktatott. 1992 óta az Idegsebészeti Klinikán dolgozik, 1996-ban idegsebészeti, 2011-ben klinikai onkológiai szakvizgát tett. Az Európai Idegsebészeti Társaság (EANS) szakvizsga írásos fejezetét 1996-ban, az Európai Gyermekidegsebészeti Társaság szakvizsgakursusait 2002-ben teljesítette. A Virginia Commonwealth University (VCU) és a Magyar Tudományos Akadémia Martin Rodbell Ösztöndíjasa volt 1997 és 1999 között. 1999-ben védte meg PhD-munkáját, a PTE-n habilitált 2006-ban, az MTA Doktora 2012-től. Több nemzetközi illetve hazai pályázatot, díjat nyert (NIH Fogarty International Research Collaboration Award, USA DoD támogatások, „CENTER-TBI” FP-7 támogatás, Bolyai- illetve Békési-ösztöndíj, OTKA Élet és Tudomány díj, Markusovszky Emléklap, EANS Aesculap Nagydíj). Az Idegsebészeti Klinika docense 2006-tól, 2010 óta klinikaigazgató helyettes. Négy éven át az OTKA Élettudományi Kollégium Klinikai zsűri titkára. Az EANS Training Committee tagja 2007-2012 között, 2011-ben az EANS pénztárnokának és az Administrative Council tagjának választották, 2013 óta az Európán kívüli képzés felelőse. 2010 óta a European Brain Injury Consortium vezetőségi tagja, 2011 óta az International Neurotrauma Society alelnöke. A Journal of Neurotrauma és a Frontiers in Neurotrauma folyóiratok szerkesztőbizottsági tagja 2010 óta. Tíz éve tevékenykedik az Idegsebészeti Szakmai Kollégium választott tagjaként, tizenkét éve a Magyar Idegsebészeti Társaság titkára. Hét nemzetközi kongresszus szervezője, az EANS európai szakvizsga kurzusát szervezte Pécsen 2012-ben. Közleményeinek száma 158, ebből folyóiratcikk 46, összesített impakt faktoruk 109, melyekre 1039 független idézetet kapott, h-indexe 15. Nős, első házasságából 2, másodikból 3 gyermeke van.

Dr. Helyes Zsuzsanna
egyetemi tanár

1971-ben született Pécsen, két gyermek édesanyja (Márk 15, Péter 13). Summa cum laude orvosi diplomáját 1995-ben szerezte a POTE-n. Pályafutását PhD-hallgatóként kezdte Szolcsányi akadémikus tanítványaként a Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézetben, ahol ma is dolgozik. 1999-ben PhD-minősítést, 2001-ben Klinikai Laboratóriumi Vizsgálatok, 2004-ben Klinikai Farmakológia szakorvosi képesítéseket szerzett. 2007-ben habilitált, 2010-ben védte MTA doktori értekezését. Magyar és angol nyelven oktatja az orvostanhallgatókat, gyógyszerész, fogorvos, klinikai laboratóriumi kutató és biotechnológus MSc hallgatókat, szemináriumokat, gyakorlatokat, tantermi előadásokat és kurzusokat tart. 2009-ben kiváló gyakorlatvezetői díjat kapott. Tudományos érdeklődése a szenzoros idegrendszer, neuropeptidek és neuro-immun interakciók szerepének felderítésére irányul gyulladással és fájdalommal járó betegségekben, célja új gyógyszercélpontok azonosítása. Eredeti közleményeinek összesített impakt faktora 255,3, melyekre 1075 független idézettséget kapott, h-indexe 22, 12 szabadalmi beadvány résztvevője. Témavezetésével hatan szereztek PhD-fokozatot, jelenleg 11 PhD- és 8 TDK-téma vezetője. 2011-ben OTDK Ezüstérem, 2013-ban Mestertanár Aranyérem kitüntetésben részesült. Jelenleg a TAMOP4.2.2.A és Richter Témapályázat szakmai vezetője, korábban TAMOP pályázatok koordinátora és alprojektvezetője, 2 OTKA és 3 ETT témavezetője volt. Eredményes külföldi és hazai kollaborációkat szervezett, magyar és nemzetközi szakmai társaságok, bizottságok, OTKA zsűri tagja. Az *Anti-Inflammatory and Anti-Allergy Agents in Medicinal Chemistry* szerkesztőbizottsági tagja. Több mint 100 közleményt és pályázatot bíralt. Legrangosabb tudományos kitüntetései: UNESCO-L’Oreal Díj (2005), Talentum Díj (2005), Sigma Kutatói Díj (2002), Bolyai Ösztöndíj (2001-2004 és 2007-2010), Bolyai Emléklap (2005), Bolyai Plakett (2011), publikációs, prezentációs és nívódíjak. Konferenciák, szimpóziumok szervezőbizottságának, valamint a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara Innovációs Bizottságának tagja. A Szentágothai Kutatóközpont tudományos titkára, a Molekuláris Farmakológia Kutatócsoport és a PerkinElmer közép-európai képpalkotó referencialaboratórium vezetője.

Dr. Balogh Sándor egyetemi docens

Pécsett született és minden iskolát Pécsen járt ki. Középis-
kolát matematika-fizika szakon végezte. 1970-ben felvételt
nyert a POTE-ra. Az orvosegyetem után feleségével,
aki szintén orvos, Tatabányára került. 1981-ben mindket-
ten leszakvizgáltak, feleségéből is körzeti orvos lett. Két
gyermekük született, mindketten jogvégeztek, lánya ke-
rületi kormányhivatal-vezető, fia az EMMI jogi osztályán
tanácsos. 1983-ban a Magyar Általános Orvosok Tudomá-
nyos Egyesülete (MÁOTE) tagja, 1987-1993-ig főtit-
kárhelyettese, 1993-2003-ig főtitkára, 2003-tól örökös fő-
titkára. 1983 óta tart előadásokat, amelyek száma közelít
az ezerhez. 2004-től a MOTESZ elnökség tagja, alelnök.
1984-ben a Semmelweis Egyetem Körzeti orvosi oktatási
csoport tagja lett. Minisztériumi éve alatt sokat tett azért,
hogy családorvosi tanszékek alakuljanak az egyetemeken.
1996-tól a Haynal Imre Egyetem Családorvosi Tanszékén
adjunktus. Szegeden oktatói státuszban tanított, házi-
orvoslás és a foglalkozás-orvostan csoportot vezetett. Itt ka-
pott címzetes egyetemi docensi kinevezést 2005-ben és
előző évben szerzett PhD-fokozatot. 2011-ben habilitált.
2012 óta a PTE, ÁOK, CSOI docense, majd igazgatója.
Tatabányán három évig vezette a városi tanács egészség-
ügyi osztályát. 1987-ben az akkor alakuló körzeti orvosi
szakmai kollégium tagja lett és tagja azóta is. Tíz évig a tit-
kár, jelenleg a Kollégium Házi-Orvosi Tagozata Tanácsá-
nak elnöke. 1991-1996 között a Népjóléti Minisztérium-
ban volt osztályvezető, főosztályvezető-helyettes, majd
főosztályvezető. Kidolgozója volt a házi-Orvosi és a foglal-
kozá egészségügyi jogszabályi rendszernek. 1998 óta tag-
ja a szakorvosi vizsgabizottságoknak, házi-Orvosokat és
üzem-Orvosokat szakvizgáztat. A szakvizgáztatottak szá-
ma meghaladja az ezret. 2008-2012 között annak megszű-
néséig a Nemzeti Szakvizsga Bizottság tagja volt. 1998 óta
az Országos Alapellátási Intézet (OALI) főigazgató-he-
lyettese, 2001 óta főigazgatója. Az intézet az egészségügyi
alapellátás szakmai-módszertani intézménye. Kezdetben
a házi-Orvosi rezidensoktatást is szervezte, támogatta és tá-
mogatja ma is az orvosegyetemek tanszékeit. A több mint
25 éves oktatási és tudományos pályája alatt a körzeti/házi-
Orvosi területen a kardiovaszkuláris betegségek, a nép-
egészségügyi és ellátási rendszerek működésének kérdé-
seivel foglalkozott. 2002 óta több nemzetközi szervezet-
ben is tevékenykedett és több magyarországi nemzetközi
rendezvényt szervezett. 2006-ban az 56-os forradalom 50
éves évfordulóján a köztársasági elnöktől a Magyar Köz-
társaság Tisztikereszt polgári tagozat érdemrendet kapta.
2011-2015 között a Európai Házi-Orvos Unio (UEMO) há-
romtagú elnökségének tagja, kincstárnok.

Dr. Farkas Ágnes egyetemi docens

1974-ben született Szombathelyen. A Pécsi
Tudományegyetem Természettudományi Ka-
rán, biológia-angol szakon szerzett diplomát
1997-ben. 1997-2000 között a PTE, Botanika
Doktori Program hallgatója. 2001-ben szerzett
PhD-fokozatot summa cum laude minősíté-
ssel; 2012-ben habilitált a PTE Biológia
Doktori Iskolájában. 1997-től oktat a PTE
Általános Orvostudományi és Természettudo-
mányi Karán, magyar és angol nyelven tart
előadásokat és gyakorlatokat. Főbb tárgyai:
gyógyszerészeti növénytan, gyógynövény-
és drogismeret. 2000-2002 között a PTE, ÁOK
Orvosi Kémiai Intézetében tudományos
segédmunkatárs; 2002-től a Farmakognózi-
ai Tanszéken adjunktus, 2013-tól egyetemi
docens. Különböző ösztöndíjak támo-
gatásával számos külföldi tanulmányúton vett
rész: két alkalommal Izraelben a MIGAL
Galilee Technological Institute kutatóközpont-
jában; 2005-ben és 2010-ben Indiában a Delhi
Egyetem és az agrai Dr. B.R. Ambedkar
Egyetem Növénytan Tanszékén. A Faust
Miklós posztdoktori kutatói ösztöndíj támo-
gatásával 2006-ban fél évet töltött az USA-
ban, a Cornell Egyetemen, ahol molekuláris és
megporzásbiológiai kutatásokba kapcsolódott
be. Kutatási területe: gyógynövények összeha-
sonlító anatómiai, fitokémiai és molekuláris
biológiai vizsgálata; virág- és megporzásbi-
ológia; fajtamézek hatóanyag-összetételének
és biológiai aktivitásának meghatározása.
Számos kutatási projektbe kapcsolódott be:
egy OTKA pályázat témavezetője, 2 pályázat
alprogramvezetője, és 6 további pályázat
résztvevője. Négy hazai és 2 nemzetközi
tudományos szervezet tagja. 2003-ban a
Scientia Amabilis Alapítvány a Magyar
Növényélettanért díját nyerte el. 2002-2005
között az MTA Pécsi Akadémiai Bizottság
Biológiai Tudományok Szakbizottságának
titkára. A 2012-ben Pécsen rendezett “2nd
Global Congress on Plant Reproductive
Biology” egyik főszervezője. Hét nemzetközi
és 2 hazai folyóirat számára lát el rendszeres
lektori feladatokat. Publikációinak összesített
impakt faktora 30,7; melyekre 114 független
hivatkozást kapott.

Dr. Horváth Györgyi egyetemi docens

1976-ban született Kaposváron. Középis-
kolai tanulmányait a kaposvári Táncsics Mí-
hály Gimnáziumban végezte, majd felvételt
nyert a pécsi Janus Pannonius Tudomá-
nyegyetem (ma PTE) Természettudomá-
nyi Kar biológia szakára, ahol 1999-ben sze-
rezte meg diplomáját. 1999-2002 között a
PTE, TTK, Biológia Doktoriskola PhD-hall-
gatója. 2002-2006 között tudományos se-
gédmunkatársként dolgozott a PTE, ÁOK
Farmakognózi-ai Tanszékén, közben 2005-
ben sikeresen védte meg PhD-disszertációját.
2006-2012 között egyetemi adjunktus,
majd 2012-ben habilitált a PTE, ÁOK,
gyógyszertudományok szakterületén. 2012.
július 1-től a Farmakognózi-ai Tanszék tan-
székvezető-helyettesi feladatait végzi, 2012.
október 1-től egyetemi docensi kinevezést
kapott. Tizennégy éve részt vesz az egyetemi
oktató-kutató munkában, tantárgyfelelősi te-
endőket végez. Német alapfokú, angol kö-
zép- és angol orvosi szaknyelvből felső-
fokú nyelvvizsgával rendelkezik. Tudomá-
nyos érdeklődési területe növényi bioaktív
vegyületek - különösen illóolajok és karoti-
noidok - izolálása, analitikai, mikrobiológiai
és farmakológiai vizsgálata. Ezen a területen
több éve sikeres hazai és nemzetközi együtt-
működések tart fenn, karunkon dr. Deli Jó-
zseffel, dr. Kocsis Bélával, dr. Helyes Zsu-
zsannával és dr. Molnár Péterrel. 2011-ben
tanulmányút keretében a grazi egyetem far-
makognózi-ai intézetében tartózkodott. Tudomá-
nyos közleményeinek összesített impakt
faktora 34,2; független idézeteinek száma
130. Számos hazai és nemzetközi tudomá-
nyos szervezet tagja. 2011-től a PTE, ÁOK,
Tudományos Diákkör vezetőségi tagja,
2012-től a PAB Orvostudományi Szakbi-
zottság Gyógyszerésztudományi Munkabi-
zottságának titkára. Több nemzetközi szak-
lap rendszeres bírálója. 2010-ben elnyerte a
Sigma-Aldrich fiatal kutatói díj II. helyezését.
2010-ben és 2012-ben a Magyar Elv-
lasztástudományi Társaság Vándorgyű-
lésein poszter-prezentációiért díjat kapott.
Több pályázatban résztvevőként szerepelt,
jelenleg egy OTKA PD pályázat témavezetője.

Dr. Halmosi Róbert egyetemi docens

1972. december 25-én született Mórton. Általános iskolai tanulmányait Székesfehérváron, középiskolai tanulmányait a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban végezte. 1997-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetem Általános Orvostudományi Karán szerzett orvosi diplomát. TDK munkát az I. sz. Belgyógyászati Klinikán végzett dr. Czopf László vezetésével. Az egyetemi tanulmányok befejezése után 1997-től 2000-ig Tóth Kálmán professzor Kísérletes Kardiológia című PhD-programjában a Biokémiai Intézettel és a Szerves és Gyógyszerkémiai Intézettel közösen a poli(ADP-ribóz) polimeráz gátlók és gyökfogó tulajdonságú antiaritmiás gyógyszerek reperfüziós károsodásra gyakorolt védő hatását vizsgálta Langendorff-perfundált patkányszíven. 2002 márciusában védte meg PhD-disszertációját „Prevention of Oxidative Cell Injury with Antioxidants and Poly(ADP-Ribose) Polymerase Inhibitors” címmel. PhD-védése óta a jelátviteli faktorok szerepét vizsgálja kísérletes szívelégtelenség és vaszkuláris remodelling modellekben. Ezt a kutatást több pályázat is segítette. 2004-2007 között vezetője volt a „Poli(ADP-ribóz) polimerázgátlók protektív hatásának vizsgálata kísérletes szívelégtelenség modellekben” című OTKA által támogatott tudományos kutatási programnak. Emellett számos, OTKA-támogatott kutatási programnak volt résztvevője, illetve több, nagy értékű pályázatban (GVOP3.2.1, TÁMOP4.2.1B, TIOP131) vett részt tevékenyen. Ezeknek köszönhetően egy modern kísérletes kardiovaszkuláris kutatólaboratóriumot sikerült kialakítania. 2000-tól a PTE I. sz. Belgyógyászati Klinikai Kardiológiai Osztályának dolgozója, jelenleg egyetemi docensi beosztásban. 2005-ben belgyógyászati, 2008-ban kardiológiai szakvizsgát tett. Jelenleg a Coronaria Őrző és az Echocardiographiás Labor vezetője. 2012 márciusában habilitált a PTE Általános Orvostudományi Karán. Társtémavezetésével négy sikeres PhD-fokozatszerzés történt. Cikkeinek kumulatív impakt faktora 56, ezekre kapott független hivatkozások száma 300, Hirsch-index: 13. Nős, felesége dr. Soós Szilvia (Kórélettani Intézet), egy lányuk (Nóra) és két fiuk (Péter és András) van.

Dr. Szabó Imre egyetemi docens

1971. június 10-én született Pécsen. Középiskolai tanulmányait a pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban és az Illinois állambeli Evanston Township High Schoolban végezte. 1990-1996 között a Pécsi Orvostudományi Egyetem Általános Orvostudományi Szakán szerzett orvosi diplomát. Harmadéves korában megismerkedve a klinikummal elhatározta, hogy belgyógyász lesz és csatlakozott az I. sz. Belgyógyászati Klinikai gasztroenterológiai munkacsoportjához tudományos diákkörösként. Az egyetemi diploma megszerzése után állami ösztöndíjas PhD-hallgatóként vett részt a munkacsoport kutatásaiban, dr. Mózsik Gyula irányításával, témája a „Gyomornyálkahártya-sérülés vizsgálata izolált sejteken” volt. 1999 és 2001 között az University of California, Irvine, Department of Medicine, Division of Gastroenterology intézetében dolgozott kutatóként. 2001-2005 között klinikai orvos az I. sz. Belgyógyászati Klinikán. PhD-értekezését „Approaching the Mechanism of Indomethacin Delayed Gastric Restitution és Gastric Cancer Growth” címmel 2004-ben védte meg. 2005-ben belgyógyászból, 2007-ben gasztroenterológiából szerzett szakvizsgát kiváló eredménnyel. 2006-2007 között konzultáns szakorvos volt a St. Mary's NHS Treatment Centre gasztroenterológiai részlegén, az angliai Portsmouth-ban. 2007-2008 között konzultáns gasztroenterológus és laborvezető (Endoscopy Unit, Will Adam's NHS Treatment Centre, Gillingham, Kent, UK). 2007-ben klinikai adjunktusi kinevezést kapott a PTE, Klinikai Központ, I. sz. Belgyógyászati Klinikáján. 2008 óta a gasztroenterológiai vizsgálómódszereket bemutató magyar és angol nyelvű elektív tantárgy tantárgyfelelőse. Több éven át a klinika posztgraduális oktatási felelőse volt, majd 2013-tól oktatási igazgatóhelyettese. Számos belgyógyászati posztgraduális rendezvény, szakvizsgatanfolyam, szabadon választott és kötelező szintentartó tanfolyam szervezője. Klinikai érdeklődésének középpontjában a gasztrointesztinális endoszkópia új vizsgáló- és terápiás módszerei állnak, tudományos kutatásaiban a gyomor betegségeiben; a gastritis, a gyomorfekély és gyomorrák kialakulásában jelenlévő sejtkárosodásért, restitúcióért és carcinogeneziséért felelős molekuláris tényezők, signaltransdukciós fehérjék szerepét kutatja. Számos sikeres pályázatban vett részt (VA Merit Review, ETT, OTKA). 2012 szeptemberében habilitált. 2 szerkesztett könyve, 7 könyvfejezete, 40 tudományos folyóiratcikke jelent meg, utóbbiak impakt faktora: 152, független idézeteinek száma: 1065. Nős, két gyermeke van: Marcell (2000) és Dominik (2002).

Dr. Vermes Csaba egyetemi docens

1972 április 7-én született Kaposváron, ahol általános iskolai és gimnáziumi tanulmányait is folytatta, majd 1990-1996 között a Pécsi Orvostudományi Egyetem Általános Orvostudományi Karán szerzett orvosi diplomát. Az egyetemet követően 1996-ban vált az Ortopédiai Klinika munkatársává, mint klinikai orvos. 1998-tól 2003-ig orvos kutatóként az Amerikai Egyesült Államokban dolgozott a chicagói Rush Presbyterian St-Luke' Medical Center Ortopéd Sebészeti Osztályán Prof. Dr. Glant Tibor vezetése alatt, ahol az ortopéd sebészettel, illetve a musculoskeletális rendszerrel kapcsolatos gyakori és fontos problémákat kutatót. Ezen munka eredményeiből készült el a PhD-disszertációja is. 2001-től a Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar PhD-hallgatója, téziseit 2004-ben védte meg. Azóta a PTE, KK, MSI Ortopédiai Klinikai Tanszék munkatársa. 2005-ben ortopéd sebészeti szakvizsgát tett. 2008-ban az MTA Bolyai János kutatási ösztöndíját nyerte el három évre. 2011-ben PTE, ÁOK-n habilitált, 2012-ben docensi kinevezésben részesült. Tudományos folyóiratokban megjelent eredeti közleményeinek kumulatív impakt faktora 121, független citációinak száma 754. Jelenleg a PTE, KK, MSI Ortopédiai Klinikai tanszék tanszékvezető-helyettese. Nős (dr. Hanyecz Anita), két gyermeke van, Sára (2005) és Áron (2007).

A Klinikai Központ működésének elmúlt esztendeje

A Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központja (PTE, KK) a korábban különböző neveken működő centrumok utódjaként fél évtizede fogja össze a PTE betegellátó tevékenységét. A KK egyike Magyarország kilenc térségi betegellátó központjának, a KK intézeteiben zajlik a magyar fekvőbeteg ellátó tevékenység mintegy 5%-a. Az alábbiakban a KK tevékenysége elmúlt évének legfontosabb történéseit foglaljuk össze.

Nemcsak a KK, hanem a Dél-dunántúli Régió egészségügye fejlődésének egyik legnagyobb lépése a Központi Klinikai Tömb (hagyományos nevén: 400 Ágyas Klinika) a TIOP pályázati struktúrák segítségével történő felújítása. Közel egy évvel a munkálatok megindulása után örömmel mondhatjuk, hogy az építkezés az ilyenkor szokásosan felmerülő váratlan körülmények ellenére is a tervek szerinti ütemezésben halad. Bár változatlanul komoly erőfeszítést jelent az építkezés közvetlen környezetében zajló betegellátás zavartalan folytatása, azonban az építkezés indulásakor jelentkezett gondok és nehézségek nagy részét mára sikerült a betegeknek és a munkatársainknak is megfelelő módon megoldanunk. A projekt megvalósításának következő nagy feladata az újonnan elkészített diagnosztikus részbe történő beköltözés, majd azt követően a felújított fekvőbeteg részbe történő átköltözés lesz. Őszintén reméljük, hogy az ilyen mértékű költözéseknél elkerülhetetlen kellemetlenségeken minél hamarabb túllépve, a megújított részek üzembe helyezése is a terveknek megfelelően haladhat majd. A projekt teljes lezárulását követően a Központi Klinikai Tömb területén kialakított betegellátó egységek ismét a Dél-dunántúli Régió egészségügyének kiemelkedő intézményeként működhetnek hasonlóan az épület közel 50 esztendővel ezelőtti megnyitását követő helyzethez.

A Központi Klinikai Tömb felújítása azonban nem az egyetlen folyamatban lévő fejlesztési projekt. Sikeresen lezárult a Gyermekgyógyászati Klinika és a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika Perinatális Intenzív Centrumainak a legkorszerűbb betegellátó eszközökkel több száz millió forintos értékben történő felszerelését biztosító pályázatunk. Az építkezési munkálatok megindítását közvetlenül megelőző fázisban van a Rehabilitációs Központ létrehozására elnyert mintegy 1 milliárd forintos nagyságrendű sikeres pályázatunk. Az elmúlt napok örömdetes eseménye, hogy végleges támogatói döntést kaptunk az Onkoterápiás Intézet épületének teljes megújítását és a sugárterápiás eszközpark további fejlesztését célzó, összességében szinte pontosan 2 milliárd forintos pályázatunkhoz. A felsorolt nagyobb volumenű fejlesztések mellett igyekszünk a KK igen szerény mértékben rendelkezésre álló saját forrásaiból a nagy projektek által nem érintett betegellátó egységek működési feltételeit is javítani. Önkritikusan meg kell azonban mondanunk, hogy a pillanatnyi finanszírozási feltételek mellett sok esetben a működés technikai hátterének szinten tartása is komoly nehézségeket okoz.

A fejlesztés természetesen nemcsak az épületek korszerűsítését és a betegellátás eszköztárának gyarapítását jelenti, hanem a betegellátást nyújtók szakmai ismereteinek folyamatos bővítését is. A KK az elmúlt évben a TÁMOP pályázati rendszer keretében jutott központi támogatáshoz a szakdolgozók továbbképzése anyagi hátterének biztosításához. Az elmúlt időszak fontos eredményének tekintjük, hogy sikeresen újítottuk meg az integrált minőségbiztosítási rendszerünket. Büszkén mondhatjuk, hogy pécsi minőségbiztosítási szakember vezetésével állt össze a Magyar Orvosi Kamara a háziorvosi betegellátás minőségbiztosítását szolgáló rendszere is.

A fejlődés kétségbevonhatatlan állomásait jelző pályázataink sikere mellett sem hallgatható el ugyanakkor, hogy a KK betegellátó tevékenysége mindennapi finanszírozása igen komoly gondokkal küszködik. A „teljesítmény volumen korlát” 2012-ről 2013-ra bekövetkezett

változásai azt eredményezték, hogy a KK által a betegellátásra maximálisan elérhető OEP támogatás mintegy 600 mFt-tal csökkent. A beszerzések szempontjából sem kedvező gazdasági környezetben bekövetkezett kényszerű bevételecsökkenés sajnos a várólisták hosszának megnövekedésében és a mindennapi betegellátás feltételei megteremtésének érezhető megnehezedésében is megmutatkozik. Elsősorban munkatársaink lelkiismeretes és az előírt kötelezettségen túl messze többet teljesítő tevékenységének köszönhető, hogy az anyagi szükségletek negatív következményeit talán sikerült a betegek számára már ugyan érezhető, de még elviselhető korlátok között tartani.

A közvetlen betegellátásra fordítható források szűkülését némiképpen ellentételezte az egészségügyi dolgozók fizetésének ismételt emelése. A különböző jövedelmi helyzetben lévő dolgozókat jelentősen eltérő mértékben érintő intézkedési csomag együttes hatása egyetlen számmal nehezen jellemezhető. Azt azonban nyugodtan állíthatjuk, hogy különösen a viszonylag kisebb jövedelemmel rendelkező dolgozók esetében a tavalyi és az idei év együttes hatása már számottevő. A pályakezdő orvosok esetében pedig azt reméljük, hogy a központi bérintézkedések és néhány helyi, az Általános Orvostudományi Karral összefogva meghozott intézkedés eredményeképpen az elvándorlás folyamatát mérsékelni tudjuk. A KK dolgozóinak jövedelmi helyzetét érintette az úgynevezett kiemelt munkahely projekt 2013-ban történt megvalósítása is. Az intézkedéscsomag eredményeként mintegy 620 dolgozónk többletjövedelemhez jutott. Mivel a változások megvalósításához központi bérforrás nem állt rendelkezésre, ezért sajnos a módosítások egységes megvalósítása során elkerülhetetlen volt, hogy közel 170 dolgozónk jövedelme az intézkedések következtében csökkenjen. Ugyanakkor a központi bérintézkedések ezeket a dolgozóinkat is kedvezően érintették, így talán joggal reméljük, hogy a bérezési gyakorlatunk egységesítésével senkinek nem okoztunk egzisztenciális gondot.

Bár a KK vezetésének elsődleges felelősségi és hatásköre a betegellátó tevékenység koordinálása, azonban természetesen soha nem feledkezhetünk meg arról, hogy a KK működésének az oktatás és a tudományos kutató munka elválaszthatatlan részét jelenti. Ami az oktatást illeti, a KK intézetei működését is egyértelműen előnyösen érintette az oktatókórházi rendszerünk az Általános Orvostudományi Kar vezetése által az elmúlt időszakban véghezvitt újraélesztése. A KK munkatársai tudományos kutatómunkája elismerésének legkézzelfoghatóbb bizonyítékai pedig a nagyszámban megvédett PhD-értekezések és a vezető munkatársaink által a közelmúltban megszerzett MTA Doktora fokozatok.

A KK határozottan törekszik Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatával és az ellátási területünkhöz tartozó más egészségügyi szolgáltatókkal és önkormányzatokkal való együttműködés folyamatos ápolására. Az elmúlt évben a KK szervezésében sikerült kerekasztalhoz ültetnünk Pécs, Harkány, Komló, Mohács, Siklós, Szigetvár kórházigazgatóit és polgármestereit. A jövőben is törekszünk arra, hogy a KK a szakmai irányító szerepe mellett a régió egészségügyi fejlesztési törekvéseinek összehangolásában is segítő szerepet tudjon nyújtani.

Az Orvostudományi Hírmondó az Egyetemi Orvosnapok számára készített különszámában megjelenő gondolatainkkal egyben kérjük a POTE és a PTE ÁOK minden végzett hallgatóját, hogy a nehézségeink és az eredményeink együttes szem előtt tartása mellett segítse és támogassa munkánkat.

A Klinikai Központ Vezetése nevében:

Dr. Decsi Tamás

egyetemi tanár, főigazgató

„Tehetség dolgában felérünk szinte bármely külföldi egyetemmel” – interjú dr. Miseta Attilával

A felsőoktatás átalakításának iránya jó, ám a megvalósítás sokszor problematikus, mondja dr. Miseta Attila, a pécsi orvoskar dékánja, aki a vezető tanártársak véleményétől teszi függővé, hogy jövőre is megpályázza-e a dékáni tisztséget. A professzor szerint fontos szem előtt tartani, hogy a gazdálkodás szolgálja az oktatást, kutatást, és nem fordítva.

Egy kis Somogy megyei faluból, Gölléből származik, ahol édesapja mai napig patikusként dolgozik. Mennyire volt fontos ez a háttér a pályaválasztása során, az egészségügy felé inspirálta, vagy épp ellenkezőleg?

Lényegében a göllei patikában nőttem fel, miután mint rengeteg más falusi patika esetében, elől található a gyógyszerár, hátul a lakás. Ezzel együtt 18 évesen az érettségi és felvételi idején nem nagyon tudtam, hogy mi is akarok lenni. Nagyon jó voltam kémiából, fizikából, de a biológiát annak idején nem nagyon szerettem, és kifejezetten kedveltem a történelmet, több tanulmányi versenyen is részt vettem, és ez a szeretet a mai napig megmaradt hobbiként. Szüleim ezt a dilemmát egyszerűen oldották fel: azt mondták, hogy legyek orvos. Nekifutottam és mindjárt elsőéves koromban az egyik biológia előadáson találkoztam vendégelőadóként Kellermayer Miklós professzorral, akinek akkori kutatásai annyira felkeltették az érdeklődésemet, hogy tudományos diákköri tagként csatlakoztam hozzá. Azóta, immár több mint 30 éve dolgozom a Laboratóriumi Medicina Intézetben.

Az nem merült fel Önben, hogy a kutatói, oktatói pálya helyett inkább a családi üzletet vigye tovább?

Hamar kialakult a mély elkötelezettség a kutatás iránt, Kellermayer Miklóssal barátság szövődött köztünk, amelyben persze voltak aztán feszültségek, de a mai napig töretlen a jóviszonyom első mesteremmel. Később sokat tanultam Kovács L. Gábortól is, elsősorban a vezetésről. Eközben végigjártam a ranglétrát az intézetben, idén lettem a vezetője, a karon pedig dékánhelyettes, majd dékán – a sors így hozta.

Pécsett kezdte és végezte orvosi tanulmányait, nem volt más munkahelye, mint a Pécsi Orvostudományi Egyetem, illetve most már Általános Orvostudományi Kar. Nem is gondolt arra, hogy máshol próbáljon szerencsét?

Egy időben, már a kétezres évek elején Budapest komolyan felmerült mint alternatíva, de arra jutottam, hogy nem szeretnék a fővárosban élni. 18 éves korom óta vagyok Pécsen, és megszoktam, megszerettem a várost. Kétszer viszonylag hosszabb ideig a családommal együtt kint éltem az Egyesült Államokban, de végül mind a kétszer visszatértem, és közéleti szerepet is vállaltam itthon, pedig korábban ilyet nem terveztem.

Milyen élményeket adott a kint töltött idő?

Először 1988-ban voltam kint, akkor azzal az elképzeléssel mentem, hogy az ottaniak minden bizonnyal tehetségesebbek és képzetesebbek nálunk, hiszen az Egyesült Államok mégis csak az élen jár rengeteg területen, köztük a tudományban is. A tapasztalataim végül mindezt nem igazolták, ám az tény, hogy a munkához

fogékonyabban állnak hozzá, emellett pedig az egész rendszer úgy

van kialakítva, hogy ösztönözze a munkakedvet. Mi magyarok kicsit túl sokat szeretünk panaszkodni, és inkább kevesebbet dolgozni, az Egyesült Államokban mindez fordítva van.

A menni vagy maradni kérdése ma meghatározó a fiatal orvosgeneráció számára. Hogyan volt ez az Ön esetében, foglalkoztatta a tartós kiköltözés gondolata?

Máig élő jó kapcsolatokat szereztem, de komolyan sosem merült fel, hogy kint maradjak. A kint dolgozó magyarok általában két csoportra oszlottak. Az egyik alkalmazkodni próbált a külföldi légkörhöz, úgy tekinteni a dolgokra, hogy itt minden jobb és szebb, mint Magyarországon. A másik csoport bár elismerte, hogy itt tényleg több a pénz, és rengeteg dologban előrébb járnak, ragaszkodott az identitásához, és azt mondta, hogy bárhogyan is nézzük, végső soron mi Magyarországhoz kötődünk. Mindennek nem csak érzelmi okai vannak. Bár sok honfitársunk kitűnő karriert fut be külföldön, azzal fontos tisztában lenni, hogy az idegen származás bizony hátrányt jelent akár az Egyesült Államokban, akár más nyugati országokban. Mindez komoly korlátokat jelent az előrelépésben, hiába vannak erre rációk, kiemelkedő tehetségek időről-időre. A magyarokat nem azért hívják Angliába, vagy mondjuk Németországba, hogy ott konkurenciát jelentsenek, hanem azért, hogy olyan munkákat végezzenek el, amit a helyiek nem tudnak, vagy nem akarnak, legyen szó akár orvosokról, akár más területeken dolgozókról. A kérdés másik oldalát persze a magyarországi körülmények jelentik, amiket jól ismerünk, de én optimista ember vagyok.

Említette, hogy hosszú ideig nem merült fel Önben a közéleti szereplés gondolata. Ezzel együtt dékánhelyettesként majd immár harmadik éve dékánként fontos szerepet vállal a kar életében, emellett pedig az erdélyi magyar nyelvű orvosképzés megszervezésében is oroszlánrészt vállal. Mi készítette arra, hogy a gyakorló orvoslás és a tudományos munka mellett ebbe is belevágjon?

Első amerikai utamról 1990 augusztusában tértem vissza. Az

akkori folyamatokat nagy szimpátiával és érdeklődéssel szemlélttem kintről és hazatérve azonnal belevetettem magam az egyetemi közélet újrászervezésébe. Nagyon hamar azonban csalódnom kellett, mivel azt láttam, hogy azt a minőségi ugrást, amelyet szeretnünk volna megtenni, nem sikerült elérnünk. Ezután hosszú ideig csak a tudományos munkámra koncentráltam, kivonultam a közélet minden szintjéről – életem ezen periódusában sem „balról”, sem „jobbról” nem kedveltek különösebben. Sajnos ma Magyarországon óriási szerepe van annak, hogy az ember hogyan viszonyul különböző, kisebb-nagyobb szerveződésekhez,

legyenek azok vagy politikaiak, vagy szakmaiak, sokszor az előremenetel egyáltalán nem a tehetségen, hanem ezeken a viszonyokon múlik. Egy idő után azt gondoltam, hogy ez nekem is megy, és mint a mellékelt ábra mutatja, így is lett (nevet).

Hogyan lehet összeegyeztetni mindezt a szintén egy egész embert kívánó tudományos munkával?

Nagyon nehezen, és igazából egyik területen sem vagyok elégedett a teljesítményemmel és a beosztottjaim teljesítményével sem, sokkal jobban szeretném végezni a munkámat. Néha nehéz a szerteágazó feladatokat összeegyeztetni, egy óriási intézményről beszélünk, ahol rengeteg szociális, emberi problémát kell kezelni. Ezzel együtt is abban bízom, hogy sikerült előrelépünk és eredményeket elérni. Azt gondolom, hogy tehetség dolgában felérünk szinte bármely külföldi egyetemmel, kutatóintézménnyel, ami hiányzik, az a nyugodt, kiszámítható légkör és az anyagi megbecsülés ennek fenntartása és erősítése érdekében.

Épp három éve van hivatalban dékánként. Hogyan látja, mennyiben sikerült megvalósítani céljait?

Az első évemet mindenképpen szerettem volna arra fordítani, hogy feloldjam a rendszer feszültségeit és feladatot találjak minden munkatársam részére azokon a területeken, amelyek hozzájuk illettek – tekintet nélkül arra, hogy annó a választáson kit támogattak. Számos, rendkívül értékes munkatársat fedeztem fel, akik képességeit igyekszem minél jobban kiaknázni, hiszen a legfontosabbak a jól képzett, tenni akaró munkatársak. Ennek szellemében fontosnak tartom a tehetséges, fiatal kollégák elvándorlásának visszaszorítását, több ösztöndíj rendszert is kidolgoztunk és újtárra indítottunk kari forrásból ennek érdekében. Az idegen nyelvű képzési programjaink felfutása révén erre szerencsére sikerült saját erőből forrást biztosítani, és az innen származó bevételeket a lehető legracionálisabb módon használjuk fel. Öröklött probléma, hogy Pécsen az egyetemi klinikai hálózat

rendkívül széttagoltan, sok telephellyel működik, és bár szakmailag a Klinikai Központ és a megyei kórház 2010 eleji integrációja indokolt volt, ennek kivitelezése komoly hiányosságokkal történt meg. Ennek komoly anyagi következményei voltak, ahogy annak is, hogy 2006 óta az egészségügyre fordított állami források GDP aránya először csökkent, majd egy ideje stagnál. A karnak emiatt komoly erőfeszítéseket kellett tennie annak érdekében, hogy konszolidálja a klinikum gazdasági helyzetét, hiszen meggyőződésem, hogy jó klinikai hálózat nélkül jó orvosképzés sem létezhet. Az egységes, integrált orvosképzés híve vagyok, vallom, hogy ezt a nagy egyetemen belül is meg kell őrizni – nem véletlen, hogy a négy magyar orvosképző hely rendre az első 10 helyen végez a hazai felsőoktatási rangsorokon. Külön öröm számunkra, hogy az elmúlt fél évtizedben kétszer is mi bizonyultunk ezen listák alapján a legjobb magyarországi orvosképző intézménynek.

A klinikai hálózat egyre inkább függetlenedő tényezőként jelent meg az egyetemi karok mellett, ám megítélésem szerint az a tény, hogy az egészségügyi ellátásra és az oktatásra különböző forrásokból érkezik a finanszírozás, nem járhat a rendszer szétszedésével, a szoftver és a hardver egy egységet képez, nem lehet pusztán gazdálkodási szempontok alapján döntést hozni. Ezen a területen sikerült előrelépést elérnünk, szinte teljes az egyetértés abban, hogy a klinikumnak és az orvostudományi karnak együtt kell alkotnia egy orvos és egészségügyi központot.

Nyugodt, kiszámítható légkörről beszélt az előbb, de az elmúlt három év – persze mehetünk akár lényegesen messzebb is – egyáltalán nem erről szólt a magyar felsőoktatásban. Hogyan látja az aktuális felsőoktatási reformot, milyen előnyök és hátrányok származnak belőle?

Az elmúlt évtizedek során mind a felsőoktatás, mind az egészségügy reformok és ellenreformok színtere volt, minden kormány, de esetenként akár egy miniszter vagy államtitkár váltás is gyökeres változásokat hozott az elvek és a célok terén. Újabb és újabb csodálatos ötletek kerültek elő arra vonatkozóan, hogy hogyan kellene megváltani a magyar egészségügyet és felsőoktatást, pénz azonban egyre kevesebb volt erre, a szakmai szervezetek pedig szintén egyre súlytalanabbá váltak a gazdálkodásért felelős szervezetekkel szemben. Létrejött egy párhuzamos kinevezési rendszer, emellett a kincstári biztosok, kincstári főfelügyelők adták egymásnak a kilincset az intézményekben, inkább szerény, mintsem említésre méltó eredményekkel. A 2010-ben hivatalba lépett, most már egy minisztériumba tartozó oktatási és egészségügyi kormányzatnak nagy feladata volt ezt a keszkesusza, túladminisztrált, rossz tendenciákat mutató rendszer helyrehozása. Az erőfeszítések mindenképpen tiszteletre méltóak, főleg annak fényében, hogy ahogy azt Klinghammer államtitkár úr is többször elmondta, a kilencvenes évek elején a magyar felsőoktatás átállt az olcsó diplomák előállítására, amely eredményeképpen a nívós reál diplomák száma aggasztóan lecsökkent, és a középiskolában is háttérbe szorult a természettudományos oktatás. Ennek fényében a felsőoktatási képzés átstrukturálására tett törekvés támogatandó, bár az tény, hogy rengeteg ügytelenség, hiba volt ezen a téren – nem csoda, hogy a felsőoktatásért felelős helyettes államtitkárok „fogyóeszközök” voltak az elmúlt években. A reál-oktatás megerősítésére tett kísérlet szerintem jó irány, persze mindezt a közoktatásban kellett volna elkezdni, a megfelelő alapok nélkül nem tud működni a rendszer. Az irányok tehát jók, ám az a módszer, amely révén úgy akarunk változást, fejlődést elérni, hogy forráskivonással kényszerítjük öncsonkításra az intézményeket, nem működik. Ki

kell mondani, hogy valóban vannak olyan intézmények, amelyek nem megfelelő szintűek, ezeket be kell zárni. Nyilván a helyi politikusok mindezt nem vennék jó néven, de hosszabb távon még mindig jóval kedvezőbb lenne mindenkinek, mint a mostani időről-időre végrehajtott forráskivonások. A pécsi orvoskarnál maradvá, 2008-hoz képest egymilliárd forinttal kevesebb állami támogatásban részesülünk, a külföldi képzés felfutása révén vagyunk képesek talpon maradni. Ezt azonban nem lehet a végtelenségig folytatni: a magyar egyetemek a magyar értelmiség képzésére, utánpótlására jöttek létre, ez a fő feladatunk. Az idegen nyelvű képzés presztízst, hasznos kapcsolatokat és bevételt jelent, ám mindezzel együtt csak melléktevékenység. Fontos célkitűzésünk, hogy a meglehetősen periférikus helyzetben lévő Pécs nagyobb vonzerőt jelentsen. Ironikusan Kun Bélát szoktam idézni, aki a Tanácsköztársaság bukása előtt így kiáltott fel: minden elveszhet, csak Budapest nem! Ezen a téren a 2010-ben hivatalba lépett kormányzat az eredeti célkitűzésekkel szemben erőteljes központosításba fogott az oktatás és egészségügy terén is. Félt, hogy mindez ellentétes hatást ér el: a vidék még inkább perifériára kerülhet. Az a célom, hogy a pécsi orvoskar és az egész Pécsi Tudományegyetem versenyképes tudományos műhely legyen a fővárosiakkal szemben is. Ettől persze még sok tekintetben messze vagyunk, de ebbe az irányba kell mennünk.

Egy éven belül dékánválasztás lesz az orvostudományi karon. Milyen céljai, tervei vannak a következő évekre, évtizedre?

Gyorsan elszaladt a négy dékánhelyettesi év, és ez a három dékáni is, még sok tervem, célkitűzésem van. A legfontosabb számomra a vezető tanártársak véleménye, hogy indulok-e, az ő támogatásuk függvénye. A közeljövőben úgy vélem, hogy mindenképpen egyetemi reform következik, ezen a téren kitűnő az együttműködésem rektor úrral, de sajnos vannak visszahúzó erők. Úgy vélem, hogy a vezetők részére megfelelő mozgástér szükséges ahhoz, hogy megvalósíthassák elképzeléseiket. Persze ehhez a felelősség is csatlakozzon! Ennek megfelelően mindenképpen előnyös lenne a nagy egységben belül egy önállóan gazdálkodó orvos és egészségügyi centrum létrehozása,

amely rengeteg intézményen belüli feszültséget is feloldana, csillapítana. Jelen pillanatban az egyetemi szenátusnak olyan ügyekben is döntéseket kell hoznia, ahol hiányzik a kompetenciája: nem hinném, hogy nekem kellene megmondani, hogy hogyan oktassák a bölcsészettudományokat, avagy a jogtudományt, és mindez persze fordítva is igaz. Szakmailag koherens rendszer kell létrehozni, és a szemünk előtt kell tartani, hogy a gazdálkodás szolgálja az oktatási-kutatási munkát és nem fordítva. Manapság sokszor mintha fordítva ülnék fel a lóra. Ennek a rend-

szernek a létrehozásában való részvételem az egyik fontos feladatomban a következő időszakban. Fontos az adminisztráció elburjánzásának visszaszorítása is: jelenleg sokkal több idő és energia megy el ilyen feladatokra, mint a modern nyugati, avagy mondjuk japán egyetemeken, mindez pedig a többletidőn és költségeken túl a hibalehetőségek számát is növeli. Sok tehát a tennivaló, ám szerencsére sok kiemelkedő munkatársunk van ezeken a területeken is.

Stemler Miklós

„Van értelme felkeresni a bőrgyógyászokat”

Jelentős fejlesztéseket tervez a pécsi bőrgyógyászati klinika új igazgatója

Július elsejétől vezeti a pécsi bőrgyógyászati klinikát dr. Gyulai Rolland egyetemi docens, aki Szegedről érkezett Pécsre. Az új igazgató komoly fejlesztéseket tervez, és abban bízik, hogy a betegek már rövid időn belül jelentős fejlődést tapasztalhatnak. A szakember a saját blogján avatja be a betegeket és az érdeklődőket szakmája rejtelmeibe.

Nemrégén vette át a pécsi bőrgyógyászati klinika vezetését, korábban Szegeden dolgozott, ahol komoly ismertséget is szerzett magának. Mi motiválta a váltást?

Egy jó munkahely kicsit olyan, mint a család, ahol nagyon jó hosszú éveket eltölteni, de senki sem akar megöregedni mondjuk az édesanyja szoknyáján. Mindenkinek vannak saját motivációi, céljai, amelyeket meg szeretne valósítani, így bármilyen fájó is az néha, tovább kell tudni lépni, nem szabad megrekedni egy szinten, más környezetben is bizonyítani kell, hogy mit tudunk, mind másoknak, mind magunknak.

Elsődleges szakterülete egy elterjedt és komisz betegség, a pikkelysömör kezelése, és ezzel kapcsolatban kiterjedt ismeretterjesztő munkát is folytatott már szegedi éveit alatt. Miért gondolta úgy, hogy kicsit túl kell lépnie a hagyományos orvosi szerepen?

A pikkelysömör nagyon sok embert, mintegy a lakosság 1,5 százalékát, azaz 150 ezer embert érint Magyarországon, másrészt rengeteg tévhit is van ezzel kapcsolatban, mind a betegek, mind az orvosok között. Krónikus betegség révén a pikkelysömör nagyon megnehezíti a betegek életét, és egészen tíz évvel ezelőttig nem léteztek hatékony gyógymódok. A kezeléseket csak rövid ideig voltak hatásosak, rengeteg kényelmetlenséget okoztak, a betegség újra hamar felütötte a fejét, és mindezért sok beteg fel is adta. Azt gondolták, hogy ők már megpróbálták mindent, úgysem tudnak nekik mit mondani, ugyanazokat a gyógyszereket írják fel, minek menjenek hát orvoshoz? Az elmúlt időszakban azonban szerencsére nagyon sok minden megváltozott a

betegség kezelése terén. Rengeteg új, hatásos gyógyszer került bevezetésre, új terápiák, amelyek révén mind a súlyosabb, mind az enyhébb verziókban szenvedő betegek részére komoly segítséget tudunk nyújtani. Sok betegünk ma már teljes életet tud élni csupán évi három-négy injekció segítségével, nem kell gyógyszereket szedniük, avagy különböző kenőcsökkel kenegetni magukat. Az egyik motiváció tehát ez volt: próbáljuk meg elérni őket. Másrészt az orvosokban is él egyfajta tévképzet, nem csak a betegségről, hanem a bőrgyógyászatról is: sokszor megragadnak annál a kérdésnél, hogy most akkor a piros, vagy a fehér kenőcsöt írjuk-e fel, pedig a bőrgyógyászat ennél lényegesen magasabb szinten áll ma már, rengeteg új, hatékony gyógyszer és kezelés létezik. Azok a klasszikus, 30 szerből álló receptek, amiket korábban alkalmaztunk, egyre inkább meghaladták, a gyógyszerek egyre eredményesebbek, célzottabbak, nem kell már 30 különböző szert felírunk, hogy hátha az egyik tényleg hat, hanem elég egyet. Jelenlét fejlődés történt tehát, és erről tudnia kell mind a közvéleménynek, mind a szakmának: van értelme felkeresni a bőrgyógyászokat.

Krónikus betegségről lévén szó, nyilván voltak olyan páciensei, akiket akár évtizedek óta kezel. Mennyire alakulnak ki személyes viszonyok az orvos-beteg kapcsolaton túl?

Ez mindig akkor derül ki, amikor az ember elválik egy-egy betegtől. Amíg Szegeden dolgoztam és napról-napra csináltam a rendeléseket, nem is igen realizáltam, hogy mindez milyen erőteljes kötődésekhez vezethet. Nem mindig jó az, hogyha mély, személyes viszonyok alakulnak ki, miután ezek az ember döntéseit is befolyásolják, szerencsésebb, ha megmarad bizonyos távolság orvos és beteg között. Persze néha ezt nehéz betartani. Amikor Pécsre jöttem, akkor sok betegem mondta, hogy ők akkor utánam jönnek. Erről megpróbáltam őket lebeszélni, miután a szakmai háttér továbbra is megmaradt Szegeden, azért pedig nem biztos, hogy érdemes utazni 200 kilométert, hogy továbbra is én lássam el őket. Ezzel együtt teljesen érthetőek ezek az érzelmi kötődések. Jó kapcsolat volt a betegekkel, a helyi betegeket tömörítő Szegedi Psoriasis Klub tiszteletbeli tagjává is választott, sokan sajnálkoztak, amikor otthagytam a várost. Mindez természetesen jólesik az embernek; sokszor orvosként nem is vesszük észre ezeket a kötődéseket.

Egy blogot is elindított, amely a betegséggel kapcsolatos legfontosabb információkat közli: Magyarországon nem sok példa van arra, hogy egy orvos szakmai blogot tartson fenn. Mi vitte rá Önt erre a vállalásra, és milyen reakciókat kapott?

Sajnos időhiány miatt az utóbbi időben nem tudtam ezzel eleget foglalkozni, ezzel együtt ez egy nagyon fontos ügy. A közösségi média használata nem túl elterjedt az orvoslásban, azonban léteznek már pozitív példák arra, hogy hogyan lehet becsatornázni az egészségügybe. A betegek rengeteg esetben az interneten néznek utána információknak, amelyek jelentős részének nincs semmi valószínűsége. El kell fogadnunk, hogy így működik a világ, és ha azt szeretnénk, hogy a beteg valós tudáshoz jusson, akkor azt nekünk kell szolgáltatni. Az orvostársadalomnak ebbe az irányba kell mozdulnia, minden részsakma esetében feladat lenne az, hogy megfelelő információkhoz juttassa a betegeket, és akkor nem kétes eredetű és értékű, sokszor minden alapot nélkülöző információk keringenek. A sok munka mellett persze erre nem mindig marad az embernek ideje, ezért elhanyagoltam az utóbbi időben a blogomat, de fontos lenne ezzel foglalkozni.

Július elején vette át a pécsi bőrgyógyászati klinika vezetését. Milyenek az első tapasztalatok?

Dr. Gyulai Rolland 1968-ban született Orosházán, egyetemi tanulmányait a szegedi Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen végezte, ahol 1993-ban szerzett summa cum laude minősítéssel diplomát, és itt kezdte meg a munkát is a Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinikán. Szegedi munkája mellett többször dolgozott kutatói ösztöndíjként Németországban és az Egyesült Államokban. A Magyar Dermatológiai Társaság elnökségi tagja, a Psoriasis Szekció elnöke. A pikkelysömörrel kapcsolatos tévhitek eloszlátása és a betegség megismertetése céljából blogot vezet, ami a <http://psoriasis.webnode.hu/> címen érhető el. Nős, két gyermek édesapja.

Ezt megelőzően is volt némi kapcsolat a Pécsi Tudományegyetemmel, tanácsadói feladatokat láttam el, épp azért, hogy jobban megismerjem a körülményeket. A tapasztalataim vegyesek. Az egyik oldalon sok jó szakembert és tenni akaró embert látok, emellett viszont az elmúlt néhány évben kicsit elhanyagolták itt ezt a szakmát, nem igazán volt gazdája, ezért aztán fejlesztések maradtak el, de például a klinika állagára sem fordítottak kellő figyelmet, sok dolgozó pedig más intézményekbe, avagy külföldre távozott. Az ő pótlásuk, visszacsábításuk nem egyszerű feladat, ez az első és legfontosabb dolgom. Szerencsére jó periódusban vagyunk: több gyűesén lévő kollégánknak most tért vagy tér vissza, ami megkönnyíti a munkát. Néhány hónapon belül nagyobb részt normalizálódhat a helyzet ezen a téren, és olyan kezelések elindítására is lesz mód, amire eddig nem volt erőforrásunk. A másik fontos kérdés az épület állapota; a pécsiek jól tudják, hogy a klinika költözése hosszú ideje napirenden van, és jelentős késlekedés után végre meg is valósul, miután októberben átadják a klinika új részlegét az Akác utcában. Épp pár napja néztem meg az új épületet, és szépen halad az építkezés. Az új helyen nagyságrendekkel kényelmesebb, korszerűbb körülmények között tudjuk majd várni a betegeket; sokan a mostani helyzet miatt nem minket választanak. Következő lépésként az esztergomi központ fejlesztését tervezem, mert sajnos sok műszerünk nem volt kellően karbantartva, illetve egyszerűen elavult. Jelenleg nem tudunk rendszeres fényszerapiás kezelést biztosítani, mivel a készülék már javíthatatlan állapotban van: egy korszerűbb modell beszerzésén dolgozom jelenleg a Klinikai Központ és az orvoskar vezetésével karöltve. Ezen a téren komoly akarat mutatkozik az egyetem részéről arra, hogy ezt a helyzetet orvosolja, és nagyon remélem, hogy egy év múlva már arról tudok beszámolni, hogy korszerű felszerelésünk van, esetenként olyan műszerekkel, amelyek az egész országban csak Pécsen érhetőek el. Azt remélem, hogy betegeink rövid időn belül jelentős változást vesznek majd észre mind a környezetben, mind a kezeléseikben.

Magánemberként hogyan tetszik a város?

Az Alföldről jövök, szóval ez meglehetősen más élmény. Nagyon szeretem Szegedet és hosszú ideig fel sem merült bennem, hogy máshol élhetnék. Az elválás ebből a szempontból nehéz volt, de az a kevés hely egyike, amellyel esetleg felcseréltem volna Szegedet, épp Pécs volt. Nagyon szép a város, és én nagyon szeretem a hegyeket, a kirándulást, a téli sportokat. Édesapám révén miskolci származású vagyok, és ez megmaradt gyerekkoromból, és szeretném, ha az én gyerekeim is hasonló élményekkel gazdagodnának. Ami hiányzik, az a barátok és a tágabb család. Korábban semmiféle kötődésem nem volt Pécshez, csupán egy volt gimnáziumi osztálytársam él itt. Ez kicsit meglepő az első időszakot, de közben folyamatosan fedezzük fel a családdal a várost, és itt talán még több kulturális érték is van, mint Szegeden.

Stemler Miklós

„A motiváció és az érdeklődés változatlan” – interjú dr. Barthó Loránddal*

Salgótarjánban született, az egyetemet azonban már Pécsen végezte, és azóta is itt él. Hogyan került az ország másik végéből ide?

Ötéves koromig éltünk Salgótarjánban, aztán Érdre költöztünk, az általános iskolát ott, a középiskolát pedig Budapesten végeztem el. A középiskola után némi önállóságra vágytam, ezért választottam Pécsen.

Miért épp az orvostudományi egyetemre?

A természettudományok mindig is érdekelték. Egy ideig vacilláltam a biológia és az orvostudomány között, aztán némi szülői ráhatásra az orvostudomány mellett döntöttem, mivel úgy vélték, hogy az mégiscsak biztosabb szakma. Később szüleim kicsit a szememre is vetették, hogy nem gyógyító orvos, hanem kutató lettem, de engem mindig is ez a része vonzott az orvostudománynak, megmaradt a természettudományos érdeklődésem. Iskolás koromban rovarokat gyűjtöttem és virágokat, jóval többet, mint amennyi az iskolai feladatokhoz kellett – most már nem bánánám őket, esetleg lefényképezem. Emellett egy időben a bölcsészettudomány felé is kacsingattam, de végül a természettudomány győzött. Szerencsére nagyon jó középiskolába, az Eötvös Gimnáziumba jártam, ahol sok jó tanár tanított, és mi diákok is stimuláltuk egymást, volt olyan természettudományos pályára készülő diáktársam, aki már akkor betéve tudta az egyetemi biokémiát. Néha az ELTÉ-re is átjártunk, és beültünk az egyetemi előadásokra, a szakkörökön pedig egyetemisták tartottak előadásokat. Tanulmányi versenyekre én is egyetemi tankönyvekből készültem, válogatott témákból. Nem is tudom, hogyan lehet a miénkhez hasonló pályát igazi természettudományos érdeklődés nélkül művelni (amire, sajnos, akad példa). A mai napig is, ha televíziót nézek, akkor leggyakrabban természetfilmet. Mi mást volna érdemes, talán politikát? Ugyan már!

Ki volt az, illetve kik voltak azok a személyiségek, amelyek meghatározták pályaválasztását az egyetem során?

Több ilyen tanárom is volt. Nemrég tartottunk megemlékezést Pórszász János professzorról, aki 1970 és 1974 között vezetett a Gyógyszertani Intézetet és sajnos nagyon korán, 50 éves korában elhunyt. Nagy hatással voltak rám Romhányi György, Donhoffler Szilárd és Lissák Kálmán és Grastyán Endre órái is, Flerkó Béla és Halász Béla funkcionális neuroanatómiai előadásai, és még rengeteg jó előadóhoz volt szerencsém, nem csak a professzori, hanem a docensi, adjunktusi gárdából is. Konkrét kutatómunkámban sokat tanultam a nálam 10 évvel idősebb Szolcsányi Jánostól, akinek később munkatársa is lettem, és aki viszont *iffi*. Jancsó Miklós tanítványa volt – az ember több személyiségből gyúrja össze szerintem a példaképét, legalábbis az, aki nem kifejezetten tekintélytisztelő és szeret a saját fejével gondolkodni.

Mi vezette végül a farmakológiához?

A kóréletani intézetben voltam diákkörös, de Pórszász professzor előadásai annyira magukkal ragadtak, hogy a szigorlat letele után átmentem az ő intézetébe (évfolyamunkról sokan jelentkeztek ide diákkörösnek), és az egyetemből hátralévő két évet

itt töltöttem, sokszor a hétvégéimet is. A végzés (1973) után szerencsésen sikerült egy tudományos ösztöndíjas állást kapnom itt, majd tanársegéd lettem, mindig is itt dolgoztam. Érdekes intézet volt ez: Pórszász profon kívül Decsi és Varga tanár urak, nagyon eltérő mentalitású oktatók, de érdemes volt odafigyelni rájuk.

Utóbbi aztán hosszú időn keresztül igazgatónk is volt. Időben ez volt az a periódus, amikor a nemzetközi fórumokon való megjelenés nemcsak megengedetté, hanem követelménnyé is vált. Persze nem a közlés a fő cél, hanem tudományos problémák megoldása, mint ahogy – szerintem – a különböző disszertációk írása sem életcél, inkább szükséges „melléktermék”. Ezt sokan nem így látják.

Mennyiben változott a tudományterülete, azóta, hogy elkezdett vele foglalkozni, mennyi energiát vesz igénybe, hogy lépést tartson az új elméletekkel, eljárásokkal?

Itt valóban igaz az élethosszig való tanulás, a farmakológia évről-évre változó, funkcionális tudományterület, ahol folyamatosan különböző tudáselemek és mechanizmusok megváltozásával találkozunk. Bizonyos gyógyszerekről, amelyekről korábban azt hittük, hogy hatékonyak, kiderül, hogy nem érnek semmit, csak placebo-hatásuk van, és újak kerülnek a helyükre. Más szerkeznél az eddig képelt hatásmechanizmusok egy fölfedezés által gyökeresen módosulhatnak.

Immár 40 éve dolgozik az intézetben, végigjárta a „számár-létrát”. Nem fordult meg a fejében, hogy az ország egyéb egyetemén, esetleg külföldön próbáljon szerencsét?

Összesen mintegy másfél évet töltöttem el Grazban, és kisebb szakaszokban hasonló időmennyiséget Firenzében, néhány hónapig pedig Belgiumban és az Egyesült Államokban dolgoztam. A külföldi élmények tehát megvoltak, de hosszabb tanulmányutakra nem volt lehetőség, hiszen oktatási kötelezettségeim is voltak, ráadásul annak idején nem volt egyszerű kimenni családdal együtt. Feleségem szintén kutatóként dolgozik, tehát olyan helyet

kellett volna találnunk, ahol mind a kettőnknek állást kínálnak, ami tovább bonyolította a helyzetet. Édesanyámat sem akartam egyedül hagyni Magyarországon. A kilencvenes évek elején Debrecenbe hívtak intézetvezetőnek, és ezen a lehetőségen komolyan el is gondolkoztam, de mivel ott sem sikerült az egész család számára elfogadható állásokat találni (lakást sem kínáltak), nem vállaltam el a felkérést, aminek visszatekintve örülök, mert úgy érzem, hogy itt Pécsen szabadabban és stimulálóbb környezetben tudtam alkotni. Szegedről mindkettőnk számára érkezett felkérés, de az annyira képlékeny volt, hogy nem is jutott túl a kezdeti szinten. Feleségem most is intézetvezető, így nem panaszkodhatunk „karrierünkre”, de az idők erősen megváltoztak. Jelenleg a kar az oktatás révén próbálja felszínen tartani magát, sikerrel, még ha a klinikai orvoslásban jelentkező veszteségeket nem is lehet pótolni ezzel (ez országos finanszírozási probléma). Ennek viszont az a következménye, hogy időnként lényegében gimnáziumi tanári óraszámokban oktatunk, ami viszont óhatatlanul a kutatómunka rovására megy. Jó munkatársak segítségével azért még lehet haladni, ha nem is olyan tempóban, mint mondjuk 20 évvel ezelőtt – no és persze míg fiatal korában az ember az estéket és a hétvégéket is a laborban töltötte, addig most már több szükség van pihenésre. De a motiváció és az érdeklődés változatlan. Naponta végzek kísérletes munkát, de ez főleg a preparálásra és tájékozódó kísérletekre korlátozódik.

Többször említette az oktatás fontosságát, és azt is, hogy a tanulóknak magukat is kell képezniük. Hogyan látja, milyenek azok a hallgatók, akikkel az elmúlt években találkozott?

Ha összevetem a mostani hallgatókat az én évfolyammal, akkor azt látom, hogy nincs lényegesen kevesebb olyan fiatal a mostaniak közt, akivel magas szinten lehet társalogni a szakmáról, vagy akár együtt dolgozni vele. Sokan vannak persze, akik csak át akarnak menni a vizsgákon és nincs egyéb ambíciójuk. Ők a gyógyszer-tanon gyakran pórul járnak, mert mi szükségképp építünk az alapozó tárgyak tudásanyagára. Mi annak idején többet jártunk előadásokra, de ennek az is oka volt, hogy akkoriban kevesebb írott anyag állt rendelkezésünkre. Én is addig jártam komolyan az előadásokra, amíg nem kezdtem el intenzíven a diákköri munkát, utána kicsit már ritkábban... Emellett fotóklubot is alapítottunk, és több felsőoktatási fotópályázaton is díjazták munkáinkat, képeink kezdtek fotóújságokban is megjelenni. A magas szinten fényképező Pórszász professzor, továbbá a Mecseki Fotóklub több tagja segítette ezt a hobbit.

A kutatói és oktatói munkán kívül van még egy komoly, sok munkával járó felelőssége, az Orvostudományi Hírmondó szerkesztése. Hogyan került ebbe a helyzetbe és miért tartja fontosnak ezt a fórumot a kar szempontjából?

Mintegy 20 évvel ezelőtt *Kelényi Gábor* rektor szerette volna az akkor már meglévő, hasonló jellegű lapokat (egyiket a jelenlegi dékán, *Miseta* professzor – aki azonban hosszabb ideig külföldön volt –, másikat *dr. Buzogány István* szerkesztette) némileg felpörgetni, és erre keresett önkénteseket. Én „beosztott” munkatársnak jelentkeztem, de aztán kiderült, hogy az égvilágon senki más nem érdeklődött, így rám maradt a dolog (nevet). *Babarciné Stettner Lenke* tördelőszerkesztővel és *Buzogány Istvánnal* vágtunk bele a dologba, de idővel sikerült többeket felkérnem társszerkesztőknek: *Róth Erzsébetet*, aki rektori főtitkárként majd később társszerkesztőként is nagyon sokat tett a lapért nyugdíjba vonulásáig. Az ő távozása után volt tanítványomat, *Decsi Tamás* professzort kértem fel, aki egészen

klinikai főigazgatói kinevezéséig nagyon lelkesen dolgozott az újságon, de most már természetesen nincs erre ideje. Tőle dékáni javaslatra *Bogár Lajos* professzor (már őt is oktattam egyetemista korában) vette át a társszerkesztői feladatokat, és sokat segít *Hollósy Tibor dr.* és *Kiss Tamás* könyvtáros, valamennyit mások is. A célja: a jobb informáltság, esetenként a kulturált vita (azonban az utóbbi tí-

pusú írásokból sajnálatosan kevés van. Időhiány? Óvatosság?). A legutóbbi időig nem volt, aki interjúkat készítsen, az érdekeltek pedig vagy tudtak időt szakítani cikkírással, vagy nem. Ez a helyzet örömteli változáson megy át... A tördelőszerkesztő részére persze a lap nagy munka, és nekem is sokat kell foglalkoznom az újság megtervezésével és a kész anyagok átolvasásával, ráadásul a fotós múltam is kísért: én dolgozom fel a megjelenő képek egy részét, amelyek sokszor – mivel nem profi fotósok készítik őket –, sok utómunkára szorulnak. Esténként, amikor az ember már szellemi tevékenységre kevésbé képes, lehet pepecselni a képek digitális feljavításával. Az igényesebb képek is átmennek a kezemen. Tehát nem kevés munka van az újsággal, de úgy látom, hogy a kar mindezt értékeli is.

És nem csupán a kar, hiszen idén, augusztus 20-án megkapta a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjét. Mennyire volt fontos Önnek ez az elismerés?

Korábban is többször felterjesztettek, nem is gondoltam rá igazán, hogy most meg is kaphatom. Másrészt úgy is vélem, hogy a felterjesztés ténye az igazán fontos, hiszen ez azt jelenti, hogy az egyetem és a kar értékeli az ember nemzetközi szintű kutatói, továbbá oktatói és egyéb, például újságszerkesztői tevékenységét. Az, hogy aztán ebből valóban kitüntetés is legyen, már szerencse kérdése. Az időzítés optimális: 65 évesen leköszöntem a kb. 10 éves intézetvezetésről, 40 éve végeztem (és dolgozom az intézetben), kb. 20 éve szerkesztem a kar lapját.

Mik a tervei a következő 40 évre?

Ilyen hosszú távra azért nem tervezek előre (mosolyog). A jelenlegi szabályok szerint öt évig még teljes állású társszerkesztőként dolgozhatok, aztán a hetvenedik évem betöltése után professzor emeritusként, vagy akár nyugdíj mellett is; több példa is van arra, hogy valaki 80 éves kora után is tanít, hasznossá teszi magát. Ha szükség van az emberre, akkor lehet dolgozni, no meg ha bírja fizikailag és szellemi frissességgel.

**Némi hezitálás után vállalkozott az interjúra; kicsit furcsa, hogy a Hírmondó közli, melynek ő társszerkesztője.*

Stemler Miklós

Örömmel adjuk közre a hírt, hogy az ÁOK ill. a Klinikai Központ kutatói közül heten az orvosi tudományok, egy fő a biológiai tudományok kategóriában nyert Bolyai János Kutatói Ösztöndíjat. Gratulálunk az ösztöndíjasoknak!

Dr. Koller Ákos
tudományos dékánhelyettes

Orvosi tudományok

Dr. Berenténé dr. Bene Judit, a PTE KK Orvosi Genetikai Intézet munkatársa. PhD-fokozatát 2008-ban a PTE ÁOK Multidiszciplináris Orvostudományok Doktori Iskolájában szerezte. Fő kutatási területe a karnitin anyagcsere vizsgálata különböző kórállapotokban. Bolyai-ösztöndíjat első alkalommal nyert el a „*A karnitin metabolomikai változásaival asszociálódó állapotok vizsgálata array CGH és tömegspektrometriás módszerekkel*” című témában.

Dr. Horváth-Opper Gabriella, a PTE ÁOK Anatómiai Intézetének egyetemi adjunktusa. Kutatásai fő célja a hypophys adenilát-cikláz aktiváló polipeptid (PACAP) védő hatásának hátterében álló mechanizmusok feltérképezése. In vitro kísérleteink során vizsgálják a peptid szerepét, illetve hatásait különböző trophoblast és vese sejtvonalakon, valamint primer sejtenyészeten. In vivo vizsgálataik során tanulmányozzák a PACAP hatását a veseerek lekötésével modellezett renalis ischaemia/reperfúzió esetén.

Dr. Komlós Katalin, 2001-2004 között az Orvosi Genetikai és Gyermekfejlődéstani Intézetben nappali tagozatos állami ösztöndíjas PhD hallgatóként kezdte munkáját, majd 2008-ban szerezte meg doktori fokozatát. PhD értekezésének témája: “A karnitin transzporterek vizsgálata primer karnitinhányban és multifaktoriális betegségekben”, szervesen illeszkedett az intézet többéves múltra visszatekintő kutatási profiljába. PhD munkájának kutatási témája mellett a mitokondriális betegségek molekuláris diagnosztikájával, valamint az anyagcsere-betegségek tömegspektrometriás szűrésének az intézetben történő kidolgozásával is foglalkozott. 2008-2012 között szakvizsgát szerzett csecsemő- és gyermekgyógyászatból. 2010. óta az Orvosi Genetikai és Gyermekfejlődéstani Intézet genetikai tanácsadójában dolgozik egyetemi adjunktusi munkakörben, jelenleg a klinikai genetikai képzésben vesz részt. 2013-ban a „*Genetikailag nem azonosított neuromuscularis betegségek vizsgálata új generációs módszerekkel*” című témában három év időtartamra Bolyai János Kutatói Ösztöndíjat nyert el. Az új generációs technikák megjelenése hatalmas perspektívát nyitott a ritka betegségek etiológiájának tisztázásában, és számos új kérdést is felvetett további funkcionális kutatásokat inspirálva. A postgenomikus era egyik tapasztalata, hogy a gének annotálásában az in vitro és állatmodellek alkalmazása nem bizonyult elegendőnek, nélkülözhetetlen a variábilis fenotípus nyújtotta humán modell bevonása is. Az új generációs facilitásunk segítségével célkitűzésünk új mutációk/új gének azonosítása genetikailag nem azonosított neuromuscularis betegekben, majd “omics” módszerekkel történő funkcionális után vizsgálata.

Dr. Kovács Krisztina, a PTE ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet habilitált egyetemi adjunktusa. Bolyai-ösztöndíjat első alkalommal nyert el a „*PARP gátlók hatásának vizsgálata pulmonális hipertónia modell rendszeren*” című témában. Pulmonális hipertónia során a tüdő artériáiban a vérnyomás kórosan magas értékeket ér el. A folyamat progressziója során mind a nagyobb, mind a kisebb tüdőartériák is károsodnak. Patkányok kezelése a toxikus alkaloiddal – a monokrotalinnal – valószínűleg az egyik leggyakrabban alkalmazott módszer a WHO I pulmonális hipertónia modellezésére.

Kísérleteik során patkány modellen váltják ki a pulmonális hipertenziót – monokrotalin szubkután injekciójával. Kezelt állataik az ivóvízükben kapják a PARP gátló kezelést. A kísérleti állatokat hetente megméri, kisállat echokardiográfia segítségével a jobb szívfél vastagságát, Doppler alkalmazásával a jobb szívfél nyomását detektálják. Irodalmi adatok alapján a monokrotalinnal kiváltott pulmonális hipertenzív állatokban az elhalás a 36-42. napon 100%-ban megtörténik. Vizsgálják a PARP gátlók hatását az állatok túlélésére. A tüdőben és szívben történt elváltozásokat mind hisztológiai, mind biokémiai módszerekkel követik – jelátviteli útvonalak aktivációs állapotait, transzkripciós faktorok megjelenését, citokin-kemokin válaszokat detektálnak.

Dr. Kovács Norbert, egyetemi adjunktus. 2002-ben a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán szerezte diplomáját, azóta a Neurológiai Klinika munkatársa. Fő érdeklődési területe a mozgászavarok (Parkinson-kór, disztónia, tremor) elektrofiziológiai vizsgálata, illetve ezen betegségek gyógyszeres és műtéti kezelése. 2002-ben Mestyán Gyula-díjban, 2007-ben Berde Botond-ösztöndíjban, 2008-ban Schaffer Károly-díjban és 2009-2011 között Bolyai János Kutatói Ösztöndíjban részesült.

2012-ben OTKA Posztdoktori Pályázatával három éves időtartamra nyert kutatási támogatást. A 2013-ban ismételen elnyert Bolyai-ösztöndíj keretében a *mély agyi stimuláció hatékonyságát növelő új stimulációs technikák kidolgozását és a stimuláció pathomechanizmusának funkcionális képzésének segítségével történő vizsgálatát tűzte ki célul.*

Dr. Schwarcz Attila, a PTE Idegsebészeti Klinika habilitált adjunktusa, második alkalommal nyerte el az MTA Bolyai-ösztöndiját. Kutatási területe az MR képalkotás alkalmazása idegrendszeri és idegsebészeti kórképekben. 2013-ban Bolyai-ösztöndíj mellé, önálló OTKA pályázatot is nyert, melynek a középpontjában a koponyatrauma vizsgálata áll MRI módszerekkel patkány modellben és betegekben. A kutatások előzményét bemutató közlemény ábrája a Journal of Neurotrauma címlapjára került 2013-ban. Klinikai szakterülete: általános idegsebészet, minimálisan invazív gerincsebészet. Tudományos közleményeinek száma: 43; kummulatív impakt faktora: 85,032; közlemények idézettsége: 217.

Dr. Szereday László 1994-ben végzett a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. Jelenleg az Orvosi Mikrobiológiai és Immunológiai Intézet docense, ahol 1997 óta dolgozik. PhD-fokozatát 1998-ban szerezte, 2002-ben orvosi mikrobiológiából szakvizsgát tett, 2009-ben habilitált az Általános Orvostudományi Karon. 2000-2003 között elnyerte a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat, melyet az MTA Kuratóriuma most ismételtelen megítélt számára. Fő érdeklődési területe a reprodukciós immunológia, különös tekintettel a fetomaternalis tolerancia kialakításában részt vevő komplex immunregulatorikus mechanizmusok felderítése, funkcionális jellemzése. Vezető kutató az OTKA K 104960 sz. „Galectin-9/TIM-3 útvonal szerepe a terhességi immuntolerancia kialakításában és patológiás terhességekben” című 2012-2016 között futó pályázatban.

Biológiai tudományok

Dr. Lukács András, 2007-ben szerzett PhD fokozatot a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán. Fokozatszerzése előtt Marie Curie ösztöndíjasként, azt követően pedig posztdoktorális kutatóként a francia Ecole Polytechnique (Párizs) nevű elit egyetemen dolgozott összesen három évet. Ezt követően 2009 tavasza és 2011 ősze között senior research associate minőségben a University of East Anglia (Norwich, Egyesült Királyság) Kémia és Gyógyszerész karán dolgozott. Kutatási területe a fotoaktív flavoproteinek (többek között a DNS javító fotoliázok, vagy a cirkadián ritmusért felelős kriptokrómok) vizsgálata ultragyors spektroszkópiai módszerekkel. Az általa épített – a Biofizikai Intézetben működő – femtoszekundumos tranziens abszorpciós berendezés az első ilyen időfelbontású készülék Magyarországon.

Örömmel adjuk hírül, hogy az ÁOK/KK alábbi 10 vezető kutatója nyert támogatást az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) pályázaton.

A nyertes pályázatok támogatási összege a konzorciumi támogatásokkal együtt 207 millió forint.

Megjegyzendő, hogy a támogatásra negyvennyolcan pályáztak az ÁOK és KK kutatói közül. Kívánatosabb lenne a magasabb támogatási arány, a nehéz gazdasági helyzetben ez is segítené a kutatókat.

Dr. Koller Ákos
tudományok dékánhelyettes

K típusú pályázatok vezető kutatói és a nyertes pályázatok magyar nyelvű címei

Dr. Balogh Péter: „Az Nkx2-3 transzkripciós faktor szerepe a hasüregi nyirokszövetek veleszületett limfoid sejtmegoszlásának és a gyulladási bélbetegségek lefolyásának szabályozásában”

Dr. Buzás Péter: „A binokuláris ingerfeldolgozás mechanizmusainak többszintű vizsgálata”

Dr. Jancsó Gábor: „A szöveti iszkémiás/reperfúziós károsodások kivédésének sejtszintű és molekuláris háttere - kísérletes és klinikai vizsgálatok”

Dr. Koller Ákos: „A cerebrovascularis ellenállás áramlásfüggő szabályozása”

Marquetténé dr. Bock Ildikó: „Szívregenerációt segítő terápiás jelentőségű microRNS-ek feltérképezése Thymosin beta-4 segítségével”

PD típusú pályázatok vezető kutatói és a nyertes pályázatok címei:

Dr. Kiss Péter: „Környezeti hatások vizsgálata perinatális károsodások állatkísérletes modelljeiben”

Dr. Papp Nóra: „Népi gyógynövényismereti kutatások Erdélyben”

Dr. Schwarcz Attila: „Enyhe koponya-agysérülés transzlációs vizsgálata MRI módszerekkel”

NK típusú pályázat vezető kutatója és a nyertes pályázat magyar nyelvű címe:

Dr. Bugyi Beáta (Konzorcium, társ p.): „A vékony filamentumok összeszerelődésének vizsgálata a miofibrillogenezis során”

NN típusú pályázat vezető kutatója és a nyertes pályázat címe:

Ifj. dr. Gallyas Ferenc (Konzorcium, fő p.): „A de- és remyelinizáció folyamatait alapvetően befolyásoló géntermékek vizsgálata.”

Valami újra vállalkozni mindig kockázatos feladat.

A csillogónak tűnő ötleteket ezért veszni hagyni viszont gyávaság. Hát vettünk egy mély levegőt és nekivágtunk. Így kezdődött el a

Pécs City Karnevál

Tavaly tavasztól számtalan estén át ültünk a kis irodában négyen. Először csapongtak az ötletek, sok volt a nevetés, aztán a bizonytalanság (bennem, mint rangidősben, gyakorta félelem), vajon találunk-e partnert egy ekkora, az egész belvárost és fiatalok sokaságát felpezsdítő programhoz. Addigra már annyira megszerettük az ötletet, annyira a miénk volt minden eleme, hogy nem tudtuk elengedni és nem akartuk kisebbre sem szabni.

A megvalósítás nem megy egyedül, házalni kezdtünk. Először *Páva Zsolt* polgármester úr mosolyodott el a terven, aztán azt mondta: - Nekem ez tetszik. Végre a város és az egyetemi ifjúság közösen csinálna valamit. Támogatom! Hasonló kedvesen üdvözölte az ötletet rektorunk és az egyetem vezetősége, majd a város Kulturális Bizottsága. A biztatások nyomán szárnyakat kaptunk.

Sikerült ingyenes területfoglalási engedélyeket szereznünk és hivatalok sokaságát végigjárva, egyeztetve, kételyeket (melyekkel leplezetten teljesen egyetérttem) eloszlattva haladtunk előre az engedélykérés, pecsételés, felelősök útvesztőjében.

Miseta Attila dékán elsőként nyújtott konkrét segítséget, hiszen pénzügyi támogatás nélkül a nagy akarat is kevés lett volna. Az *Angol-Német Hallgatói Önkormányzat* a külföldi hallgatók élénk érdeklődése nyomán, az *ÁOK Hallgatói Önkormányzata* a bajtársiasság okán mellénk állt és támogatást nyújtott csüggedt helyzetünkben! Ezúton is köszönjük, hogy bíztak bennünk!

Végül a hatóságok kijelölték a napot, 2012-ben a Pezsgő és Bor Fesztivál zárónapját, s onnan már nem volt visszaút. Elérkezett a nyár is, közben – mai szóval – a munka kreatív oldala készült, ami könnyűnek tűnt, mert úgy éreztük, miért is ne menne ez nekünk, néha mégis mázsás súlyokat rakott ránk. A mai kor embere jól ismeri a dilemmát, kevés pénzből mindent megoldani nem egyszerű.

Az *EHÖK* támogatásával a gólyatáborokba is ellátogattunk, kerestük a lendületes, „bevállalós” csapatokat, mert jelmezben parádézni 3 km-en át nem feltétlenül alapvonása senkinek, vagy mégis?

Aztán minden elkészült és csak napok voltak hátra. Reggelente időjárásjelentéssel kezdtem, majd zártam a napot. Előtte sosem hallottam arról, hogy a szeptember lenne a legcsapadékosabb hónap a régióinkban. (Most is már naponta kérem szeptember 21-re az égiek áldását.)

A csapatok regisztrációja megkezdődött és mi sápadtan hívo-gattuk egymást telefonon. Pár nappal az első **Pécs City Karnevál** előtt csupán néhány csapat fergeteges humorú jelentkezése

díszelgett a honlapon. Ekkortól nem alszik a merész, vállalkozó szellemű szervező és keresi az okokat, próbál valami újat kicsi-holni a fejéből és bármit kérdeznek, bármit is kellene csinálni, csak egy dologról beszél és azzal foglalkozik. És fogalma sincs mi lesz, ha nem jönnek el, és azzal vigasztalja magát és az éppen elszomorodott társait, hogy biztos csak még nem döntötték el milyen jelmezt húzzanak, vagy a nagy ötleteiket titkolják, vagy csak mindig mindent az utolsó pillanatra hagynak, ahogy manapság szokásos.

Aztán megtört a jég. Szinte percnként újabb és újabb csapat regisztrált, egyik mókásabb a másiknál, s a nagy napot megelőző estére összesen 38 (!) csapat – köztük rengeteg külföldi orvostanhallgatóból álló –, számos egyetemi karról, sőt Erasmus diák jelentkezett.

A reggeli bágyadt napsütésnek ritkán tud úgy örülni az em-

ber, mint a karnevál napján. A helyszínre érkezés percétől elkezdődött a pezsgés és vidámság, felhőtlen és természetes lett minden.

Amikor elindult a belvárost körbesétáló karneválozók mosolygató menete, nem hittünk a szemünknek. A szamba táncosokat szájtátva bámuló nézőközönség, a dobosok ritmusára lépdelő, éppen csak arra járó városi polgár, a vicces jelmezek sikere, a mindenféle kreatúrák hada, a lufisokat követő gyerekek és nagymamáik nevetése, a színekavalkád, mindez egy hatalmas örömneppe nőtte ki magát. Három órán át együtt lüktetett a város a karnevállal. A Széchenyi térre visszaérkező menetnek sorfalat állt több ezer ember és mindenki tapsolt, örült. A jókedv megállíthatatlan volt, eluralkodott Pécs belvárosán. Sípok, dobok, nádi hegedűk és a fiatalok varázslata volt. A nyitott szív és a vidámság diadala.

Nem mondhatok többet vagy mást, mint az igazat. A csapatok eredményhirdetést követő ütemes tánca és éneklése volt a háttére életem megszámlálható boldog pillanatai egyikének. Ott álltunk négyen összekapaszkodva a színpad mögött és sírva neveltünk, hogy: Megcsináltuk!

Hálásan köszönöm hát boldogságom perceit mindenkinek, aki eljött és bármely módon részese volt ennek az ünnepnek! Hálás vagyok támogatóinknak, segítőinknek! S legfőképpen hálás vagyok azért, hogy részese lehettem ennek a lehetőségnek. Hagyományteremtő szándékkal indítottuk, s lám eltelt közel egy év, már megint az izgalmak közepén állunk. Alig várjuk, hogy újra lássuk a csodát. Idén szeptember 21-én már a pécsi Örökségfesztivál egyik fő programjaként, az első állomáson a PTE valamennyi karát bemutató Gólyafaluval, orvosis külföldi hallgatók zenekaraival (PMS) és további 15 helyszínen divatos zenével, kitelepült vendéglátókkal, táncolva-vonulva várjuk kortól függetlenül a forró hangulatot kedvelőket egész késő délutánig.

A második **Pécs City Karnevál** közeledtével – immár a Time Out Pécs 2012, az *Év eseménye* díjjal büszkélkedve – ezúton azt is köszönöm a sorsnak, hogy újabb kedves barátokra találtam. S most írjuk ide szép, fényes betűkkel, kik ők: *dr. Soltész Péter, Ertl Dániel, Marlon Asbach* – természetesen velük tartok a következőkben is:

Földényi Gabriella
Fotó: Rodler Miklós

A PACAP-konferencia PhD-s szemmel

Frissen kezdett PhD-hallgatóként hatalmas élmény volt részt venni a „PACAP konferencián”, melynek megrendezése a szervezők részéről több, mint egy éves munkát igényelt. Az alapos szervezés meg is látszott a rendezvényen, a programok gördülékenyen folytak, az eligazítások egyértelműek voltak, a programfüzet könnyen érthető és használható volt. Az SZKK méltó helyszíne volt egy ilyen lélekszámú konferenciának. A patinás nagyelődő megfelelő színteret biztosított az előadásoknak, az előtérben berendezett poszterszekció/büfé pedig megfelelő lehetőséget adott, hogy az ember az előadások közötti szünetekben egy kávé elfogyasztása mellett értekezzen a külföldi kutatókkal egy-egy poszterről, a saját kutatási témájáról, vagy az előző napi programokról.

A japán delegáció

A konferencia legmeghatározóbb élménye az volt, hogy azok a tudósok, kutatók, akiknek a cikkeire az ember hivatkozik, és akik mint egy misztikus felsőbb entitás léteznek a PubMed világában, hirtelen megfogható közelségbe kerültek. Az ő előadásait hallgatva nagyobb, átfogóbb képet kapott az ember a PACAP-VIP kutatásról, saját témáját is egy nagyobb egység részeként tudta értelmezni. Mind az előadások alatt, mind pedig az előadások utáni viták során számos olyan ötlet felmerült, amelyek a további kutatási irányokat meghatározhatják.

Nem szeretnék elfeledkezni a konferencia szociális programjairól sem, a siklósi várlátogatás, a Tenkes Csárdában elköltött estebéd, a gálavacsora a Zsolnai Negyedben a visszajelzések alapján mind-mind olyan programok voltak, amiknek köszönhetően a külföldi kutatók szívesen emlékeznek vissza ránk, Magyarországra, Pécsre és a Pécsi Tudományegyetemre.

Véleményem szerint a konferencia magas szintű szakmai színvonala hozzájárult a PACAP-VIP kutatások további fejlődéséhez, kollaborációk kialakulásához. A jól sikerült rendezvénnyel sikerült öregbítenuk egyetemünk hírnevét, a szociális programok sokrétűsége pedig biztosította, hogy a konferencia látogatói kellemes élményekkel gazdagodva térjenek haza.

Fülöp Balázs Dániel

The 11th International Symposium on VIP, PACAP and Related Peptide

A Pécsi Tudományegyetem Anatómiai Intézetében működő PTE-MTA „Lendület” PACAP munkacsoport szervezésében került megrendezésre augusztus végén a „The 11th International Symposium on VIP, PACAP and Related Peptides” konferencia a Szentágotthai János Kutatóközpontban. A két évente megrendezésre kerülő tudományos találkozó célja két neuropeptiddel, a VIP-vel (vasoaktív intestinális peptid) és a PACAP-pal (hypophysis adenilát cikláz aktiváló polipeptid) foglalkozó kutatók legújabb eredményeinek ismertetése és megvitatása. Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy a konferencia Tudományos Bizottságának szavazata alapján idén mi nyertük el a tudományos találkozó szervezésének jogát. A konferencia programjain több, mint 200 regisztrált résztvevő jelent meg a világ 18 országából. Európán kívül kutatók érkeztek többek között Japánból, Kínából, az Amerikai Egyesült Államokból, Kubából, Kanadából, Ausztráliából, Izraelből, Hong Kongból és Argentínából is. A tudományos program nyolc téma köré szerveződött, amely során a résztvevők több, mint 50 előadást és 60 poszter prezentációt tekinthettek meg. A szimpóziumok során bemutatásra kerültek a legújabb klinikai, gyógyszerfejlesztési, genomikai kutatási eredmények, továbbá megismerhettük azokat a legújabb adatokat, amelyek a neuropeptidok fontos szerepét igazolták az immunológiai reakciókban, sejtvédelemben, a fájdalomhoz és stresszhez kapcsolódó folyamatok, valamint a nemi működések szabályozásában. A konferencia szervezési feladatai mellett munkacsoporthozunk tagjai számos előadás és poszterprezentáció előadójaként és társzerzőjeként is szerepeltek.

A konferencia megnyitójára augusztus 27-én került sor, ahol Reglődi Dóra, a konferencia főszerzője vendégként köszönthette Akira Arimura a PACAP felfedezőjének feleségét, Katie Arimurát és fiát, Mark Arimurát. Akira Arimura a new orleans-i US-Japan Biomedical Research Laboratories vezetőjeként a Flerkó Béla professzor által vezetett pécsi Anatómiai Intézettel egy gyümölcsöző kollaborációt indított, és számos magyar kutató tudományos életének elindítója volt, amiért 1996-ban egyetemünk díszdoktorává választották. A megnyitón Vigh Sándor és Köves Katalin osztotta meg a résztvevőkkel Arimura professzorhoz fűződő legszebb emlékeit. A hallgatóság egy perces néma felállással emlékezett meg a VIP nemrégiben elhunyt felfedezőjéről, Sami I. Saidról is.

Augusztus 28-án a tudományos programot Bódis József rektor nyitotta meg, majd az Arimura Foundation által felajánlott díjak átadása következett. Mark Arimura az Arimura Foundation képviselőjeként 15 konferenciatámogatási díjat nyújtott át a pályázat nyerteseknek (Loubna Boukhar, Destiny-Love Manecka Franciaország; Mar Carrión, Elena Gonzalez-Rey, Rebeca Jimeno Lumeras, Selene Perez García Spanyolország; Virginia

Katie Arimura és Mark Arimura tiszteletére rendezett ebéd

Di Paolo Olaszország; Juana Maria Lugo Gonzalez Kuba; Iddo Magen Izrael; Ayako Miura Japán; Bánki Eszter, Csanaky Katalin, Körtési Tamás, Mészáros Ádám, Veres Alán, Magyarország). „Arimura Award for Young Investigators for Excellence in PACAP Research” kitüntetésben részesült Tamás Andrea, aki a Tudományos Bizottság szavazata alapján a legeredményesebb PACAP-pal foglalkozó 40 évnél fiatalabb kutató. Az első nap tudományos programjában három szimpózium szerepelt: 1. Receptors of VIP, PACAP and Related Peptides; 2. Developmental aspects of VIP, PACAP and Related Peptides; 3. Clinical aspects of VIP, PACAP and Related Peptides. A szimpóziumokat követően a konferencia vendégei megtekintették a Pécsi Székesegyházat, majd a Dóm Kőtárban a Vivat Bachus énekkartól kaptak némi ízelítőt a bordalok világából.

A konferencia második tudományos napján a „Degeneration and cytoprotection” szekció előadásain vehettek részt a kutatók, amit egy siklósi kirándulás követett. A napot a Tenkes Csárda gulyásvacsorája után a Mecsek Táncegyüttes által vezetett fergeteges hangulátú ösztánccal zártuk.

Augusztus 30-án először az „Innumology, pain and stress” szekció előadásaira, majd az „Evolutionary aspects of VIP, PACAP and Related Peptides” szekció bemutatóira került sor. A

tudományos program a Sami I. Said emlékére megrendezett „Vasoactive Intestinal Peptide in memoriam Sami I. Said” szekcióval zárult. A konferencia gálavacsorájára a Zsolnay Negyedben került sor, ahol a résztvevők általi megszavazott legjobb posztereket bemutató kutatók oklevelet vehettek át (nyertesek: Loubna Boukhar, Destiny-Love Manecka Franciaország; Rosanna Ramhorst, Claudia Perez Leiros Argentína; Bánki Eszter Magyarország). A vacsora után a konferencia vendégei A. Miyata vezetésével együtt fújták el a gyertyát a PACAP 25. éves születésnapjára.

A konferencia záró napján a „Satellite symposium on reproductive aspects of PACAP” szekció zárta a VIP és PACAP kutatás eredményeit ismertető előadások sorát, majd a konferencia programja a „Neurotoxicity Society Hungarian Satellite Meeting”-jével ért véget, ahol a Neurotoxicity Society elnöke, Gilles Guillemin (Ausztrália) mutatta be a társaságot, amelyet korábbi két elnök, Richard Kostrzewa (USA) és Italo Mocchetti (Olaszország) tudományos előadása követett. Ezután a konferencia tapasztalatait a Kutatóközpont udvarában egy halászlé mellett vitathatták meg a résztvevők.

Tamás Andrea
a szervezőbizottság titkára

Neurotoxicity Society Hungarian Satellite Meeting

*Italo Mocchetti (Olaszország), Richard R. Kostrzewa (USA),
Tamás Andrea, Reglődi Dóra, Giles J. Guillemin (Ausztrália),
Yorseyf Tizabi (USA)*

Kísérletezés az Ecole Polytechniquen

Szeptember 9-e és 14-e között a párizsi Ecole Polytechnique Laboratoire d'Optique et Biosciences (LOB) vendégei voltunk Dr. Orbán József kollégámmal. Az út során egy régóta tartó együttműködés keretében a fotoliáz nevű enzim működését vizsgáltuk a LOB ultragyors spektroszkópiai arzenáljával.

Az Ecole Polytechnique az egyik leghíresebb francia elitegyetem, amelyet még 1794-ben alapítottak mérnök-képzés céljával. Az egyetemnek Napóleon adott hadi státuszt 1804-ben, amely a legutóbbi időkig fennmaradt. Abban az időszakban (2005-2009), amikor PhD-hallgató majd posztdoktorális kutató voltam az Ecole Polytechnique-en az egyetemet még egy magas rangú tábormok irányította. Jelen pillanatban az egyetem első számú vezetője egy vezérigazgató, a második számú vezetője egy hadiipari karriert befutó mérnök, egykori Polytechnique hallgató.

Az egyetemek ranglistáján (a lista készítés szempontjaitól függően) a 30-60 hely közé sorolt Ecole Polytechnique nemcsak az oktatás, hanem a kutatás fellegvárának is számít. A Laboratoire d'Optique et Biosciences (Optika és Biológiai Tudományok Laboratórium) közel húsz éve ötvözi a high-tech lézerekutatásokat a biológiai alkalmazásokkal. Ez alkalommal a kutatóintézet úgynevezett Kerr-kapus fluoreszcencia spektrométerét használtuk méréseinkhez, amely néhány pikoszekundumos relaxációk méréseire is alkalmas.

Dr. Lukács András

Beszámoló a 44-ik International Symposium on Essential Oils (ISEO 2013) rendezvényről

2013. szeptember 8-11. között Budapesten került megrendezésre a 44. International Symposium on Essential Oils (ISEO 2013) konferencia (hivatalos honlapja: www.iseo2013.hu). Az évente megrendezésre kerülő nemzetközi tudományos rendezvénynek idén a Danubius Hotel Flamenco volt a helyszíne. A résztvevők számos európai országból (Spanyolország, Franciaország, Svájc, Németország, Olaszország, Ausztria, Magyarország, Csehország, Lengyelország, Szlovákia, Bulgária, Törökország) érkeztek, de voltak kutatók Ausztráliából, Braziliából, Japánból, Dél-Afrikából és Iránból.

A szervezőbizottság tagjaként számomra már tavasszal elkezdődött a szakmai munka a beérkező absztraktok elbírálásával. A Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Szakát a Farmakognózi Tanszék két oktató kollégája (*dr. Horváth Györgyi* és *dr. Bencsik Tímea*), valamint két TDK-hallgatója (*Tigyi Bettina*, IV. évf. és *Péter Orsolya*, V. évf.) képviselte (1. kép), egy TDK hallgatónk (*Kira Erika* V. évf.) társszerzőként szerepelt. A további társszerzők közül kiemelném *dr. Kocsis Bélát*, (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet), aki szakmailag mindvégig támogatta munkánkat. Egy előadással (*Horváth Gy. et al: Application of TLC-bioautography for detecting the antibacterial activity of essential oils*) és két poszter-prezentációval (*Móricz ÁM et al: Direct bioautographic detection of antibacterial components of some essential oils*; *Tigyi B. et al: Screening of the antibacterial activity of essential oils using TLC-bioautography*) szerepeltünk.

A szimpóziumon öt plenáris előadás, további 19 előadás hangzott el és 80 poszter prezentáció került bemutatásra. A fő témák idén a következők voltak: (1) Biological variability of plant volatiles; (2) Biological activities of essential oils and their constituents; (3) Recent approaches in essential oil analysis.

Az illóolajok a növények által termelt másodlagos anyagcseretermékek, fontos növényélettani szerepük mellett számos gyógyszer, gyógytermék alkotórészei. Az illóolajok antimikrobás hatásvizsgálataival a világ számos országában foglalkoznak, elsősorban az antibiotikum rezisztencia miatt fordultak a kutatók a „természetes” eredetű anyagok felé, az alternatív megoldásokat keresve. Ha arra gondolunk, hogy a kakukkfű illóolajának főkomponense a timol, 20-25-ször erősebb fertőtlenítő hatással rendelkezik, mint a fenol, akkor érdemes vizsgálni ezeket az anyagokat. Több poszter foglalkozott az illóolajok humán szervezetre gyakorolt hatásával. Ezen a területen szintén szükség van a bizonyítékokra, nem elegendő a régóta fennálló biztonságos alkalmazás ténye. Érdekes terület az illóolajok növényvédelemben betöltött szerepének vizsgálata, annál is inkább, mivel az Európai Unió korlátozza bizonyos vegyszerek alkalmazását ezen a területen. Számomra igen érdekes téma volt egy cseh kutatócsoport által végzett kísérlet. Vizsgálataikat egy könyvtárban végezték, ahol a penészgombák jelentenek „veszélyt”, nemcsak a könyvekre, hanem az emberre is, mivel kórokozó *Aspergillus* törzseket találtak a könyvek lapjain. Eredményeik szerint a citrál és a linalil-acetát illóolaj-komponensek kiváló pe-

Dr. Horváth Györgyi, Tigyi Bettina, Péter Orsolya, dr. Bencsik Tímea (Fotó: Thaler Tamás)

Fotó: Horváth Györgyi

Szakmai beszélgetés kávészünetben a kollégákkal: (szemben) prof. Hüsnü Can Baser (Törökország), mellette dr. Graham Lloyd Jones és Nicholas Sadgrove (Ausztrália)

nészgomba-ellenes hatást mutattak. Gyakorlati alkalmazásukhoz további vizsgálatok szükségesek. Egy japán kutatócsoport, két ellentétes hatású komponens, a (-)-linalool és az eukaliptol, mentális stresszre gyakorolt hatását tanulmányozták, ahol az utóbbi komponenst találták hatékonynak. Különösen jelentős volt az illóolajok toxikológiai vizsgálatáról szóló plenáris előadás.

Természetesen a biológiai hatásvizsgálatok mellett az analitika is szerepelt a témák között, ami nem is olyan egyszerű az illóolajok esetében, mivel akár 200 komponensből is állhatnak.

A szakmai programon kívül egy kitűnő gálavacsorán a nemzetközi vendégek, a magyar szervezőkkel együtt megismerkedhettek a hazai konyha ízvilágával és a magyar néptánc sokszínűségével. Az első ISEO-t 1969-ben, Leidenben tartották. Azóta az „illóolaj-kutatás” is hatalmas változáson ment keresztül. Az elmúlt 44 sikeres rendezvény jelzi a tudományterület hazai és nemzetközi jelentőségét. Az ISEO folytatódik, 2014-ben Isztambul lesz a szimpózium helyszíne.

Horváth Györgyi
Farmakognózi Tanszék

A Hevesy György Magyar Orvostudományi Nukleáris Társaság XVIII. Kongresszusáról

(Pécs, 2013. június 30–július 2.)

Megrendelni sem lehetett volna kellemesebb időjárást, mint ami június utolsó napján köszöntött Pécsre. Meleg napsütésben, enyhe szellő lobogtatta a kongresszus résztvevőit üdvözlő molinókat a Pécsi Tudásközpont bejáratánál és parkolójában. Pontosan tíz évvel a korábbi pécsi kongresszus után került sor az idei rendezvényre. Már hagyományosnak mondható, hogy a tudományos program mellett kreditpontos asszisztensi továbbképzést és külön ifjúsági fórumot is rendeztünk, ahol a fiatalok tudományos kutatómunkáját segítő előadások hangzottak el. Megtartottuk Társaságunk közgyűlését is, új leendő elnökünk, a Debreceni Tudományegyetem Nukleáris Medicina Tanszékének vezetője, dr. Varga József megválasztásával, és nem utolsósorban kiváló társasági programokban is részünk lehetett.

A kongresszus fővédnökei dr. Páva Zsolt, Pécs Megyei Jogú Város polgármestere és dr. Bódis József, a Pécsi Tudományegyetem rektora voltak. Öröm volt látni, hogy az egészségügy rossz gazdasági körülményei ellenére megint lehetőség nyílt arra, hogy a nukleáris medicina megmutassa, mennyire komoly, a kutatásban-fejlesztésben is élenjáró klinikai szakma. A kongresszus kiállításán fontos szerepet kaptak hazai radiofarmakon- és kameragyártó, illetve fejlesztő cégek és forgalmazók, akik egyébként fokozott figyelemmel kísérik és támogatják a hazai, sokszor nagyon nehéz helyzetben lévő nukleáris medicina munkahelyek mindennapi működését is.

A kongresszus szakmai színvonalát négy meghívott külföldi előadónk is emelte, akik mindannyian szakmánk Európa-hírű kiváló képviselői. Cornelis Hoefnagel professzor Amsterdamból a SPECT/CT szerepéről beszélt a sentinel nyirokcsomók kimutatásában és pontos lokalizálásában, kiemelve a módszer egyre nagyobb szerepét, jelentőségét a preoperatív onkológiai diagnosztikában és a műtéti terápiában. A milánói Arturo Chiti professzor a PET/CT szerepéről tartott előadást a neuroendokrin daganatok diagnosztikájában, hangsúlyozva az új radiofarmakonok és az egyre szélesebb körben hozzáférhető hibrid készülékek jelentőségét a sikeres terápia kiválasztásában is. Frank Bengel professzor Hannoverből a nukleáris kardiológia még mindig nagyon fontos szerepéről beszélt és arról, hogy adaptálni kell a módszereinket a klinikai kardiológia igényeihez, elvárásaihoz. Mester János hamburgi professzor arról tartott remek előadást, hogy milyen fontos szerepe van a nukleáris medicina biomarkereinek az onkológiai klinikai kutatásban is.

Magyar részről a kongresszuson 45 előadás hangzott el és 33 poszter került bemutatásra. Érdekes és érdekes megnézni a témák eloszlását is. Az alaptudományokat érintő kutatásokból hat radiofarmakológiával és preklinikai vizsgálatokkal, nyolc képalkotást, illetve szoftvereket érintő kérdésekkel, a klinikai témájú előadások közül 12 a SPECT és SPECT/CT, hét a PET/CT diagnosztikával, négy pedig radioterápiával foglalkozott. Öröndetes tény, hogy a nukleáris kardiológiának külön szekciót tudtunk szervezni nyolc előadással. A számok azt igazolják, hogy a korábbi kongresszushoz képest hang-

súlyosabbá váltak a klinikai kutatások, a prospektív és retrospektív klinikai felmérések, amihez szükség van a klinikus partnerek együttműködésére, akik szép számmal szerepeltek is a társszerzők között. A SPECT/CT hibrid készülékek számának öröndetes növekedését jelzi, hogy a 12-ből 9 előadásban szerepelt a módszer, ebből hat azonban a pécsi munkacsoporté volt, ahol 2007-ben az ország első készülékét helyezte üzembe a Mediso Kft. A SPECT/CT segítségével végezhető elnyelési korrekciós módszer a kardiológiai blokkban is megjelent a budapesti IMC munkacsoportjának előadásában. Emellett több poszter is foglalkozott a SPECT/CT jelentőségével különböző betegségek esetén.

A PET/CT módszerrel foglalkozó előadások között elsősorban onkológiai kutatások szerepeltek, de két előadás is foglalkozott a Crohn-betegség diagnosztikájával a Debreceni Tudományegyetem munkacsoportjának interpretációjában. A poszterek között ugyancsak többször szerepelt a PET/CT módszer, amely vitathatatlanul nélkülözhetetlen a tumoros betegségek diagnosztikájában. Ez egyértelműen alátámasztja, hogy Magyarországon több PET/CT centrum létesítésére lenne szükség.

Az előadások és poszterek megtekintése alapján egyértelműen látszanak a tendenciák, hogy szakmánk fő hangsúlya jelenleg is az onkológia, azon belül is az FDG-PET, elsősorban a lymphomás és egyéb daganatos betegeknek a prognosztikai faktorok meghatározása, a terápia követése, restaging és interim vizsgálatok. De az aspecifikus tumor-kimutatás és a specifikus receptorszintigráfiák eredményesen végezhetőek „hagyományos” gamma-sugárzó radiofarmakonokkal is, tehát a SPECT jelentősége is erősödött. Napjainkban már szinte kötelező lenne a multimodalitású (PET/CT, SPECT/CT) készülékek alkalmazása ezekben az esetekben, azonban sajnálatos módon továbbra sincsenek ilyen berendezések valamennyi régióban. Szakmánk felelőssége, hogy növeljük a hibridkészülékek számát hazánkban, amellyel jelentősen növelhető vizsgálataink diagnosztikus pontossága.

A kongresszuson új radiofarmakonokról is szó esett, melyek között pozitron-sugárzó és gamma-sugárzó izotóppal történő kutatás egyaránt előfordult, főként az onkológiában, az Alzheimer-kórban, il-

letve a radioterápiában alkalmazható új radiógyógyszerekkel. A preklínai kutatásokban állatokon történt alkalmazásokat mutattak be, ami előfeltétele a klinikai alkalmazásnak.

A nukleáris medicina valódi határterületi szakma, így nem meglepő, hogy több prezentáció foglalkozott a gyakorlati munka alapjait jelentő leképezéssel, rekonstrukcióval, képfeldolgozással, instrumentációval és sugárvédelemmel is, mely előadásokat a legtöbb esetben vegyészek, fizikusok, gyógyszerészek és számítástechnikusok mutattak be. Az értékelő módszerek kialakítása során megjelent az a törekvés, hogy olyan kvantitatív paramétereket is meghatározzunk, amelyek segítenek a helyes döntésben, ehhez mindenképpen szükség van a fent említett szakemberek és a nukleáris medicina szakorvosok szoros együttműködésére. Fontos téma volt a hibrid készülékek sugárterhelésének pontos meghatározása, validálása egy országos felmérés eredményeként a Szegedi Tudományegyetem munkacsoportjának köszönhetően.

A „Highlights” előadást idén is *dr. Szilvási István* professor tartotta, aki jól összefoglalta a kongresszus tudományos tendenciáit és következtetéseit, és szokásához híven humoros fordulatokban és felvételekben sem szűkölködött.

Mindenképpen szólni kell a tudományos programot kísérő társasági eseményekről is. A Megnyitón a fővédnökök, *dr. Páva Zsolt* és *dr. Bódis József* mellett részt vett *dr. Miseta Attila*, az Általános Orvostudományi Kar dékánja is. Mindhárman szeretettel üdvözölték a kongresszus résztvevőit és kifejezték örömeiket, hogy Pécs városa és a Pécsi Tudományegyetem Nukleáris Medicina Intézete nyerte el a szervezés lehetőségét. A komoly szavak után *Vermes Ti-*

mea operaénekes kápráztatta el a résztvevőket csodálatos hangjával és műsorával. Az első esti nyitófogadáson kellemes körülmények, finom ételek és villányi borok mellett alkalom nyílt a szakemberek találkozására, magán és szakmai beszélgetésekre, hiszen a két évvel ezelőtti budapesti kongresszuson voltunk így együtt utoljára. A második estén a Zsolnay Negyed pirogránit udvarán került sor az elegáns, 320 személyes gálavacsora megrendezésére, ahol a kiváló ételleket és italokat a Pezsgőház, a jó hangulatot a Vivat Bacchus fellépése, valamint a mohácsi Norci & Coctail Band zenekar szolgáltatta. A kitaratók hajnali fél háromig ropták a táncot a gyönyörű fényekkel díszített udvaron, a kivilágított kémény tövében.

Összegezve megállapíthatjuk, hogy a kongresszus mindannyiunk számára nagyon hasznos volt, szellemileg felfrissülve, tudásunkat megújítva térhettünk haza. Köszönet illeti a szervezőbizottságot (*dr. Zámbo Katalin, dr. Buga Klára, Kovács Réka, Csengery Anna*, valamint a PTE KK NMI összes dolgozója) a kongresszus kiváló megszervezéséért és zökkenőmentes lebonyolításáért. Külön köszönet a támogató cégeinknek (gyémánt fokozatú támogató: Mediso Kft., arany fokozatú támogató: Izotóp Intézet Kft., Medi-Radiopharma Kft., bronz fokozatú támogatók: Medinspect Kft., Izinta Kft., Covidien, Radizone Diagnost-X, Scanomed, IBA, további támogatók: GE Healthcare, Pozitron Diagnosztika Központ, Genzyme-Sanofi, DIMAG, Markweb, Zsolnay Porcelánmanufaktúra RT., Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft., Radigyn Kft.) támogatásukért, amellyel nagymértékben hozzájárultak a kongresszus sikeréhez.

Sarkadi Margit PTE, KK, NMI

Szanyi István a Widex-díj 2013. évi nyertese

2013. június 20-22. között Budapesten került megrendezésre a Magyar Fül-, Orr-, Gége és Fej- és Nyaksebész Orvosok Egyesülete Audiológiai Szekciójának 50. Vándorgyűlése. Ezen a kongresszuson minden évben kiosztják a komoly presztízzsel bíró Widex-díjat a legjobb, 40 évesnél nem idősebb előadó részére. Ebben az évben a Widex-díjat *dr. Szanyi István*, klinikánk adjunktusa nyerte el, aki az elektroakusztikus stimulációval szerzett kezdeti, implantációval kapcsolatos tapasztalatainkról számolt be nagyszerű előadásában. Az elektroakusztikus stimuláció részleges siketek ré-

szére javasolt olyan megoldás, amely a kerek ablakon keresztül behelyezett rövid cochlearis implantátum segítségével a magas frekvenciákon adja vissza a beteg hallását, ugyanakkor az egyidejűleg alkalmazott akusztikai erősítés révén a mély frekvenciák hallásmaradványa is erősítésre kerül. Ezt a megoldást két beteg kapcsán az elmúlt évben a pécsi klinikán vezették be hazánkban és a kezdeti kedvező tapasztalatok, valamint az OEP-finanszírozás sikeres megoldása révén ezen a területen további jelentős előrelépés várható.

Az egyre égetőbb bevándorló probléma kezelésére dolgoztak ki programot a PTE-n

A Magyarországon is robbanásszerűen növekvő számú bevándorlók által jelentett egészségügyi kihívások és kockázatok kezelésére dolgozott ki felsőfokú képzési programot a Pécsi Tudományegyetem vezetett konzorcium. Az egész Európai Unióban hiánypótló képzést többnapos nemzetközi konferencián mutatják be a pécsi orvoskaron.

Az illegális bevándorlók száma Magyarországon is rohamosan növekszik, ami komoly egészségügyi kihívásokat is jelent, miközben a mai napig nincsenek erre a célra speciálisan kiképzett egészségügyi szakemberek. A probléma súlyát jól jelzi, hogy 2013 áprilisának végéig több mint háromszor annyi illegális bevándorló lépte át a határt a Szegedi Határrendészeti Ki- rendeltség térségében, mint 2011-ben egész évben, mintegy 3500 fő – **mindez arra utal, hogy éves szinten a növekedés tízszeres lehet.** A 2007-es schengeni csatlakozás óta Magyarország az Európai Unió leghosszabb keleti, dél-keleti szárazföldi határát adja, és ezzel mind a reguláris, mind az irreguláris migráció számára vonzó cél, illetve tranzit országgá vált. Az illegális bevándorlók mellett folyamatosan növekszik a legális migránsok száma is az EU egész területén. Az EU 27 tagállamának (ezekben az adatokban Horvátország még nem szerepel) lakossága a bevándorló munkavállalóknak köszönhetően folyamatos emelkedést mutat, az össznépeség 7 százaléka jelenleg már nem az EU-ban született. Arányuk néhány tagországban a 12-15 százalékot is eléri.

A bevándorlók óriási kihívás elé állítják az uniós országok egészségügyét, hiszen betegségeik, kórtörténetük és az egészségügygel való kapcsolatuk is anyaországuk viszonyait tükrözi, nem egy esetben nagy nehézséget okozva az ezeket nem ismerő orvosoknak és egészségügyi dolgozóknak. Ennek kezelése az erre a feladatra felkészült szakembereket kíván, ám ennek ellenére – nem csak Magyarországon, de az EU egészében – hiányzik az ezt célzó felsőfokú képzés. A reális kockázatok ismeretének, és a kockázat kezelésére való készség együttes hiányát jól példázták a Vámosszabadi befogadó állomás létesítése körüli indulatok, melynek során még egészségügyi szakemberek is tudományosan megalapozatlan információkat adtak.

Ezt az egyre kritikusabb hiányosságot hivatott orvosolni a Pécsi Tudományegyetem vezetésével kidolgozott felsőfokú képzési program, amely révén olyan szakemberek képzésére nyílik mód, akik a klasszikus egészségtudományi ismeretanyagokon túl egészség-gazdaságtani, szociál-pszichológiai, emberjogi ismeretekkel is rendelkeznek, komplex, interdiszciplináris mesterképzési formát kínálva a témában érdekelt hallgatók számára.

Az Európai Bizottság ERASMUS - Lifelong Learning programja keretében hirdetett meg kurrikulum fejlesztési támogatást a **MSc in Migrant Health: Addressing New Challenges in Europe – CHANCE c.** projekttel, 2010-ben. A CHANCE konzorcium fő célkitűzése volt, hogy kifejlesszen, teszteljen majd akkreditáljon egy eddig hiányzó MSc szintű oktatási programot a migrációs egészségügy területén. A kurrikulumot hat egyetem dolgozta ki a Pécsi Tudományegyetem koordinálásával: a Danube University Krems, a Pavol Jozef Šafárik University in Košice, a Medizinische Universität Graz, az Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald és a University of East Anglia. Társult partnerként az EURIPA (European Rural and Isolated Practitioners Association) is részt vett a projektben. A közös munka eredménye egy olyan MSc képzési program, amely az EU egész területén biztosítani tudja a migránsokra specializálódott egészségügyi szakemberek képzését és utánpótlását.

A kidolgozott képzési programot szeptember öt és hét között nemzetközi konferencián mutatják be a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán, a téma fontosságát pedig jól mutatja, hogy az esemény fővédnöke *dr. Berta Krisztina*, a Belügyminisztérium helyettes államtitkára, akinek megnyitóját követően a WHO Migrációs-egészségügyi programjait vezető *dr. Santino Severoni* tart előadást. A konferencián emellett a téma nemzetközi szinten is elismert kutatói, többek között *dr. Ilona Kickbusch*, *dr. Helga Konrad* és *dr. Orosz Éva* tart előadásokat.

A konferencia társrendezője a NATO Military Medical Center of Excellence és az Open Society Foundation.

Szabó Gábor

Forrás: www.pte.hu

Tájékoztató a munkaszüneti napok körüli munkarendről – 2013/2014

A rendelet hatálya nem terjed ki a megszakítás nélkül üzemelő és a rendeltetése folytán a munkaszüneti napokon is működő munkáltatónál, illetve az ilyen jellegű munkakörben foglalkoztatott munkavállalók munkarendjére.

2013. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

2013. december 7. szombat munkanap
2013. december 24. kedd pihenőnap
2013. december 21. szombat munkanap
2013. december 27. péntek pihenőnap

2014. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

2014. május 10. szombat munkanap
2014. május 2. péntek pihenőnap

2014. október 18. szombat munkanap
2014. október 24. péntek pihenőnap

2014. december 13. szombat munkanap
2014. december 24. péntek pihenőnap

Legjobb diákjaink

Intézetünk régi hagyományát folytatva, 2013. május 13-án köszöntöttük a tantárgyainkból legjobb eredményt elért hallgatókat. Az évközi írásbeli tesztek összesített eredménye alapján állapítottuk meg a helyezéseket. Szintén a hagyományoknak megfelelően, a 700-nál is több első évfolyamra beiratkozott hallgató közül legjobb teljesítményt nyújtó diákjaink a dékáni vezetés könyvjutalmában is részesültek. Csoportképünkkel, valamint az első helyezettekről készült fényképekkel gyakorlatos termünk képgalériáját gazdagítottuk.

A 2012/2013-as tanév legjobbjai:

Molekuláris sejtbiológia tárgya:

1. helyezett: Ujvári Barnabás és Csaba Gergely (a Molekuláris sejtbiológia tantárgy legjobbjai)
2. helyezett: Torma Eszter
3. helyezett: Czétány Péter
4. helyezett: Nagy Ákos
5. helyezett: Szelle Péter
6. helyezett: Erdődi Bence
7. helyezett: Papp Máté

Molecular Cell Biology:

1. helyezett: Preben Bygdevoll Strand (Best performance in Molecular Cell Biology)
2. helyezett: Christina Amirola
3. helyezett: Alexander Persson

Molekulare Zellbiologie:

1. helyezett: Maximilian Helle (Jahrgangsbiologe im Bereich der Molekularen Zellbiologie)
2. helyezett: Roman Daubenschmid

Molekuláris sejtbiológiai kísérletek:

1. helyezett: Csaba Gergely (A Molekuláris sejtbiológiai kísérletek tantárgy legjobbjai)

Experiments in Molecular Cell Biology:

1. helyezett: Markus Buchholz (Best performance in problem solving in Molecular Cell Biology)

Bátor Judit

Fotó: Berta Gergely, ifj. Sétáló György

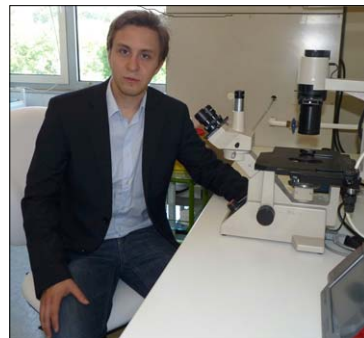
Csaba Gergely

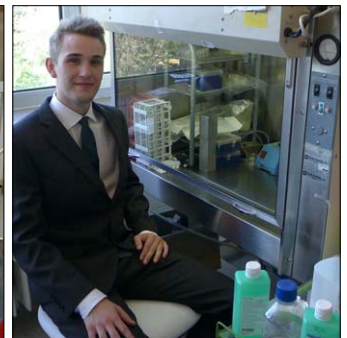
Markus Buchholz

Ujvári Barnabás

Maximilian Helle

Preben Bygdevoll Strand

A csoportképen (balról jobbra): Csaba Gergely, Preben Bygdevoll Strand, Czétány Péter, Szelle Péter, Papp Máté, Torma Eszter, Ujvári Barnabás, Christina Amirola, Erdődi Bence, Roman Daubenschmid, Maximilian Helle, Markus Buchholz, Nagy Ákos és Alexander Persson.

2nd International Doctoral Workshop on Natural Sciences 2013

Második alkalommal került megrendezésre Pécsen 2013. szeptember 11-12-én az „International Doctoral Workshop on Natural Sciences” doktoranduszhallgatók nemzetközi konferenciája, a Pécsi Tudományegyetem Doktorandusz Önkormányzata és a Doktoranduszok Országos Szövetségének a konferenciával párhuzamosan megalakuló Orvostudományi Osztályának szervezésében. A tavalyi sikeren felbuzdulva idén kétnaposra tervezett rendezvény sikerét jelzi, hogy négy poszter-szekcióban 27, míg az öt előadói-szekcióban 25 szóbeli előadást hallhattunk, emellett a kóreltannak, a sejtbiológiának és a filozófiának területéről hat meghívott neves előadó tartott plenáris előadást. Az ismert toxikológus, Zacher Gábor kiegészítő programbeli lebilincselő előadása egy egész előadót megtöltött, nem csak doktoranduszokat, de graduális hallgatókat is szép számmal vonzott az esemény. A tudományos-szakmai eseményeken kívül a kikapcsolódásra is lehetőségük volt a résztvevőknek, olyan ingyenes programokon vehettek részt, mint a Monarchia Étteremben, illetve a Sörházban megrendezett grill- és kóktélparti, valamint a gálavacsorával egybekötött exkluzív borkóstoló a villányi Gere Pincészetben.

A konferencia egyik főszervezője volt *dr. Szabó István*, az Élettani Intézet tanársegéde, őt kérdeztük a konferencia szervezése során gyűjtött tapasztalatairól, illetve a lehetséges folytatásról.

István, mi volt a te feladatod a szervezés során?

Elsősorban az arculatért, az E-poszter szekciók háttér munkálataiért és azoknak a gördülékeny lebonyolításáért voltam felelős. Én terveztem meg, és állítottam össze a programfüzetet, a badge-eket és a reklámokat. Ezen kívül hozzám futottak be a résztvevők digitális formátumú poszterei, és én szerkesztettem őket megjeleníthető változatba.

Mi a különbség az E-poszter és a hagyományos megfelelője között?

Pécsen mi voltunk az elsők, akik ezt az új módszert használták, valamint én dolgoztam ki az E-poszterek technikai paramétereit is. A konferencián prezentáltam, hogy miben tér el az E-poszter a hagyományos verziótól. A legnagyobb előnyük, hogy nincs szükség nyomtatásra, ezáltal a nyomdai kiadások csökkenthetőek és tartalmuk az utolsó pillanatig is módosítható. A digitális technikának köszönhetően az eddigi statikus poszterek immár dinamikusvá válhatnak, animációkat, mozgóképeket és videókat is tartalmazhatnak. Hátránya, hogy speciális technikai háttérrel igényel (például nagy felbontású projektor), valamint az olvashatósága is gyengébb a nyomtatott változatnál, ezért az E-poszterek készítésekor célszerű betartani az előre megadott paramétereket.

Online közvetítés. Tudnál erről valamit mondani?

A világon bárhol élőkön követhetőek voltak az előadások, illetve az internet segítségével az Egyesült Államokból is bekapcsolhattunk egy előadót.

Nagyon jó visszhangja volt dr. Zacher Gábor előadásának...

Igen, idén immár másodszor köszönthettük főorvos urat az általunk rendezett konferencián. Mint legutóbb, most is nagy sikert aratott az előadása, melyre az orvoskarról is nagyon sok hallgató érkezett.

Számíthatunk arra, hogy jövőre is megrendezitek a konferenciát?

Igen, 2014-ben ismét megrendezésre kerül ez a konferencia 3rd International Doctoral Workshop on Natural Sciences néven október 9 és 11 között, vagyis a nagy érdeklődésre való tekintettel immár 3 napossá bővül. Jövőre is szeretettel várunk minden résztvevőt és érdeklődőt és bízom abban, hogy hasonló sikerekkel zárhatjuk azt a workshop-ot is.

Dr. Péczely László

Beszámoló a Horvát Élettani Társaság (Croatian Physiological Society) harmadik kongresszusáról

2013. szeptember 13-15. között Horvátországban került megrendezésre a Croatian Physiological Society harmadik kongresszusa (3. Congress of Croatian Physiological Society and 1. Regional Congress of the Physiological Societies). A rendezvényt Horvátország harmadik legnagyobb városában, Rijekában tartották, ami Horvátország nyugati részén, közvetlenül az Adriai-tenger partján fekszik az Isztriai félszigettől keletre. A magyarok szempontjából azért is fontos ez a város, mert a Monarchia idején ez volt a legnagyobb kikötője Magyarországnak (Fiume).

A konferencián 52 poszter került bemutatásra, és számos érdekes előadást hallhattunk. Karunkat a Kórélettani és Gerontológiai Intézet hét, illetve a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet egy résztvevője (Kun József) képviselte. Prof. Koller Ákos, aki egyben a szervezőbizottság aktív tagja is volt, két szekcióban is elnökölt (poszter szekció, „Clinical Physiology” előadások szekciója), majd „Regulation of vascular resistance by hemodynamic forces” című felkért előadását hallgathattuk meg. Balaskó Márta „Age-associated alterations in the acute effects of corticotropin-releasing factor (CRF) on energy balance”, Pétervári Erika „Mechanism of sarcopenic obesity: the role of body composition in the development of age-related peptidergic regulatory changes” címmel tartott előadást. Három posztert mutattunk be: „During physiological aging the contractile force of arteries increases” (Ivic I, Vámos Z, Cséplő P, Koller Á), „Complex effect of alpha-melanocyte-stimulating-hormone during the course of aging” (Rostás I, Tenk J, Mikó A, Füredi N) és „Subcellular mechanism of AT1-receptor mediated vasomotor responses change with aging” (Vámos Z, Dancs K, Ivic I, Cséplő P, Deres L, Koller Á).

A kongresszusi program a poszterek bemutatásával kezdődött, majd folytatódott a sejtek élettanáról szóló előadásorozattal. Külön szekció foglalkozott az öregedés élettanával, és a betegségek élettani vonatkozásaival. Érdekes előadásokat hallhat-

A képen prof. Ines Drenjancevic, a konferencia főszervezője, a Horvát Élettani Társaság elnöke látható prof. Koller Ákos társaságában.

tunk a sportolás, illetve a bűvarkodás – különösen a szabadtüdő merülés – során a szervezetben létrejövő élettani változásokról. A kongresszusi napokat színvonalas vacsora zárta egy híres, közeli étteremben.

A kongresszuson alkalmunk nyílt megismerkedni a szakterületünk horvátországi képviselőivel is, akiktől kutatásainkhoz új ötleteket kaptunk.

Dancs Korinna
szakorvos, PhD-hallgató

Visszatekintő

Cikkgyűjtemény a POTE és a PTE orvoskarának életéből

A Pécsi Tudományegyetem Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtára az elmúlt években 1964-1990-ig feldolgozta az Orvostudományi Egyletem tudományos életéhez, munkájához, dolgozóihoz és hallgatóihoz kapcsolódó újságcikkek jelentős részét. Sok érdekes írás található közöttük, kezdve az egyetemi elméleti tömb 60-as években indult átépítésétől, a 400 ágyas klinika felépítésén át a különböző intézetek kutató munkájáig. A cikkek adatai a **cikk** szó beírásával a „Tárgyszó” **mezőbe** megtalálhatók internetes katalógusunkban:

<http://corvina.tudaskozpont-pecs.hu/WebPac/CorvinaWeb?action=advancedsearchpage>

Az eredeti nyomtatott cikkeket évenkénti bontásban Könyvtárunk Olvasótermében tekinthetik meg az érdeklődők. A feldolgozás még folyamatban van, hogy napjainkig feltárja karunk életét.

Gyurkóné Nádor Judit
könyvtáros

Gyermekkardiológus kongresszus Pécsen

A PTE Gyermekgyógyászati Klinika és a TENSI Aviation Kft. szervezésében, 2013. szeptember 19-21. között, Pécsen került megrendezésre a Magyar Kardiológus Társaság és a Magyar Gyermekorvosok Társasága Gyermekkardiológiai Szekciójának Ülése és Gyakorlati Továbbképző Tanfolyama. A kétszer fél napos echocardiographias továbbképző tanfolyamnak a Da Vinci Magánklinika adott otthont. A tanfolyam szakmai moderátorai Prof. Dr. Szatmári András a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézet Gyermek Szívközpontjának vezetője és Dr. Temesvári András az Országos Kardiológiai Intézet non-invazív diagnosztikai részlegének vezetője voltak. Rövid elméleti előadásokat követően gyakorlati echocardiographias oktatás zajlott négy csoportban kiváló gyermekkardiológusok vezetésével. A Szekció Ülése szeptember 20-án, pénteken kezdődött a Palatinus Hotel Bartók termében. A kongresszus fő témája a Hipoplaziás Balszívfél Szindróma volt. Ez egy olyan elváltozás amikor a szív bal kamrája, az ehhez tartozó billentyű struktúrák és az aortaív hipoplaziásan fejlődik ki, és képtelen ellátni a szerveket oxigénű vérrrel. Ezeknél a betegeknél sebészeti megoldásként csak az egykamrás keringés kialakítása ad lehetőséget az életben maradásra. A felkért előadások témái a betegség klinikai jelentősége, intrauterin és megszületést követő diagnosztikája, a preoperatív és intraoperatív ellátás speciális szempontjai, sebészeti és hibrid beavatkozások lehetőségei voltak. Bemutatásra kerültek – az országos gondozói hálózat és a gyermek szívközpont regiszterei alapján – az elmúlt tíz év betegadatainak elemzése. Érdekes kerekasztal beszélgetés folyt a pre- és postnatalis betegfelvilágosításról, etikai szempontokról. A szakdolgozók öt előadásban mutatták be, az ápolás, anesztézia és posztoperatív ápolás speciális szempontjait. Az operált, egykamrás keringéssel élő betegek gyermekkori és felnőttkori gondozásával, késői szövődésével, az őket érintő ritmuszavarokkal külön szekció foglalkozott. A rendezvény nem tudományos része a „Palkonyai nyitott pincék” program keretében, ill. a Hotel Palatinus Bartók termében rendezett banketten vidám, oldott hangulatban zajlott.

A szervezők nevében: **dr. Masszi György, dr. Környei Mária, dr. Török Katalin**

Kilencven évvel ezelőtt nyílt meg Pécssett a Magyar Királyi Tudományegyetem

Az I. világháború a Monarchia szétesését, majd a trianoni békediktátum országreszek elcsatolását, és vele együtt két egyetemünk, a pozsonyi és a kolozsvári elvesztését okozta. Az ország kritikus politikai állapota miatt gazdasági bénultság, súlyos munkanélküliség jelent meg, és a sok ezernyi menekült közalkalmazott és köztisztviselő hatalmas terhet rótt a kormányra.

Pozsonyban 1912-ben alapították a Tudományegyetemet, amely 1914 novemberében a jogi karral nyílt meg. 1916 őszi ünnepélyesen felavatták a Tudományegyetemet. 1918 végén a budapesti Őszirozsás Forradalommal egy időben kikiáltották a Csehszlovák Köztársaságot, és 1919-ben a Pozsonyi Tudományegyetem professzorai, hallgatói és alkalmazottai Budapestre menekültek. Súlyosbította a helyzetet az, hogy Budapesten helyezték el a Kolozsvári Tudományegyetem professzorait, oktatóit és személyzetét is.

Az élet a kérelhetetlen és kegyetlen körülmények ellenére ment tovább. 1920 tavaszán a Nemzetgyűlés Horthy Miklóst választotta kormányzóvá, és 1921-ben a *Bethlen István* miniszterelnök vezette kormányba belügyminiszterként bekerült *gr. Klebelsberg Kunó*. *Klebelsberg Kunó* (1875-1932) az egyetem jogi karának elvégzése után a miniszterelnökségen dolgozott, és a külügyi, valamint nemzetiségi ügyek tartoztak hozzá. 1914-ben a Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium adminisztratív államtitkárává nevezték ki, majd rövidesen politikai államtitkár lett. Ekkor szerzett gyakorlatot az oktatási és művelődési intézmények megszervezésében. Az 1922-es választások után lett *Klebelsberg Kunó* a közoktatásügyi minisztérium vezetője. Egyéniségét a végtelen szorgalom, a tanulékonyág, az óriási akaraterő, optimizmus és a hazaszeretet jellemezte. Abban az időben az elit és a tömegkultúra élesen elkülönült. A miniszter – a fejletlen társadalmi viszonyok ellenére (pl. nagybirtokrendszer, másfél millió zsellér) – korszerű művelődéspolitikát dolgozott ki. A tehetséges hallgatókból alaposan tájékozott, európai műveltségű, kimagasló tudású szakembereket kívánt felnevelni. Ebben a munkájában jelentős segítséget kapott többek között *dr. Tóth Lajos* (1856-1926), *dr. Pekár Mihály* (1871-1942) professzoroktól és a kitűnő szervező *dr. Magyary Zoltán* (1878-1945) államtitkártól.

A miniszter tudatában volt annak, hogy az ország fejlődése az oktatás színvonalától függ. Nagy jelentőséget tulajdonított az iskoláknak, a tanárok, tanítók példaadó szerepének, akiknek kimagasló feladatuk az erkölcsi magatartás formálása, a szorgalomra ösztönzés, a becsületre nevelés. Olyan időben hirdette ezeket a nézeteket, amikor a háború után leírhatatlan nyomor, infláció, pesszimizmus mellett erkölcsi válság alakult ki. E periódust jellemezte a kártékony közöny, a defetizmus, az igénytelenség, tespedtség és az akarat hiánya. *Klebelsberg Kunó* kultuszminiszter meggyőzte a kormányzót és minisztertársait, hogy csak az egyetlen járható úton, a kulturális építkezés révén lehet kilábalni a tragédiából; a miniszter ismételt hangoztatta, hogy „*Példátlan áldozatkészséggel, a jövőbe vetett hittel, akarattal, erőfeszítéssel meg kell menteni a magyar művelődést, mert csak ezen az úton várhatjuk a szebb jövőt*”.

A miniszter a kinevezését követően az első alkalommal 1922. július 22-én Pécssett *gr. Zichy Gyula* püspök és *Nendtvich Andor* polgármesterrel együtt tekintették át az egyetem letelepítési lehetőségeit. Mivel a Hadapródiskolát és a hozzátartozó lakásokat nem sikerült

megszerezni, a Tudományegyetem bölcsészeti, jogi és természettudományi karának intézetei a város Főreáliskolájában kaptak helyet. Ebbe az épületbe költöztették az egyetem rektori és dékáni hivatalait, az orvosképzési, fizikai, élettani, biológiai intézeteket és az aulát. A legnagyobb problémát az orvosi kar elméleti intézeteinek és klinikai egységeinek elhelyezése okozta. Végül a bábaképző épületében alakították ki a szülészeti és nőgyógyászati, a megyei kórház épületében a belgyógyászati, szemészeti és radiológiai, a csapatkórházban (jelenleg Kodály Zoltán út) a bőrgyógyászati klinika, a Városi Felsőkereskedelmi Iskola épületében a sebészeti klinika, a tornacsarnokban az anatómiai, kóronctani és törvényszéki orvostani intézeteket. Ebben a munkában elévülhetetlen érdemeket szerzett *dr. Pekár Mihály* professzor.

1923. február 8-án az egyetem negyedik kara, az evangélikus hit-tudományi kar kapott helyet Sopronban. Itt nyílt meg a menekült selmecbányai Bányászati és Erdészeti Főiskola is. A hatalmas erőlkifejtést, másokat is magával ragadó munka eredményeképpen 1923. október 14-én *Klebelsberg Kunó* kultuszminiszter méltó keretek között ünnepélyesen megnyitotta a Pécsi Tudományegyetemet az egyetem aulájában. Ezzel egy időben az épületekben elkezdődött az építkezések, átalakítások sora. Az 1923/24-es tanévben az épületek renoválása után a jogi és államtudományi, a bölcsészeti, nyelv- és történettudományi kar valamint az orvosi fakultás két első évfolyama leköltözött Pécsre. Közben, 1924-ben a felépültek a tanári kar tagjai részére a lakások. Száz szegény sorsú hallgatónak kollégiumi férőhelyet biztosítottak napi kétszeri étkezéssel. Megnyílt a menza is limitált számú hallgatószámra; ebben a nem csekély összegeket éveken át adakozó névtelenek mellett sokan segítettek az egyetem vezetőit. Különösen *dr. Entz Béla*, majd *dr. Beck Soma* professzorok voltak azok, akik – mások mellett – a szegény hallgatók szociális támogatását szervezték. 1924 őszi a Tudományegyetem összes beiratkozott hallgatója már Pécssett volt.

Az egyetem jogi és államtudományi karán 11, az orvosi karon 15, a bölcsészettudományi karon 9 egyetemi, nyilvános, rendes tanár oktattak. A hallgatók létszáma 1000 körül volt. A pécsi egyetemi építkezések és a debreceni egyetem avatás előtti állapota hozzájárult ahhoz, hogy 1925-ben felmerült a pécsi egyetem megszüntetésének a lehetősége. *Dr. Pekár Mihály* professzornak, de elsősorban *Klebelsberg Kunónak* köszönhető, hogy a megszüntetés veszélye elhárult. Sokan ugyanis luxusnak tartották négy egyetemnek a csonka országban való működését. Ekkor jelentette ki a kultuszminiszter: „...*A magyar kultúráért folytatott harcban egyetemet veszíteni nem akarok*”. Elsősorban a kultuszminisztert érte sok vád a bőkezűségért, „pazarlásért”: „*Olyan ország nem volt, amely azért ment volna tönk-re, mert kulturális célokra áldozott*” válaszolt a miniszter. *Klebelsberg* ismételt hangoztatta ma is aktuális szavait: „*A kultúrpolitika hosszú lejárata váltó, és az erőfeszítések gyümölcse későn érik*”. A kollégiumi elhelyezést részben megkönnyítette a Szent Mór Kollégium 1928-ban történt felépítése.

Közben 1926-ban felavatták a debreceni egyetemet, majd ugyanabban az évben, október 5-én Szegeden a gyermekgyógyászati klinika alapkövetelével megkezdődtek az új egyetemi részlegek építkezései. A Szegedi Tudományegyetem ünnepélyes felavatása 1930. október 24-én történt a *Rerrich Béla* építész tervei szerint felépített Dóm téren.

Országsszerte több helyen egyszerre folytak a kulturális, oktatási és művelődést célzó építkezések. Az 1926. évi VII. törvénycikk tette kötelezővé a tanyavilágbeli analfabetizmus leküzdése céljából 3500 iskolai tanterem és 1750 tanítói lakás felépítését, ami 1930-ra megvalósult. Az eredményeket látva a miniszter többször hangoztatta, hogy: „*Sietniünk kell, mert hátha letelik a sorstól engedélyezett óra*”.

A pécsi egyetem megnyitásával párhuzamosan és azt követően is hatalmas kulturális munka indult meg, amelynek keretében a kultuszminiszter kidolgozta a MTA hatékony megsegítését, létrehozta a svábhegyi csillagvizsgálót, felavatta 1928-ban a Tihanyi Biológiai Kutatóintézetet, a Testnevelési Főiskolát, megreformálta a középiskolai és polgári iskolai képzést, a polgári iskolai tanárképzést. Létrehozta a középfokú mezőgazdasági szakoktatást, az ipari és kereskedelmi tanonciskolákat, kisdédóvókat. Elsősorban a gyári munkások lakta kerületekben 1000-nél több könyvtárat létesített.

Háború után hazánk művelődés- és tudománypolitikájának egyik legjelentősebb eredményét a Collegium Hungaricum intézményeinek megnyitása jelentette pl. Bécsben, Berlinben és Rómában. Ezekben az intézetekben megismételhető fél-egy éves időtartamra főleg pályakez-

dő, egyetemet végzett szakemberek (történészek, biológusok, jogászok, orvosok, művészek) külföldi munkalehetőséget kaptak. Pécsről is többen végeztek tudományos munkát egyik vagy másik intézetben. A Collegium Hungaricummal és más ösztöndíjrendszerrel hazánkból mintegy 3000 szakember külföldi szaktudást szerezhetett. Az ismeretük, tapasztalataik hatása még ma is él a tanítványok utódaiban.

A pécsi Tudományegyetem több évtizedes működése során a szakemberek ezreit bocsájtotta ki a közéletbe. Az egyetemi képzés katalizálta a tudományos és kulturális életet, számos más jelentős intézményt hozott létre, majd segítette azok működését. A pécsi Tudományegyetem megnyitása része volt annak a koncepciózus munkának, amely *Klebensberg Kunó* kilencéves miniszteri működése alatt indult meg, bontakozott ki, folytatódott és tart ma is. A Tudományegyetem elindította a város, a régió kulturális és művelődési fejlődését, a tudományos tevékenysége révén nevet és elismerést hozott a városnak, az országnak. Ugyanakkor nagyban hozzájárult az Európa Kulturális Fővárosa cím elnyeréséhez, és jelentősen katalizálta a későbbiekben más tudományos objektumok létrejöttét is.

Schneider Imre dr.

Puppi Andrásné Nyina

1937 – 2013

A hír nem volt váratlan, mégis megrázott mindenkit, aki ismerte, szerette és tisztelte: elhunyt dr. Puppi Andrásné Nyina, orvostanhallgatók generációi számára Nyina néni. Bizton állíthatjuk, hogy aki ismerte, az szerette és tisztelte, függetlenül attól, hogy milyen minőségében került kapcsolatba vele. Több, mint 30 évig dolgozott nyelvtanárként az egyetemen. Volt hallgatói között – akik közül sokan mára már karunk megbecsült munkatársai és vezetői közé tartoznak, vagy éppen az ország és a világ legkülönbözőbb pontjain gyakorolják hivatásukat – keresve sem lehetne találni olyat, aki ne pozitív módon viszonyult volna hozzá, vagy rossz emlékei között sorolná fel a vele való találkozást. Pedig ezt nem lehetett könnyű elérni annak, aki egy, sokak által ellenszenvesnek tartott tantárgyat oktatott. A sors különös fintora hogy ez a tárgy, az orosz nyelv, anyanyelve volt mindazzal együtt, amit ez a szó jelent. Ezért nem lehetett számára egyszerű megérteni, feldolgozni és helyén kezelni, hogy mindaz, ami neki egész életében természetes volt, számos hallgatóból és talán nem túlzás azt állítani, hogy a magyar társadalom egy jelentős hányadából ellenállást váltott ki. Persze voltak és vannak is kivételek, például azok, akiknek élő és jól működő szakmai kapcsolatot sikerült kialakítani a nyelv segítségével. Ma már nem érdemes hosszasan elemezni, mennyire volt hasznos ez a tárgy – és itt távolról sem az orosz nyelvről, mint nyelvről, hanem a kötelező tantárgyról van szó. Azt sem érdemes feszegetni, mennyiben járult hozzá az orvostanhallgatók szakmai fejlődéséhez. Ezt ő sem tette, bár a 80-as évek végén hazánkban bekövetkezett változások mélyen elgondolkodtatták. Helyette mindig is az emberség, a segítőkészség és végső soron az emberek iránti szeretet volt az, ami a tanításban, munkájában és emberi kapcsolataiban meghatározó volt. Nem tévedés és nem is stílushiba az ő esetében tanításról beszélni annak ellenére, hogy a felsőoktatásban az életét szinte teljesen kitöltő tevékenységet oktatásként szokás emlegetni. Igenis tanítás volt az amit ő egész munkássága során végzett, hiszen az ismeretek átadása közben – talán ez lehetne az oktatás leegyszerűsített meghatározása – szerénységre, a munka iránti alázatra, emberségre és toleranciára nevelt, és nem csupán a hallgatóit. Ehhez nem kellett mást tennie, csak hagyni, hogy szeretetet sugárzó lénye hasson a környezetében lévőkre. Az, hogy ez a hatás szinte mindig létrejött, köszönhető volt még a már említett szerénységének, elegánsan visszafogott viselkedésének, kifinomult intelligenciájának és nem utolsó sorban fanyar humorának. Tágabb és szűkebb környezetében egyaránt elismertségnek, tiszteletnek és népszerűségnek örvendett, ugyanakkor szinte teljesen elzárkózott minden vezetői funkció ellátásától. Bár 1984-ben Cser tanár úr korai halála miatt ideiglenesen elvállalta a megbízott vezető tiszttét, aminek nagy odaadással igyekezett megfelelni, köztudomású volt: alig várja, hogy e számára megpróbáltatásnak számító időszak véget érjen és visszatérhessen a tanításhoz. Mivel az ő generációjából sokan már nincsenek közöttünk, kollégái közül csak néhányan (e sorok írója is közéjük tartozik) emlékeznek a jó hangulatú összejövetelekre és az intézeti karácsonyestékre, ahol mindig a Nyina által hagyományos recept szerint készített frissen sült pirog volt a legnépszerűbb. Ilyenkor aztán előkerültek azok a régi népdalok – magyar és orosz egyaránt, amelyek oly közel álltak szívéhez. Nem kevésbé emlékeztetések számunkra azok a szinte vég nélküli, az oktatásról, kultúráról és egyáltalán, az élet fontos dolgairól, de néha csupán egy-egy nehéz pedagógiai helyzet megoldásáról szóló beszélgetések, amelyeket óráközi szünetekben és lyukas órákban, sőt, nem egyszer a munkaidő lejártá után is folytathattunk vele. Ilyen beszélgetésekre ma már – állítólag – nincs idő, pedig nagy szükség lenne rájuk, hiszen ez az a csatorna, ahol az idősebb generáció hitelesen tudja átadni nézeteit és értékrendszerét a fiatalabbaknak. Nyina! Neked még volt erre időd és igényed. Nem felejtjük el és Téged sem felejtünk el. Köszönjük, hogy velünk voltál. Köszönjük, hogy Veled lehettünk. Nyugodj békében!

Rébék-Nagy Gábor

A Műveleti Medicina Tanszék tisztelgése az I. világháború hősei előtt, az Isonzónál

Nem egyszerű az elszánt magyar turista dolga, ha a helybéliektől azt kell megkérdeznie nyelvficam nélkül, hogy miként juthat fel a Mrzli Vrh-re. Az sem könnyít a dolgon, hogy a Krn csúcs tövében lévő Krn faluból indul az ösvény felfelé. Tavaly és tavalyelőtt pedig már jártunk erre *Rendeki Szilárd* főorvos úrékkal: akkor még nem sejtve, hogy idén már a Műveleti Tanszék képviseletében a PTE Általános Orvosi Kara koszorúját is elhelyezzük a kimondhatatlan nevű csúcs tövében lévő, sziklába vájt kápolna falánál. A raftingosok és a mountain bike rajongóinak nagy öröme a Soca folyó kanyarog odalenn: a valószerűtlenül kék égen számos paplanerős kalandturista kereng. Szlovéniába, az Ausztriával vetekedő természeti csodákban bővelkedő szomszédunkhoz kirándultunk, de hazajöttünk. A Soca folyó neve ugyanis magyarul, németül (osztrákul) de csehül és olaszul is: Isonzó. Doberdo innen 50 kilométerre van délkeletre. A front 1915 és 1917 között itt, ezekben a hegyekben húzódott. Mrzli Vrh védői között voltak a 46-os szegedi bakák is: az immár 13. Békemenet 3-400 főnyi résztvevője rájuk is emlékezett augusztus 19-én. A tolimi Peski hagyományörző Társaság 2000 óta minden évben megszervezi a nyár végén ezt a találkozót. Szlovén katonai díszőrség áll a szabad téren felállított oltár mögött, mellettük pihenj állásban korabeli egyenruhákban hagyományörzők (zömük osztrák, cseh és szlovén). Orosz egyenruhát is látunk – 60 000 hadifogoly épített itt utat –, magyart sajnos nem. A ljubljanaei érsek helyett most a misét a szlovén hadsereg katolikus táborig püspöke celebrálta. (A palást alatti ejtőernyős gyakorlóban.) A kórus ugyanúgy feljött ide a két órás gyalogúton, mint a katonai attassék, és a turisták. Sokan vagyunk magyarok is – zömmel szegediek. Az idén sajnos hiányzik *Óvári* ezredes úr, aki attasséként rengeteget tett a magyar részvételért. A szlovén nyelvű emlékbeszédet most a szlovák nagykövetség tartotta. Helyi politikusok is szót kaptak, néhány vers is elhangzik. Amikor az utolsó koszorú is a helyére kerül, a magyar kompániából valaki rákezd és együtt énekeljük a Himnuszt. Dél tájban aztán lejövünk a 100 méterrel mélyebben, kb 1 km-re lévő tanya mellé, ahol sört és gulyást kapunk. Immár 100 km-en építették ki a Béke Útja ösvényt a festői hegyekben és a völgyekben a helybeliek: a turizmus és a múltápolás náluk nem összebékíthetetlen fogalmak. Büszkén mutatják a kobaridi múzeumban az ekkor itt harcolt fiatal *Rommel* fő-

hadnagy naplóját. Nem messze innen született Hemingway *Búcsú a fegyverektől* című regénye. Santa Lucia felett pedig az a 3/5 Táborig Kórház települt 1915 és 1917 között, melyet reményeink szerint hamarosan hallgatónk és oktatóink közelebről is megismerhetnek. Jövőre, a Szent Istvánhoz legközelebb eső szombatra visszavárnak...

Dr. Molnár F Tamás, Széll Katalin
PTE ÁOK Műveleti Medicina Tanszék

Tisztelt Olvasók!

Történelme során sajnos sokszor volt „vérrel virágzó” az országunk, így 1849 és 1956 őszén is. Virágzó, mert bebizonyította, hogy végső soron mind az egyén életében, mind a történelemben léteznek olyan erkölcsi alapértékek, evidens igazságok, amelyeknek érvényre juttatása fölmagasztosítja az értük hozott véraldozatot. Történelmi példaképeink az irodalom segítségével „lélektől lélekig” jutva azt üzenik, hogy az élet örök „sarokköveiért” – mint például a szabadság, tisztesség, igazság, emberség – érdemes, ha kell a legnagyobb áldozatot hozva is küzdeni, bennük mindvégig bízva bízni.

Kiss Tamás
könyvtáros

Lázár Vilmos 1849-i honvéd ezredes aradi várfogságában kivégeztetése előtt írt emlékirata (részlet)

Felvirradt az augusztus hó 19-e. Törököt Vajszlovára rendeltem, és déltájban elindultam az ellenség felé. De mily érzéssel! hogy oly szennytelenül viselt fegyveremet általadjam. Arcvéd nélkül mentünk az előőrsökig, fegyvereinket letettük, és Karavánig kísértettünk, ahol magamat báró Simbschen tábornoknak bemutatam. E becsületes katona viselete ellen nincs panaszom. Ő bizonyosan tudta, mi történik keblemben. Amit sejtettem, megtörtént. A vízesű Török is eljött magát megadni, amikor is megtudtam, hogy egy század huszárt küldöttek utánam, hogy ágyúimat elvegyék. Azonban jobbnak látták az urak, hogy magok jöjjenek ágyúimat elkérni, de kívánságukat nem teljesítettem. Így végződött be hadjáratom. Másnap Lúgosra küldöttek, ahol Wallmoden tábornok a legudvariasabban fogadott, és megengedte, hogy tetszésem szerint szállásoljam el magamat. Ez keserves nap volt rám nézve, mert meg kellett válnom Szomjastól és Etelétől, e két ifjú barátom nem titkolható el fájdalmát. Isten tudja, hol lehetnek most, vezesse őket a sors családuk kebelébe sértetlenül vissza. Ifjak ugyan még, de derék férfiak. Lúgosról Reindl hadnagy kísért Temesvárra. Szomorú látvány volt ez nekem. Itt, ahol mint tanuló a gondatlan ifjúság napjait élveztem, ahol minden talpalatnyi hely tanulóéveim egy-egy ártatlan eseményére emlékeztetett, itt mint fogoly vonultam be. Már az iszonyúan összelövődött vár látása is komor hangulatba ejtett, de mennyire kellett ennek fokozódnia, midőn börtönömül az új vármegye-házat jelölték ki, ahol egykor mint élet-vidor tanuló egy télen át szálláson voltam a várnagynál. Elmélkedtem az akkor és most felett, ami még inkább elkomorított, szegény Marim megosztá velem a szobát. Azonnal tudakozódtam a várnagy felől, még most is ott volt, sőt anyja is élt még, az öreg hárpia. Elmentem hozzá, sokat bántott engem, éppen azért akartam elébe menni. Kezemet nyújtám neki, de ő a magáét csak vonakodva nyújtotta, félt egy felségárulótól — mint akit bennem látni vélt — nyájas lenni. Rossz jelt sejtettem ebben. Azonban egy mosoly alá rejtem balsejtelmemet, hiszen nevetséges is volt. Jókor reggel tudtomra adák, hogy nyolc órakor Aradra utazom, amit én nagyon fájlaltam, mert az itteni törzsfoglárban egy derék, becsületes magyar embert találtam, s tudván, hogy az ily egyének közt felette ritka a becsületes és szíves ember, fájdalommal váltam meg tőle. Itt már eddigi kísérőmet, Valkót és Szilágyi közvitét is el kellé hagynom, jólelkű, becsületes két embert. Deszevffyvel együtt délután Aradra értünk, s a várban helyeztettünk el. Leírjam-e érzelmeimet, amelyekkel szegény Marimtól az utcán kellett megválnom? Csak azon remény enyhítette némileg fájdalmamat, hogy majd csak megengedik, hogy meglátogasson. De ebben is csalódom kellett. Kétnapi hiú várakozás után, délután végre megjelent egy dzsidástiszt egy nyílt levéllel tőle. Átfutottam a kedves sorokat — nem engedik, hogy meglátogasson. Fájdalmam nagy volt, de összeszedtem magamat, ne legyen a tisztnek diadala rajta — gondolám magamban —, és nem is volt. Néhány sorban válaszoltam. A távozó után az ajtó becsukódott. Összegörnyedtem mélyen égető fájdalommban, szememből könnyek perdültek ki. El voltam választva a világtól, s ami nekem e világon legkedvesebb, nőmtől. Szolgáim másnap elhozták, amire szükségem volt, és elvitték a feleslegest. Egyedül voltam e világon! Hagyjuk ezen első napokat, éveket raboltak el életemből.

In: *Aradi vértanúk naplói* (válogatta, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Katona Tamás. Bukarest: Kriterion, 1991.)

Az aradi vértanúk keresztelési anyakönyvi bejegyzéseiből

Lázár Vilmos ezredes a legújabb hadtörténeti szakirodalom szerint a Torontál vármegyei Nagybecskerekén (jelenleg a szerbiai Zrenjanin), 1817. október 24-én, szkárosi Lázár Pál cs. kir. huszártiszt fiaként látta meg a napvilágot és római katolikus vallású volt.⁷

A Nagybecskereki Történelmi Levéltárban (Istorijski Arhiv Zrenjanin) található eredeti anyakönyvi bejegyzés szerint szkárosi Lázár Pál cs. kir. huszár főhadnagy és Anna fiát, Vilmos Ede Keresztelő János Rafaelt ugyanacsak ezen a napon, azaz 1817. október 24-én - az 1863-ban lebontott nagybecskereki Szent János plébániatemplomban, melynek helyén ma a római katolikus püspöki székesegyház áll⁸ - keresztelték meg. (Ld. I/3/a. sz. dok.)

Sajnálatos módon az anyakönyvben nem szerepel az édesanya vezetékneve. Egyetlen irodalmi feldolgozás említi csupán meg, hogy Legbenforg Annának hívták.⁹ Ez az adat azonban egy félrefordítás „eredménye”. A keresztelési bejegyzésben ugyanis az áll, hogy „*Anna Leg. Consor.*”, azaz törvényes házastársa, Anna.

Lázár Vilmos kereszteléséről azonban egy másik helyen, az édesapa ezredének, a cs. kir. 1. számú huszárezrednek az osztrák Hadilevéltár (Kriegsarchiv) őrizetében található anyakönyvében is megemlékeztek. Ebből a dokumentumból pedig egyértelműen kiderült, hogy az édesanyát Szilvinyi Annának hívták és a gyermek pontos születési dátuma 1817. október 23-a volt. (Ld. I/3/b. sz. dok.)

⁷BONA: i. m. 476. o.; KATONA: i. m. 35. o.; *Vértanúk könyve*: i. m. 27. o.

⁸*Magyar Katolikus Lexikon*. I-XIII. köt. Főszerk.: DIÓS ISTVÁN. Budapest, 1993-2008 (a továbbiakban: *MKL*). IX. köt., 472. o.

⁹Kalapis Zoltán: „*Negyvennyolcnak nagy idejében.*” *Bácskaiak és bánátiak a szabadságharcban*. Újvidék – Szeged, 1998. 120. o.

3/a.

**Nagybecskerek (Zrenjanin), 1817. október 24.
Lázár Vilmos keresztelési anyakönyvi bejegyzése**

A keresztelés dátuma: 1817. október 24.
A születés helye: [Nagybecskerek]
A neve: Vilmos Ede Keresztelő János Rafael
A vallása: [Római katolikus]
A neme: [Fiú]
A törvényessége: [Törvényes]
A szülei: Skárosi⁷⁹ Lázár Pál cs. kir. huszár főhadnagy és felesége, [Szilvinyi] Anna
A keresztszülei: Nemes Koczó János surjáni földbirtokos, vár megyei táblabíró és felesége, [Rudits] Rozália
A keresztelő: Gróff József plébános

Eredeti tisztázat – Latin nyelvű – Istorijski Arhiv Zrenjanin. Zbirka crkvenih maticnih knjiga. Rimokatolicka maticna knjiga rodenih Zrenjanin. Sv. 1816-1835., str. 32.

⁷⁹Helyesebben szkárosi.

3/b.

**Nagybecskerek (Zrenjanin), 1817. október 24.
Lázár Vilmos keresztelési anyakönyvi bejegyzése**

A keresztelés dátuma: 1817. november 24.⁸⁰
A születés dátuma: 1817. november 23.⁸¹
A születés helye: Nagybecskerek
A neve: Vilmos Ede Keresztelő János
A vallása: [Római] katolikus
A neme: Fiú
A törvényessége: Törvényes
A szülei: Lázár Pál főhadnagy a cs. kir. 1. számú Császár huszárezred ezredesi oszályának 2. századában és [felesége,] Anna, Sylvini⁸² Vilmos újpécsi királyi kamarai mérnök és Wetstein Eleonóra lánya
A keresztszülei: Kotzó János surjáni földbirtokos, vármegyei táblabíró és felesége, Rudits Rozália
A keresztelő: Gráf⁸³ József plébános

Eredeti tisztázat – Német nyelvű – österreichisches Staatsarchiv. Kriegsarchiv. Militärmatriken. Bd. 2812. Geburts- und Taufbuch des K. k. Husaren-Regiments Nr. 1. S. 4.

⁸⁰Téves bejegyzés, mivel 1817. október 24-én keresztelték meg.

⁸¹Téves bejegyzés, mivel 1817. október 23-án született.

⁸²Helyesebben Szilvinyi.

⁸³Helyesebben Gróff.

Az aradi vértanúk házassági anyakönyvi bejegyzéseiből

Lázár Vilmos ezredes a legújabb hadtörténeti és genealógiai szakirodalom szerint 1844-ben vette feleségül dévaványai Halassy József özvegyét, revisnyei báró Reviczky Máriát.¹⁰²

Mivel a házasságkötés helye ismeretlen volt, ezért először a menyasszony birtokának, a Zemplén vármegyei Nagyrozvágynak az anyakönyveit néztem át.

A Nagyrozvági Református Lelkészi Hivatal irattárában található anyakönyvekben azonban nem szerepelt a házassági bejegyzés, a községben pedig nincs és nem is volt római katolikus plébánia. Azt azonban kiderítettem, hogy 1805 és 1920 között Nagyrozvág a szomszédos Királyhelmece (ma a szlovákiai Kráľovský Chlmec) filiája volt.¹⁰³

Így kénytelen voltam a kutatást Szlovákiára kiterjeszteni és végül a Kassai Állami Levéltár (Státny Archív v Kosiciach) őrizetében megtaláltam az eredeti házassági anyakönyvi bejegyzést. Ebből pedig kiderült, hogy szkárosi Lázár Vilmos és özvegy Halassy Józsefné született báró Reviczky Mária 1844. augusztus 14-én – nagy valószínűséggel a királyhelmecei Szentlélek plébániatemplomában – esküdt meg.

**Kiráh helmece (Kráľ'ovsky Chimec), 1844. augusztus 14.
Lázár Vilmos és báró Reviczky Mária házassági anyakönyvi bejegyzése**

Az esketés ideje: 1844. augusztus 14.

Az esketés helye: [Királyhelmece]

A vőlegény: Szkárosi Lázár Vilmos, római katolikus vallású, nemes, 27 éves, nagyrozvádi¹⁴⁴ lakos

A menyasszony: Báró Reviczky Mária, Halassy József özvegye, római katolikus vallású, nemes, 32 éves, nagyrozvádi 5 lakos

A tanúk: Szirmay József és Bellai János

Az eskető: Kosztyik Sándor plébános

Eredeti tisztázat – Magyar nyelvű – Státny Archív v Kosiciach. Zbierka cirkevnych matrik. Rímsko-katolícky farsky urad Kráľ'ovsky Chimec. Sobásna matrika. Inv. c. 404., zv. 1837-1854., str. 97.

Lázár Vilmosné báró Reviczky Mária

Báró Perényi Zsigmond. (Barabás Miklós rajza)

Perényi báró Perényi Zsigmond nagybirtokos, Ugocsa vármegye főispánja, az Országos Honvédelmi Bizottmány tagja, a szabadságharc vértanúja. A világosi fegyverletétel után, augusztus 16-án a világosi Bohus-kastélyban Duschek Ferenc pénzügyminiszterrel együtt tartóztatták le a császári hatóságok. Tárgyalása alatt a Függetlenségi Nyilatkozattal való azonosulását és az egész szabadságharcban betöltött szerepét öntudatosan vállalta. Október 24-én Szacsavay Imre képviselőházi jegyzővel és Csernus Menyhért miniszteri tanácsossal együtt végezték ki a pesti Újépület mellett. (Forrás: Internet)

Arad, 1849. október 6.

Lázár Vilmos halotti anyakönyvi bejegyzése

A hadtest: Magyar felkelő hadsereg
 A halálozás ideje: 1849. október 6.
 A halálozás helye: Aradi vesztőhely, Magyarország
 A rendfokozata: Politikai fogoly
 A neve: Lázár Vilmos
 A születési helye: Nagybecskerek, Bánát
 A vallása: [Római] katolikus
 Az életkora: 34 éves
 A neme: Férfi
 A családi állapota: Nős
 A halál oka: Lőpor és golyó által
 A temetés ideje: 1849. október 6.
 A temetés helye: Veszthely
 A temetést végző pap: Eduárd Markhot helyőrségi lelkész
 Hitelesíteti másolat – Német nyelvű – österreichisches Staatsarchiv. Kriegsarchiv. Militär-matriken. Bd. 925. Sterberegister der K. k. Gamisons-Seelsorge Arad, 1850-1851. S. 2.

Részletek Merényi-Metzer Gábor: Az aradi vértanúk anyakönyvi bejegyzései c. könyvből. Szerk. Várszegi Asztrik, 2010 Budapest.

Az aradi vértanúk özvegyei

(Részlet Hernády Zsolt történésznek a 2011. évi Klauzál Napok Tényben rendezvényen, április 30-án, a Szent Mihály kápolnában megtartott vetítettképes előadásából készített tanulmányból, »www.klauzal.hu«)

Lázár Vilmos ezredes a szabadságharc előtt kilépett tiszt volt, zempléni birtokán gazdálkodott. 1844 augusztusában vette feleségül a nagyrozvágyi születésű báró *Reviczky Máriát* (1812-1873) a királyhelmecei Szentlélek templomban. Felesége, aki öt évvel idősebb volt nála, *Halassy József* özvegye volt, és három gyermekét, *Szerencset*, *Bélat*, *Madelaine*-t hozta magával új házasságába, akiket Lázár sajátjaként nevelt. A szabadságharc alatt előfordult, hogy Mária meglátogatta férjét a táborban. Lázárt a harc befejeztével először Temesvárott őrizték, ekkor már vele volt asszonya. Utána Aradra is elkísérte: „Leírjam érzelmeimet, amelyekkel szegény Marimtól az utcán kellett megválnom?” – kérdezi költőien naplójában Lázár. Mikor megtudta, hogy szerelme nem látogathatja, Lázár elkeseredett: „Összegörnyedtem mélyen égető fájdalomban, szememből könnyek perdültek ki.” És hozzáteszi: „El voltam választva a világtól, s ami nekem e világon legkedvesebb, nőmtől.” Aztán néha Mária mégis kapott engedélyt látogatásra. Lázár ítélethirdetés előtt bizakodott a kegyelemben, de feleségének megjegyezte: „De légy, mondom, erős, légy nőm, miként én férfiú.” Október 5-én este két fájdalmasan gyönyörű búcsúlevelben is istenhozzádot mondott asszonyának és gyerekeinek. „Szeretném beléd lehelleni utolsó sóhajásom – de az úgyis meg fog történni. ... én pedig szellemképp körül foglak lebegni mindenhol! Légy nyugodt, és élj boldogul – örök szerelmemben.” – írta. Elküldte emlékebe gyűrűjét, szivartárcáját és evőeszközét. A kivégzőosztag előtt Lázár valóban úgy halt meg, ahogy megírta feleségének: „Én Istenem, szegény nőm!” – nyögte utoljára. Aznap, mikor Lázárt golyó által kivégezték, felesége már betegen feküdt. Lázár gyónatója kézbesítette a küldeményeit és a levelét, amelyet az asszony a sírástól elolvasni sem tudott, ezért azt a pap tolmácsolta. „A szenvedések elkábítottak, megbénítottak. Alig vagyok képes gondolataimat összeszedni.” – írta négy nappal később fájdalmában sógornőjének. Lázárné aradi nagynénje, *Kotzó Károlyné* segítségével megkísérelte megszerezni férje holttestét, de nem sikerült. 1850 tavaszán ismét próbálkozott, eredménytelenül. Élete végéig ápolta és őrizte férje emlékét. Napjait nehezítette, hogy saját rokona, báró *Reviczky József*, volt honvédtiszt örökösödési pert indított Mária ellen. Végül sikerült bizonyítani, hogy a férfi hamis papírossal akarta bizonyítani igazát. A papír ugyanis a rajta lévő dátum idejében még nem is volt forgalomban. A csaló börtönben fejezte be életét. Lázárné pedig 1873. január 9-én halt meg, a korabeli híradás szerint „éppen látogatáson volt vejénél, *Székelly Imrénél*, midőn tüdőszélhűdés véget vetett rövid betegség után viszontagságos életének”.

Csoóri Sándor Emlékezés 1956 novemberére

Ősz volt, ősz, napok, hetek,
vagy talán évek óta: karhatalmista ősz.
Szél igazoltatott minden hazátlanul
kószáló falevelet az utcasarkon,
minden rohamsisakos gesztenyét.
És szél igazoltatott engemet is.
Vékony, tavaszi felöltőben
dideregtem a Boráros tér közelében,
mint dércsípte,
pokrócos menekülők a határsávban.
Fegyver nem volt nálam,
zászló se,
kés se,
árulkodó szobor-töredék se,
de a Mária Terézia laktanya előtt
kivégzett forradalmárok
nevét és arcát
ott rejtegettem a bőröm alatt.
Csak rám kellett volna valakinek
ordítani a magasból: állj! ki vagy?
s miféle gyászos röpcédulákkal
járkálsz a romos városban ide-oda?

Talán még egy rám szegezett
mesterlövész-ujj is elég lett volna.
Elég, elég s én rögtön bevallom,
hogy a vértanú-ország
minden körözött halottjára
hasonlítok,
s hiába indulok el
észak felé vagy dél felé:
nincs kiút magamból.
Nincs, nincs semerre,
hisz még a versekben is
maszatos tankok és szétzüllesztett,
rühes rózsakertek állják el utamat.

A szélben mintha celofán-szárnyak
recsegetek volna
s bakancsok alatt szétroppanó
zsilettpengék.

Ki felejtett el akkor
rám kiáltani ott az őszben?
Ki mulasztotta el közelebb hozni hozzám
megjósolt halálomat?

Somlyó György:

Budapest, 1956. karácsony

Kő-torlaszok között, széttiport hó sarában
kapkodjuk, ami van, német húst, dán tejet,
egymást szídjuk, ha már mást szídni nem lehet,
senki se tudja, hol, mikor és hányadán van:

Európa közepén? vagy Hátsó-Indiában?
Eszünk, alszunk, iszunk, akinek van, meleg
ágyba is bújhatik, amellé, kit szeret,
s éjes éjszaka van már esténél korábban.

Egy város tíz után szobája ablakából
úgy bámulja merő szemmel a holdvilág
ezüst gyertyáival díszített éjszakát –

mint szegény kisgyerek, ki az ablakon át
nézi, vacogva a fagytól s vágyakozástól,
a gazdagok csodás, meleg karácsonyát.

A névtelen áldozatok síremléke a 301-es parcellában, Budapest, Kőbánya, Újköztemető

A 301-es parcella az 1956-os forradalmat követő megtorlás sok áldozatának nyughelye a rákoskeresztúri Új köztemetőben. A magyar nemzet egyik legfontosabb történelmi emlékhelye. Itt található a kivégzett miniszterelnök, Nagy Imre sírja is. Magyarországon – és valószínűleg az egész világon – az egyetlen temető-rész, amelyet pusztán a parcellaszám említése egyértelműen azonosít. Akik csak egy keveset hallottak a parcella történetéről, nevééről, azok is a forradalomra és az itt eltemetettekre – köztük Nagy Imre volt miniszterelnökre asszociálnak.

Faludy György: 1956, te csillag

A terrible beauty is born. (Yeats)

Másnap, szerdán reggel: por, ágyúszó
és szenvedés; mégis, mikor átvágtam
a Hősök terén, mosolygynom kellett,
mert nem állt szobor többé a csizmában; –

csütörtök: lázrózsák mindenki arcán.
Földváry már kedd este elesett
a Rókus előtt. Szemközt, az iskola
padlásán felfegyverzett gyerekek; –

péntek: még több vér, tankok a Ligetnél.
Az ütegek torkolattüzeit
nézem éjjel és borzongok: a szörnyű
szépség most nálunk is megszületik; –

hat nap: a kénezett arcú halottak
apró csokorral mellükön, a járdán
(Köztársaság tér), rölapok, szorongás,
szemem előtt kis, tétova szivárvány; –

ölelkezés az Írószövetségben:
csomagolnak és indulnak haza;
feltépett sínek, utcák és fölöttünk
a szabadság lilium-illata; –

ezerhétszázhárom, nyolcszáznegyvenyolc,
és ötvenhat: egyszer minden száz évben
talpra állunk kínzóink ellen. Bármi
következik, boldogság, hogy megértem; –

és újra péntek: a Dunánál állunk,
a nap áttör ködön, füstön. Talán
sikerül minden s az alkonyat bíbor
brokátja Zsuzska lenszőke hajján; –

és szombat: hajnalban csupa reménység,
de estefelé: nyakunkon a kés.
A keleti szemhatár mögött mocskos
felhők, nyugatról álszent rőfögés; –

mentünk a kétszázezerrel: nem bírok
újabb börtönt, s ha nem is jött velem:
Árpád óta bennem lakik az ország,
minden völgyét meg dombját ösmerem; –

a Bach-huszárok tankban tértek vissza:
eddig sem ápolt, s ha más föld takar,
mit számít az? és mit, hogy fiam majd
Dad-nek szólít és nem lesz már magyar?

Mit elvesztek, ötven vagy száz év múltán
az ifjúságtól mind visszakapom,
és otthon, a sötét előszobákban
kabátom még ott lóg a fogason –

*Győrfi Lajos: „56-os Pesti srác” (emlékmű). A szobor Budapesten,
a Corvin közben található. (Fotó: Cseri)*

ezerkilencszázötvenhat, nem emlék,
nem múlt vagy nékem, nem történelem,
de húsom-vérem, lényem egy darabja,
szívem, gerincem – kijöttél velem

az irgalmatlan mindenségbe, hol a
Semmi vize zubog a híd alatt
és korlát nincs sehol sem – életemnek
te adtál értelmet, vad álmokat

éjjelre és kedvet a szenvedéshez
s az örömhöz; te fogtál mindig kézen,
ha botladoztam; hányszor ihlettél meg,
s nem engedted, hogy kifulladás vénen; –

ezerkilencszázötvenhat, te csillag,
oly könnyű volt a nehéz út veled!
Nagyon soká süttöttél ős hajamra,
ragyogj, ragyogj, ragyogj sírom felett.

(Toronto, 1986)

Forrás: Digitális Irodalmi Akadémia

Dr. Schmidt Lajos egyetemi tanárra születésének 120. évfordulója alkalmából

(Az „Emlékezünk orvosainkra” könyvsorozat [Szerk.: Vincze János] 14. kötetében megjelent írás rövidített változata.)

A portré egyes vonásai akkor álltak össze mondatokká, amikor bő másfél évtizeddel ezelőtt a pécsi egyetemi sebészet történetét dolgozta fel egy szakmai csoport. Sok volt akkor még az élő tanú, egykori munkatárs és tanítvány, aki szívesen idézte fel múltbéli napjait Schmidt professzorral, a Dischka Győző utcai Sebészeti Klinika II. világháború utáni éveinek vezetőjével kapcsolatban. További arcvonások, illetve az életrajzi adatok kortársak méltatásaiból, magánleveleiből, valamint családi dokumentumokból és emlékekből rajzolódta ki.

*

Schmidt Lajos a Pozsony vármegyei Pusztafödemesen (ma Puste Ul'any) született 1893. július 16-án. Apja – Berlin melletti ősök sarja – a diószegi cukorgyár helyi gazdaságának intézője, jószágigazgatója volt. Anyja, *Gernya Gizella*, felvidéki magyarként került a német családba. A szülők felmenői között pék, polgármester, királyi útépítési felügyelő, pénzügyi tanácsadó, sörfőző, gyapjúkereskedő, kéményseprő, orvos, szappan gyáros is található. A kis Lajos születésébe az édesanya belehalt, gyermekágyi láz vitte el. A már kétéves lánykája, *Mária* és újszülöttje félárván maradt.

Lajos kiskorában a szülőfalujában nevelkedett. A helyi elemi iskolába járt, mezítlábos parasztyerekekkel barátkozott, s amikor esteledett, gyertyafénynél vagy petróleumlámpa mellett írta leckéit. Kellő muzikalitással szorgalmasan hegedűórákra is járt. Tízévesen nagyot változott körülötte a világ. Pozsonyba került, gimnazista, kollégiumi diák lett. A vilányvilágítás nélküli falucska életének helyébe ettől kezdve nagyvárosi fény lépett. A tanulásban oly könnyen haladt, hogy hét év alatt járta ki a nyolc gimnáziumi osztályt. A humán tárgyakat kedvelte igazán. Az otthonról hozott alapokra építve – apjával eleve csak németül beszélhetett – perfekt német nyelvtudásra tett szert. Jeleskedett ezen kívül még görögből és latinból, de kedvenc tantárgya a magyar irodalom volt. Az iskolai önképzőkörben külön is csiszolta tudását, s írásokkal, fogalmazványokkal, szavaslásokkal vétette magát észre. Az a tény, hogy népünk történelme kiváltképp magával ragadta érzelmvilágát, a magyar nyelv szépségei iránti fogékonyságával együtt büszke magyarrá tette. Illik rá az Illyés Gyula-i megfogalmazás, miszerint a nemzeti hovatartozás nem vér, hanem vállalás kérdése. Ebből eredően lelkesen látogatta a Pozsonyi Városi Színház előadásait, noha sovány pénztárcájából csak az állóhelyre futotta. Nem meglepő, hogy felnőttként sem akart elszakadni az irodalomtól: újságírónak készült.

A 17 évesen letett érettségi vizsga idején azonban édesapja sem élt már. Egy év óta anyai nagyapja felügyelt akkor rá, aki nagy örömmel vette pályaválasztását, mert ez által Pozsonyban folytatható tanulmányai a közelében tartották volna unokáját. Csakhogy Lajosnak ez nem volt kedvére, nem akart tovább az igen szigorú öregúr szeme előtt maradni. Váratlan fordulattal orvosi stúdium mellett döntött, mert ehhez 1910-ben még Pestre kellett telepednie. Így indult el az orvosi hivatás felé.

*

Az első vizsgákon túljutva, medikusként Buday Kálmán kórbonctani intézetében kezdett dolgozni. Aztán, amikor 1914 tavaszán kitört az I. világháború, hazafias kötelességből önkéntes katonai szolgálatra jelentkezett. A k. u. k. Császárvadászok kötelékében szanitécként megjárta az olasz frontot, meg is sebesült. A térdét ért puskagolyó szerencsére nem okozott maradandó károsodást. Később a harci cselekmények terepéről kapott átmeneti eltávozás alatt letette vissza lévő vizsgáit, s 1917-ben orvosdoktorrá avatták. A kényszerűségből megismert és segítőként művelt hadisebészet alapozta meg későbbi életútját. Erről az időről írta: „*Harctéri éveim alatt éreztem át igazában az orvosi hivatásnak egészen különleges voltát, azt, hogy csak az orvos az, aki fajtól, nemzetiségtől, rangtól függetlenül teljesítheti mindig, egész szívvel hivatását, azzal a boldogító tudattal, hogy tevékenysége barátan és ellenségén egyformán segít, a körülötte orgiát ülő legnagyobb pusztítás közepette is.*”

Schmidt doktor 1918 novemberében végleg hazatért a lövészárkok világából, folytatta a kórboncnoki munkát és tanulást, majd 1919. szeptember 1-jén Pesten Verebély Tibor sebészprofesszor mellett lett műtőorvos gyakornok.

*

Képességeire felfigyelve, főnöke nagyon hamar a privát betegek mellé osztotta be osztályos orvosnak. Két év után, 1921-ben, műtőorvosi képesítést szerzett, s az akkor megnyílt debreceni egyetem épülőfélben lévő sebészeti klinikájára igazgatónak frissen kinevezett *Verebély*-tanítvány, *Hüttl Tivadár* magával vitte tanársegédnek.

Az elkészült szép épületbe azután jó híruk rövid idő alatt távoli vidékekről is vonzotta a betegeket, és ez tőlük a sebészet egész spektrumára kiterjedő tevékenységet kívánt. A nagy betegforgalom Schmidt Lajosra is sok feladatot rótt, de egyben minden téren óriási tapasztalat megszerzésére adott lehetőséget. Példás hivatástudattal végzett eredményes munkájának jutalma nem maradt el. Több külföldi tanulmányútra is érdemesnek találták. Kétszer töltött hosszabb időt Bécsben, a Collegium Hungaricum ösztöndíjasaként, továbbá Graz, Berlin, München, Lipcse, Halle nemzetközi hírű intézményeiben, a kor legnevesebb sebészeinél – *Eiselsberg, Spitz, Bier, Payr, Voelker, Haberer* – fejleszthette tudását, és Sauerbruchnál, a tüdősebészet atyjánál is tanulhatott. Ezután már – a '20-as évek második felében – *Hüttl* professzor helyettese volt.

*

Debrecenben élénk társasági élet folyt, melyben egy független, jó megjelenésű, fiatal sebészorvost mindenütt szívesen láttak. Szeretett is szórakozni, színházba járni, vacsorameghívásoknak eleget tenni, hétfvégéken fehér asztalnál mulatni. Gyakran látták az alig néhány éve átadott Aranybika Szálló éttermében kortársai között, cigányzene mellett, meleg énekhangjával olykor nótázni is. Egyébként éjjel-nappal elkötelezetten rendelkezésre állt a munkában, hiszen a klinikán lakott, könnyen megtalálták. Mindeközben szobája falát szüntelenül gyarapodó könyvgyűjteménye lepte el. Új kiadványok mellett hagyatékokból régi ritkaságokat is vásárolt. Két legbecesebb darabja *Balassa János* és *Theodor Billroth* 1875-ben, illetve 1868-ban kiadott egy-egy sebészeti könyve lett. A szakma értékei mellől természetesen a szépirodalmi nagyságok – *Jókai, Gardonyi, Arany, Petőfi, Ady* – kötetei sem hiányozhattak. Gyakran frissült fel a ház előtt épült teniszpályán is. Jól érezte ott magát, miután – már igencsak felnőtt korban – megtanult teniszezni. Aztán újabb külföldi útra kapott lehetőséget, állami ösztöndíjat Angliába. Sietve nekilátott a számára még új angol nyelvvel ismerkedni. Egy éven át naponta vett órákat az egyetem nyelvi lektorától, *Ország Lászlótól*, akinek szótárát később több generáció is sokat forgatta. El is jutott a megfelelő szintre, így 1929-ben útnak indulhatott fél éves londoni útjára, hogy elmélyítse tudását a daganatsebészetben. Néhány hetet még Párizsban és Brüsszelben is töltött a sugárkezelés megismerése céljából.

Londoni tartózkodásának örömteli epizódja volt, amikor is véletlenül betévedt abba az étterembe, ahol a Debrecenből jól ismert cigányprímása esténként muzsikált. Utána többször is ellátogatott oda, hogy a fülebe húzassa kedvelt magyar nótáit.

*

A gyógyító munka mellett Schmidt Lajos tudományos munkássága is széles körű volt. Foglalkozott az újdonságnak számító vérátömlesztés kérdéseivel, majd különböző sürgősségi kórképekkel, a műtéti szövődményekkel, a végtagok artériás keringési zavaraiával. 1930-ban az egyetem „Sebészeti diagnosztika” tárgyköréből magántanárrá habilitálta. A következő évtől klinikai munkája mellett az Augustus Tüdőszanatórium sebész főorvosi teendőit is ellátta. A tüdőtuberkulózis sebészi gyógyításában bevezette az akkori idők korszerű módszereit, és más mellüregi műtéteket is végzett. Szenciakörbe ment 1936-ban, amikor egy évvel korábban baleset során a szív falába fúródott biztosítótűt távolított el, hisz még élt a sebészek pápájának, *Billroth*nak az intelme, miszerint szívet operálni könnyelmű felelőtlenség. E sikeres műtétéről aztán még a pesti és a bécsi napilapok is hírt adtak. Szakirodalmi tevékenysége egyik legszebb munkájának a kéz heveny fertőzéseiről és műtéti kezeléséről 1934-ben írt monográfiáját tartották: “arról tanuskodik, hogy a mindennapi sebészetet is éppen olyan komolyan vette, mint a legnagyobb beavatkozásokat” – írta róla másfél évtizeddel később pécsi tanszéki pályázatának egyik bírálója. Tudományos írásainak zöme azonban a hasi sebészet problémáit, például a gyomor- és nyombélfekélyek kérdéskörét érintette. A '30-as évek végétől már legfőképp a rákgyógyításnak, a rákellenes küzdelemnek szentelte energiáját. 1937-ben a debreceni egyetem rendkívüli egyetemi tanári címmel tüntette ki.

*

Az 1930-as évtized magánéletében gyökeres változást hozott. Egyik ausztriai nyaralása alkalmával ismerte meg Johann Rigam, nyugalmazott osztrák vezérkari tiszt lányát, Alice-t, akit 1932-ben feleségül vett. A bécsi fiatalasszony két gyermeket hozott a világra, Pétert (1935) és Pált (1937).

*

Schmidt professzor 1938-ban Budapestre került. Előbb a Madarász utcai Csecsemő- és Gyermekkórház sebész főorvosának, majd 1941-től a Rókus Kórház III. sz. sebészeti osztálya vezetőjének nevezték ki. E beosztásokkal párhuzamosan az Eötvös Loránd Rádium és Röntgen Intézet (ebből nőtt ki az Országos Onkológiai Intézet) sebész konziliáriusi és főorvosi teendőivel is megbízták. Az ország egyik legnagyobb sebészeti osztályán – a Rókusban – továbbra is széles körű tevékenységre volt lehetősége, még agyműtéteket is végzett. Munkássága előterében azonban ekkor már a daganatsebészet állt.

A szép budapesti éveket beárnyékolta az újabb háború, a terjedő náci eszme, végül a német megszállás és a nyilas hatalomátvétel. Félig német származása, a német kultúra iránti természetes vonzódása és németországi szakmai kapcsolatai azonban nem gátolták meg abban, hogy tisztán lásson. Nem tudta elfogadni az embertelenséget, emberek megbélyegzését, üldözését, kiirtását. Nem engedte például zsidó munkatársainak a számukra kötelezően elrendelt sárga csillag viselését a fehér köpenyükön, és nem egy zsidó honfitárs neki köszönhette megmenekülését az elhurcolástól, miután betegként elbújtatta valamelyik kórházi ágyba. Amikor felfigyeltek erre, hivatalosan fel is mentették állásából az 1944 karácsonya előtti napokban, de a nyilasoknak többre már nem maradt idejük, futottak amerre láttak, hisz egyre szűkült az ellenség ostromgyűrűje a főváros körül.

Amint elült a harci zaj, felmentését semmisnek tekintve, Schmidt főorvos ismét felvette a munkát. Örült a hadszíntér távolodásának, a háború várható közeli befejeződésének, de a jövőt nem látta megnyugtatónak. Az ország egyértelműen szovjet megszállásnak nézhetett elébe, és a keltől jött szélfuvallatok diktatúrájának, embercsoportok üldözésének, fizikai bántalmazásának, a magántulajdon elkobzásának hírért hozták felénk. (Azonnal el is vették városzzéli kis családi házát, melyben nyugdíjas éveit tervezte leélni.) Féltette övét. Baráti tanácskozás után többedmagával

belépett a szociáldemokrata pártba – az jól jöhet, gondolta –, annak szociális eszmerendszere egyébként sem állt távol igazi humanista lelkületétől. Azzal nem számolt, hogy pár év után bekebelezi őket a kommunisták politikai szervezete.

Miután őt a politikai igazolóbizottsági ellenőrzések tisztának találták, zavartalanul dolgozhatott. Sőt, már 1945-ben felmerült a neve az egyik budapesti egyetemi tanszék betöltése kapcsán. Komoly lehetőség azonban Debrecenben kínálkozott számára, ahová őt – ahogy *Ladányi Józsa* professzor asszony megfogalmazta – kivételes emberi nagysága nem engedte el. Oda a háború után szinte azonnal meg is hívták a Sebészeti Klinika élére, mivel az egyetemek Németországba igyekvő menekítésével az addigi igazgató, Hüttl professzor Halleba került, s nem volt hír felőle. Schmidt Lajos azonban a felkínált pozíciót nem fogadta el. „*A katedra megítélésem szerint továbbra is szeretve tisztelt volt tanítómesteremet illeti meg – válaszolta –, nem tudnék a szemébe nézni, ha hazatérése esetén ott ülnék a helyén.*” Aztán 1947 decemberében a pécsi egyetemről kapott meghívást a Neuber professzor halálával megüresedett tanszék vezetésére. *Ortutay Gyula* kultuszminiszter azonban ekkor pályázatát rendelt el, melynek eredményeként a tanártestület egyedül Schmidt Lajost jelölte, aki végül 1949. március 15-én átvehette kinevezését.

A Rókus Kórházban elérékenyülve búcsúztatták. A vérzivataros idők összerázták a csapatot, és a munkatársakban élénken élt főnökük naponta megtapasztalt, mindenkit védőszárnyai alatt tartó embersége. Arcképét ábrázoló bronzplakettet készítették, melyet az osztály műtője falának csempéi közé építve helyeztek el.

*

Schmidt professzor a nyilvánosság előtt tartott pécsi tanszékfoglaló előadását ezekkel a mondatokkal kezdte: „*A klinika legfőbb feladata a tanítás, az orvosképzés, az ifjú nemzedéknek szakmai kiképzése mellett a közösség célkitűzéseit ismerő, átérző és híven teljesítő orvosokká nevelése. Az orvos nemcsak az egyént, hanem a közösség tagját gyógyítja, tudás adta hatalmát arra kell használja, hogy visszaadja a társadalomnak egészségesen, munkaképesen azokat, akik betegségük folytán abból kiestek. A legnagyobb benyomást azonban a klinikus példája teszi. Ezért legyen tudatában mindig annak, hogy működése minden részletében hallgatóinak példaképe lehessen, főleg a felelősség tekintetében, melyet minden orvos a hozzá bizalommal forduló beteggel szemben vállal és visel.*” Aztán így folytatta: „*A sebész működését korlátok közé szorítja az emberi tökéletlenség és sok kiszámíthatatlan tényező. Csalódások és balsikerek nem egyszer érik, s lelkét de sokszor üli meg lidércnyomásként a betegekért való aggodás! Igen, a beteg mellém fekszik az ágyba is.*”

A 120 ágyas klinika az '50-es években a klasszikus sebészet azóta már számos levált ágát befogadta. A fő profil azonban a hasi sebészet és a daganat sebészet jelentette. A professzor egyöntetű elvek alapján tevékenykedő sebészi iskolát épített ki. A szakmai fejlődést követve a nagy operációkhoz nélkülözhetetlen korszerű transzfúziós szolgálatot szervezett, és modern tüdősebészetet is elindított, szakavatott részlegvezetők kinevelésével. És fontolva haladva bevezette mindazt, amit a tudomány az élettani ismeretek és az általános érzéstelenítés tárgykörében bizonyított értéként produkált. 1950-ben klinikáján alkalmaztak hazánkban először (Daróczi) kombinált Evipan-Curare intratracheális gépi altatást a műtétekhez. Ezt a mérföldkőnek számító eseményt a magyar sebészi szakma az 1951. évi kongresszusán még elítélően viviseccio-nak minősítette.

Schmidt professzor mellett, hogy uralta a rosszindulatú daganatok miatti beavatkozások széles spektrumát, a teljes felső állcsont kiirtástól kezdve a vastag- és végbél kiirtásig, nem volt járatlan az ortopédiai és baleseti sebészet terén sem. Végzett például térdízületi szalagpótlásokat, és nevéhez fűződik a klinika első velőürszegezése, mely a combcsont törésének kezelésére akkoriban ismertté váló új eljárás volt. Az országban ugyanakkor elsőként ő operálta az extrasphinctericus végbélsipolyt átfűzéses módszerrel, amely a betegeknek a korábban történt más sikertelen eljárások után végre végleges gyógyulást jelentett. E műtétek zömét később átruházta, s jellemző önzetlenségére, hogy az ezek eredményeiről szóló közlemény azután Karlinger adjunktus neve alatt jelent meg.

Kitűnő elméleti felkészültségéhez rendkívüli alaposság párosult, vezetési módszerét pedig a pontosság és a szigor jellemezte. De a keménység páncélja alatt érzékeny lélek lakozott. Gyötrődött, ha egy betegséggel szemben tehetetlen volt, ha valakit nem tudott gyógyítani. Emberei ugyanakkor azt is megtapasztalhatták, hogy két „én”-je van, a szigorú rend és fegyelem biztosítására mintegy álarcként magára erőltetett „hivatalos” és a melegszívű, a közvetlen, a „privát”. Így volt például titkárja az irodában „*nagyságos asszony*”, a falakon kívül pedig „*kedves Ildikó*”.

Fontos szerep jutott a napi főnöki viziteknek, hogy a súlyos eseteket mindenki számára tanulságképpen meg lehessen tárgyalni, és felfedni az esetleges mulasztásokat. „*Errando discimus*” – vallotta. Minden beteget megvizsgált, minden kórlapot átnézett. A hibákkal szemben elnéző volt, ha nyíltan bevallották: „*Ki az, aki nem követ el hibát? De ha eltitkolják, vagy pláne valótlán, hamis adatokat szolgáltatnak, az nem megbocsátható*” – fogalmazta meg egyértelműen. Annyi minden más mellett, a vizitek szigorú rendje is a fegyelemre és pontosságra nevelést szolgálta. Hétköznap 15 órakor, vasárnap 9 órakor nyílt szobájának ajtaja – órát lehetett igazítani ehhez –, s lépett ki várakozó orvosainak gyűrűjébe. Mindenkivel betegsége súlyossága szerint foglalkozott. Egyéb szempont nem volt. Ha úgy vélte, hogy valamely műtét a legnagyobb felkészültséget kívánja meg, kötelességének érezte, hogy maga végezze el. A szövődmény miatt

sziükségessé váló reoperációkat pedig elvből nem hagyta az első műtétet végző személyre, hanem magára vállalta, vagy helyettesére osztotta azt. A frissen operáltakat egyébként meglátogatta késő délután vagy este egyedül is, ha kellett, többször is. Tehette ezt könnyen, mert lakása, szobája a klinika folyosójára nyílt. A betegszobák szomszédságában élt, éjjel-nappal megtalálhatták, ha tapasztalatát vagy vezetői döntését igényelték.

*

potföldet szüretelni. Vörösre vált arccal háborgott a sebészi kezekkel szemben tervezett merénylet ellen, s távol tartotta orvosait a szellemi foglalkozásúakra akkoriban képes örömmel rákényszerített fizikai munkától.

*

Schmidt professzor három medikus évfolyamot oktatott. Minden reggel öt órakor kelt, hogy alaposan felkészülhessen aznapi hallgatósági előadására, beleszóve a tudományos újdonságokat és a klinikán éppen kezelt betegek kórtörténetét. Nem rögtönzött, didaktikailag magas színvonalú órákat tartott.

A sokrétű tudományos munkát intézete beteganyagára építve szervezte. Önzetlen egyéniségét tükrözi az a tény, hogy a klinikáról megjelenő közlemények szerzője után nem biggyesztette oda saját nevét második, harmadik vagy további szerzőként, még akkor sem, ha az aktuális téma feldolgozásához ő adta az ötletet és az irányelveket. Ő maga a még a debreceni éveinek végén írt könyvfejezete után két újabbat írt a rosszindulatú daganatok sebészetéről. 1952-ben kapta meg a kandidátusi tudományos fokozatot, megtoldva azzal, hogy ha még egy munkát ír, akkor a tudományok doktora fokozatot is odaítélik. Erre azt mondta, ha eddigi munkássága alapján nem illeti ez meg, akkor ő egy újabb dolgozattól sem lesz több, úgyhogy, köszöni szépen, de nem foglalkozik a dologgal. Szerepelni nem szeretett, nem törtetett címek, rangok után máskor sem. 1954-ben például a Magyar Sebész Társaság elnökének kérték fel, de nem vállalta, mondván, vidékiként megterhelő lenne sűrűn Pestre járni az ügyek intézéséhez. Amikor, még fiatalabb korában, magas rangú katonatiszt nagybátyja – gyermeke nem lévén – őrá akarta hagyni a neki szánt vitézi rangot, elutasította azt: „amiért nem én dolgoztam meg, amit nem én érdemeltem ki, abból nem kérek”.

Sajnálta, hogy külföldi utakra, kapcsolatokra azokban az években nem adódott lehetőség. E téren „a bizonyos szempontból elit” egymásnak osztotta a lapokat. 1949-ben még tartott előadást Rómában nemzetközi sebészkongresszuson, a következő évben Szófiába jutott ki néhány napra, aztán bezárultak az ajtók. Az 1956 őszen az Akadémia irattárából kezébe került káderlapján olvasott megbélyegző sorok sok mindenre magyarázatot adtak: „közismerten németbarát”. Ő, aki határozottan szemben állt a náccikkal, és zsidók védelmével és bujtatásával egzisztenciáját, létét kockáztatta! Tény, az a korszak sokak ellen jött fölemelt ököllel. Ő, az orvos, mindenesetre tevékenységével baráton és ellenségén egyformán segített, a körülötte orgiát ülő pusztítás közepette is. És tanított, nevelt. Három munkatársa lett tanszékvezető egyetemi tanár, három egyetemi docens, és tizenhat vezető főorvos. Egyik volt tanítványa így jellemezte klinikáját: „asylum, sziget volt ez a ház, ahol a régi becsület-kódex szabályai határozták meg az emberi kapcsolatokat, ahol a dolgok a helyükön voltak, az értékek értékek maradtak.”

*

Schmidt Lajos szerette a társaságot, szívesen járt színházba, operába, de elsősorban a munkájának és családjának élt. Még elindíthatta két fiát az orvosi tanulmányok útján, de aztán viszonylag korán az a betegség kerítette hatalmába, mely ellen egész életében küzdött. 1957. június 11-én halt meg Budapesten. A Farkasréti temetőben nyugszik.

Volt orvosai születésének centenáriuma arcképét ábrázoló bronz emlékermet készítették, s ugyanakkor a pécsi orvoskari aula oszlopsorán felavatták bronzbetétes emléktábláját.

Schmidt Pál dr.

(Az utolsó két fotó válogatás az orvoskar weblapjáról:

Régi képek gyűjteménye: <http://aok.pte.hu/index.php?page=fotoalbum&nyelv=hun>)

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Ernest Hemingway Indián tábor Indian Camp 1925

(Részletek)

(...)

A tóparton még egy kihúzott csónak feküdt. A két indián várakozva állt.

Nick és az apja a farülésre került, az indiánok eltolták a csónakot, s az egyik beugrott evezni. George bácsi a tábori csónak farába ült. A fiatal indián eltolta a tábori csónakot, s beszállt, hogy George bácsit átvigye.

(...)

– Hova megyünk, papa? kérdezte Nick.

– Át az indián táborba. Egy indián nő nagyon beteg.

– Aha, mondta Nick.

Az öböl túlfelén partra futott a másik csónak, mire odaérték. George bácsi már szivarozott a sötétben. A fiatal indián felhúzza egy darabon a csónakot a partra. George bácsi mindkét indiánnak szivart adott.

A fiatal indián lámpát vitt, felmentek mögötte a partról, s átvágtak egy csuromharmatos réten. Aztán erdőbe értek, s egy ösvényen haladtak, azon eljutottak a fahordó-úthoz, amely felvezetett a hegyekbe. A fahordó-úton sokkal világosabb volt, mert kétoldalt kivágták a szálfákat. A fiatal indián megállt, elfújta a lámpáját, s mentek tovább az úton. (...)

Az úthoz legközelebb eső kunyhó ablaka világos volt. Egy öregasszony állt a kunyhóbejáratnál, kezében lámpa.

Benn faágyon fiatal indián asszony feküdt. Két napja próbálta már a gyereket megszülni. A tábor valamennyi öregasszonya segédkezett neki. A férfiak kivonultak az útra. Ott ültek a sötétben, s dohányoztak, távol az asszony lármájától. Éppen felsikoltott, mikor Nick és a két indián belépett a kunyhóba, apja és George bácsi után. Az alsó ágyon feküdt, nagy, dagadt teste felnyomta a takarót, fejét oldalra fordította. A felső ágyon hevert a férje. Három nappal ezelőtt igen csúnyán megvágta baltával a lábát. Pipázott. A szobában nagyon rossz szag volt.

Nick apja megparancsolta, hogy tegyenek vizet a kályhára, s amíg a víz melegegett, ő Nickkel beszélgetett.

– Ennek az asszonynak gyereke lesz, Nick - mondta.

– Tudom – mondta Nick.

– Nem tudod - mondta az apja. – Ide figyelj. Most van abban, amit vajúdásnak hívnak. A kisbaba meg akar születni, s az asszony is meg akarja szülni. Minden izma azon igyekszik, hogy a baba megszülessen. Ez történik olyankor, amikor sikoltozik.

– Értem – mondta Nick.

Éppen akkor felkiáltott az asszony.

– Ó, papa, nem tudsz neki adni valamit, amitől abbahagyja a sikoltozást? – kérdezte Nick.

– Nem. Nincs semmi érzéstelenítőm – mondta az apja.

(...) A férj a felső ágyon a fal felé fordult.

A konyhán dolgozó asszony intett az orvosnak, hogy forró a víz. Nick apja kiment a konyhába, s úgy a fele vizet átöntötte a nagy üstből a mosdótálba. Zsebkendőből kibugyolált különböző dolgokat, s beletette őket a vízbe, amit az üstben hagyott.

– Ennek forni kell – mondta, s dörzsölni kezdte kezét a mosdótál forró vizében egy darab szappannal, amelyet a táborból

hozott magával. Nick nézte az apja két kezét, amint egymást dörzsölik a szappannal. Apja nagyon alaposan és gondosan megmosta a kezét, s közben beszélt:

Tudod, Nick, a kisbabáknak fejfelé előre kellene születniük, de néha nem így születnek. Ha nem, olyankor egy csomó bajt csinálnak mindenkinek. Lehet, hogy ezt az asszonyt meg kell operálnom. Nemsokára megtudjuk.

Mikor megfelelőnek találta már a kezét, bement, és munkához látott.

– Hajtsd föl azt a takarót, légy szíves, George - mondta. - Nem akarok hozzáülni.

Később, mikor operálni kezdett, George bácsi és három indián fogta le az asszonyt. Az megharapta George bácsi kezét, és George bácsi azt mondta: - Átkozott indián szuka! – és a fiatal indián, aki csónakon áthozta George bácsit, nevetett rajta. Nick tartotta a mosdótálat apjának. Hosszú ideig tartott a dolog.

Apja felemelte az újszülöttet, és megütögte az arcát, hogy megindítsa a lélegzést, aztán átadta az öregasszonynak.

– Fiú, látod, Nick - mondta. – Tetszik az asszisztens mesterség?

– Tetszik – mondta Nick. Félrenézett, hogy ne lássa, mit csinál az apja.

– Ez az. Most már jó lesz - mondta az apja, és valamit a mosdótálba tett.

Nick nem nézett oda.

– Most még néhány öltés kell - mondta az apja. - Ha akarsz, megnézheted, Nick, ha nem, nem. Összevarrom a vágást, amit csináltam.

Nick nem nézte. Kíváncsisága hosszú időre lelohadt.

Apja befejezte, és felállt. George bácsi és a három indián férfi is felállt. Nick kivitte a mosdótálat a konyhába.

George bácsi a karját nézegette. A fiatal indián visszaemlékezően mosolygott.

– Teszek rá egy kis hiperoxidot, George - mondta az orvos.

Az indián asszony fölé hajolt. Az már nyugodt volt és nagyon sápadt. Szemét lecsukta. Nem tudott sem arról, mi lett az újszülöttnel, sem másról.

– Reggel visszajövök - mondta az orvos, és felegyenesedett. - Délre itt kell lennie az ápolónőnek St. Ignace-ból, ő majd hoz mindent, amire szükségünk van.

Izgatott és beszédes volt, mint a labdarúgók mérkőzés után az öltözőben.

– Ez az orvosi lapba való, George, mondta. – Császármetszés zsebkéssel, és a varrás viaszolt horgászlelkével.

George bácsi a falnak támaszkodott, karját nézte.

– Hát te nagy ember vagy, az ám – mondta.

– Kellott volna egy pillantást vetni a büszke apára. Azok állják legrosszabbul ezeket a kis ügyeket – mondta az orvos. – Meg kell mondanom, ez elég csendesen viselkedett.

Leemelte a takarót az indián fejről. Kezét nedvesen húzta vissza. Egyik kezében lámpával fellépett az alsó ágy peremére, és bevilágított. Az indián arccal a falnak fordult. Torka egyik fülétől a másikig át volt vágva. Vére tócsában folyt össze oda, ahol teste besüppedtette az ágyat. Feje a bal karján nyugodott. A nyitott borotva, élével felfelé, a pokrócon feküdt.

– Vidd ki Nicket a kunyhóból, George – mondta az orvos.

Nem volt rá szükség. Nick a konyhaajtóban állt, s jól látta a felső ágyat, mikor apja egyik kezében a lámpával visszabillentette az indián fejét.

Éppen hajnalodni kezdett, mikor a fahordó-úton visszafelé ballagtak a tóhoz.

Nagyon sajnálom, hogy elhoztalak, Nickie – mondta az apa, akiből teljesen eltűnt az operáció utáni vidámság – kár volt ilyen szörnyű heccen keresztülmened.

– Az asszonyoknak mindig ilyen nehéz a szülés? – kérdezte Nick.

– Nem, ez nagyon-nagyon kivételes eset volt.

– Miért ölte meg magát, papa?

– Nem tudom, Nick. Nem bírta a dolgot, azt hiszem.

– Sokan megölik magukat, papa?

– Nem nagyon sokan, Nick.

– Sok asszony?

– Asszonyok nem nagyon.

– Sohase?

– De igen. Néha megölik magukat.

(...)

– Nehéz meghalni, papa?

– Nem, azt hiszem, elég könnyű, Nick. Minden attól függ.

A csónakban ültek, Nick a farában, apja evezett. A nap éppen jött fel a hegyek mögül. Feketesügér ugrott, körözött utána a víz. Nick húzta a vízben a kezét. Melegnek érezte a reggel metsző hűvösségében.

Kora reggel a tavon, a csónak farában, míg apja evezett, biztosan érezte, hogy ő sose fog meghalni.

Szász Imre fordítása

A Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi és Egészségtudományi Szakosztálya tisztelettel meghívja Önt és munkatársait tudományos üléseire

2013. október 14. - Tanulságos esetek fóruma

1. Akut veseelégtelenség ritka esete monoklonális gammopathiában (Esetgazdák: *dr. Homicskó Krisztina, dr. Ambrus Csaba, prof. Kiss István*, Szent Imre Oktatókórház, Nephrologia-Hypertonia, Budapest)
2. Nagyméretű, több hasi szervvel összefüggő ismeretlen eredetű tumor a bursa omentalisban (Esetgazdák: *dr. János Zoltán, dr. Mohos Elemér*; Sebészet, Veszprém Megyei Csolnoky Ferenc Oktatókórház)
3. Egy szívmitét és más semmi? (Esetgazdák: *dr. Nyikos György, dr. Hajdú Gábor, dr. Zsigmond Árpád*, AITO, Sebészet és Kardiológia, Tolna Megyei Balassa János Oktatókórház, Szekszárd)

2013. október 21. - Felkért előadások

1. *Prof. Pongrácz Judit* (PTE KK Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): COPD, daganatok és fibrózis – a szöveti mikro környezet egyensúlyának felbomlása az öregedő tüdőben (40 perc)
2. *Prof. Paul J. Lucassen* (Swammerdam Institute for Life Sciences, Center for Neuroscience, University of Amsterdam, The Netherlands): Neurogenesis in the adult brain: Functional impact in health and disease (40 perc) - az előadót bemutatja *dr. Czéh Boldizsár*.

2013. október 28. - Tanulságos esetek fóruma

1. A Marfan-szindróma korszerű diagnosztikája és szívsebészeti vonatkozásai egy többgenerációs baranyai család kapcsán (Esetgazdák: *dr. Komlósi Katalin*, PTE KK Orvosi Genetikai Intézet és PTE Szentágotthai Kutatóközpont, *dr. Lénárd László, dr. Donauer Elemér*, PTE KK Szívgyógyászati Klinika)
2. Ex vivo arteria renalis aneurysma resectio és autotranszplantáció (Esetgazdák: *dr. Harang Gábor*, Sebészet, Tolna Megyei Balassa János Oktatókórház, Szekszárd/ PTE KK Érsebészeti Tanszék és *dr. Szakály Péter*, PTE KK Sebészeti Klinika, Transzplantáció).
3. Egy ritka tumor megjelenése gyermekkorban (Esetgazdák: *dr. Józsa Gergő, dr. Ottóffy Gábor*, PTE KK Gyermekgyógyászati Klinika, *dr. Tornóczky Tamás*, PTE KK Patológiai Intézet)

2013. november 4. – Felkért előadások

1. *Prof. Gerd Antes* (German Cochrane Centre, University of Freiburg, Germany): Evidence for medical decision making – the need for a global knowledge system - a vendéget bemutatja: *Prof. Dr. Decsi Tamás*; (40 perc)
2. *Prof. Kiss István* (Szent Imre Oktatókórház, Budapest): Hálózatok és szervezetek integrálódása a gyógyító, oktató és tudományos tevékenységben – egy Oktatókórház nem szokványos bemutatkozása (40 perc)

2013. november 11. – Tanulságos esetek fóruma

1. Chronikus progressiv externalis ophthalmoplegia (CPEO) klinikai esetének bemutatása molekuláris genetikai feldolgozással (Esetgazda: *Prof. Kálmán Bernadett*, Molekuláris Orvoslás Központ, Markusovszky Egyetemi Oktatókórház, Szombathely)
2. Swyer syndroma, az intersexualitás ritka esete (Esetgazdák: *Dr. Menyhárt Csilla, prof. Szilágyi András*, Szülészeti-Nőgyógyászati Osztály, *dr. Egyházi Zoltán*, Patológiai Osztály, Kaposi Mór Oktatókórház, Kaposvár és *dr. Komlósi Katalin, dr. Hadzsiev Kinga*, PTE KK Orvosi Genetikai Intézet)
3. Intrapleurális bortezomib alkalmazása plazmasejtes myeloma kapcsán kialakult hydrothorax esetén (Esetgazdák: *Dr. Rajbár Renáta, dr. Nagy Ágnes, dr. Tóth Orsolya, dr. Szomor Árpád, dr. Kosztolányi Szabolcs, dr. Csalódi Renáta*, I. sz. Belklinika, *dr. Kajtár Béla, dr. Kereskai László*, Patológiai Intézet, *Dobos Ágnes*, PTE KK Laboratóriumi Medicina Intézet)

2013. november 18. – Felkért előadások

1. *Prof. dSzabados Sándor* (PTE KK Szívgyógyászati Klinika): Gyökeret ver-e a szívsebészet Pécssett? (40 perc)
2. *Prof. Kállai János* (PTE ÁOK Magatartástudományi Intézet): A saját testélmény zavarai: „A testem hozzám tartozik, de nem az enyém” (40 perc)

*Az ülések helye: PTE ÁOK Elméleti Tömb
Dr. Donhoffér Szilárd (III. sz.) tanterme,
Pécs, Szigeti út 12.*

Az ülések 16 órakor kezdődnek.

(A következő számunkban folytatjuk)

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Anatómiai Intézetből

■ Intézetünk PhD-hallgatói részt vettek a 2nd International Doctoral Workshop on Natural Sciences konferencián (szeptember 11-12.), ahol *Fülöp Balázs Dániel* „Kanamycin induced changes in Ca²⁺-binding protein expression in the inner ear of wild type, heterozygous and homozygous pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP)-deficient mice” címmel tartott előadást. Intézetünk hallgatói a következő poszttereket mutatták be: *Horváth Gábor* „The levels of PACAP in the central nervous system altered by environmental enrichment”, *Bánki Eszter* „Examination of the protective effects of PACAP in rat diabetic nephropathy”, *Csanaky Katalin* „Investigations on secreted cytokines and angiogenic factors after induction of differentiation and PACAP co-incubation on HC11 mouse mammary cell culture” és *Nagy Dániel* „Examination of the role of endogenous PACAP in diabetic nephropathy”.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ Testreszabott terápiák címmel a Richter Gedeon Rt által szervezett telekonferencián 2013. május 23-án, Pécsen *dr. Habon Tamás* moderátori szerepkör mellett előadást tartott „Nem minden egyforma, ami annak látszik” címmel.

■ 2013. május 24-én, Budapesten, *dr. Habon Tamás* meghívott előadóként részt vett a Boehringer Ingelheim GmbH és a Promenade Kiadó által szervezett COPD telekonferencián. Előadásának címe „A COPD és a szívbetegségek kapcsolata” volt.

■ A „Szív-ér-vérűg” új horizontok a kardiológiában szimpóziium keretében *dr. Habon Tamás* üléselnöki, kerekasztal moderátori szerepkör mellett „A ROCKET-AF vizsgálat az alcsoportelemzések tükrében” címmel tartott előadást. A rendezvényt az MKT és a Bayer Hungaria Kft támogatta, melyet 2013. május 24-25-én Zamárdiban tartottak.

■ Pécsen az MSD Kardiometabolikus Klub rendezvényén 2013. május 30-án, *dr. Habon Tamás* „A kardiovaszkuláris prevenció aktualitásai – 2013” címmel tartott előadást.

■ A XXI. Pécsi oktató családorvosi találkozó keretében 2013. május 31-én, *dr. Ha-*

bon Tamás „Öntsünk tiszta vizet a pohárba – ACE gátló vagy ARB” címmel tartott felkért előadást.

■ A Pécsen, 2013. június 8-án rendezett „A Kardiovaszkuláris Rizikó szűrése és kivédése napjainkban” akkreditált továbbképzésen *dr. Habon Tamás* „Az ARB-k helye a szívelégtelenség kezelésében” címmel tartott felkért előadást.

■ Pécsen 2013. július 6-9. között a 17th Conference of the European Society for Clinical Hemorheology and Microcirculation keretében tartott XX. MHT kongresszuson *dr. Habon Tamás* „Antikoaguláns kezelés 2013-ban” címmel tartott felkért összefoglaló előadást.

■ *Dr. Habon Tamás* a Boehringer Ingelheim által szervezett SPAF Akadémia előadásorozat keretében, 2013. július 21-22-én Herceghalmon tartott előadást illetve kerekasztal moderátori teendőket látott el. Előadásának címe „Terápiás lépésváltás a véralvadástásban – A kardiológus szempontjai” volt.

A „Hetényi Géza” Endokrinológiai és Anyagcsere osztály

■ A Debreceni Endokrinológiai Napokon május 24-25-én *Mezősi Emese* a medullaris pajzsmirigyéről, *Bajnok László* pedig a pajzsmirigyák témakörben „Remnant ablatio – kis vagy nagy dózis, mikor adjuk, mire ügyeljünk” címmel tartott előadást. *Bajnok László* részt vett a Magyar Menopausa Társaság X. Kongresszusán, Balatonfüreden, június 14-én „Pajzsmirigybetegségek perimenopausában” és „A PCOS és a menopausa” címmel adott elő.

A Biofizikai Intézetből

■ *Dr. Bugyi Beáta* a Biofizikai Intézet adjunktusa OTKA támogatásban részesült. A nagyszegű konzorcialis társulást keretein belül elnyert támogatás négy évre összesen 23.712 millió forintot biztosít. A pályázat címe: „A vékony filamentumok összeszerelésének vizsgálata a miofibrillogenezis során”. A kutatások *dr. Mihály József* kutatócsoportjával (Szegedi Biológiai Központ, Genetikai Intézet, Aktin Sejtvezérlési Szabályozási Csoport) együttműködésben valósulnak meg.

■ Augusztus 27-30. között rendezték meg a veszprémi Pannon Egyetemen a Magyar Biofizikus Társaság (MBFT) Kongresszusát. A kétévente megrendezés-

re kerülő konferencián a Biofizikai Intézet nyolc munkatársa vett részt hat poszterrel és egy előadással. A kongresszus poszterdíját *Kardos Roland* nyerte, *A kofilin hatása az aktin polimerizációjára* című poszterével. A kongresszus *Nyitrai Miklós* professzort választotta az MBFT Molekuláris Biofizika szekciójának elnökévé.

A Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinikáról

■ *Kovács L. András* a „European Wound Management Association” (EWMA) 2013. május 15-17. között Koppenhágában megrendezett 23. konferenciáján az alábbi e-poszterrel képviselte a klinikát: „Differential diagnosis of leg ulcers – Ulcers of rare etiologies” (*András Kovács L., et al.*).

■ *Dr. Rózsa Annamária* és *dr. Koller Ágnes Hanna* a Magyar Dermatólogiai Társulat 2013. június 20-22. között Hajdúszoboszlón megrendezett XIII. Kozmetológiai Továbbképző Konferenciáján vettek részt.

Az Érsebészeti Tanszékről

■ Az ESVS budapesti kongresszusa helyi szervezőbizottság elnökeként *Menyhei Gábor* meghívottja volt a Society of Vascular Surgery (USA) San Franciscóban rendezett éves kongresszusának, május 29. és június 2. között. Ugyanezen a kongresszuson részt vett *Kasza Gábor* is.

■ A Magyar Sebészeti Társaság Kísérletes Sebészeti Szekciójának XXIV. Kongresszusát rendezték Debrecenben 2013. június 13-15. között, ahol az alábbi előadás hangzott el tanszékünkéről: *Fazekas G. és mtsai*: „Cerebralis hyperperfúziós syndroma carotis thrombendarterectomiát követően”.

A Farmakognóziás Tanszékről

■ *Ács Kamilla*, tanszékünk PhD-hallgatója 2013. szeptember 11-12-én részt vett a Pécsen rendezett „2nd International Doctoral Workshop on Natural Sciences” konferencián, amelyen „Phytochemical characterization of a Mongolian medicinal plant (*Artemisia adamsii* Besser)” címmel posztert mutatott be. Szerzők: *Kamilla Ács, Györgyi Horváth, Péter Molnár et al.*

■ *Dr. Papp Nóra* 2013. szeptember 14-én

előadást tartott a Cséfán, Romániában megrendezett Fitoterápiás Szimpóziumon „Herbal products in the Transylvanian ethnomedicine” címmel.

A Fül-orr-gége Klinikáról

■ *Németh Adrienne* augusztus 5-9. között Varsóban tett látogatást a kajetáni World Hearing Center-ben. Tanulmányozta a középfül- és cochleáris implantátumok előtt és után végzett audiológiai protokollokat, valamint a betegek felkészítését az implantációkra.

■ *Gerlinger Imre* részt vett a június 3-6. között Szöulban megrendezett XX. Fül-orr-égészeti Világkongresszuson. A kongresszus során az orrpolipózis kerekasztalban üléselnöki teendőt látott el, valamint felkért előadást tartott „A rádiósebészet fül-orr-égészeti alkalmazásai” címmel.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ *Decsi Tamás* „A zsírsavak és nukleotidok jelentősége a csecsemőtáplálásban” címmel, *Tárnok András* pedig „A prebiotikumok immunmoduláló hatása” címmel tartott előadást a Pediáter Klub 2013. szeptember 11-i rendezvényén, Pécsen.

■ *Dr. Decsi Tamás* részt vett a NUTRIMENTHE International Conference rendezvényen Granadában, 2013. szeptember 13-14-én. Üléselnöki feladatokat látott el a „Toddler Nutrition and Brain Development” szekció munkájában, továbbá társszerzőként szerepelt hat prezentációban. A prezentációk előadás-kivonatai az *Annals of Nutrition and Metabolism* című folyóiratban (hatástényező 2012-ben: 2,26) jelentek meg.

■ A 2013. szeptember 12-14-i, Debrecenben megrendezett 15th Congress of Hungarian Association of Pediatric Surgeons with international participation rendezvényen a Gyermekgyógyászati Klinika dolgozói részéről elhangzott előadások: *Gergő Józsa és mtsai*: Treatment of short-segment Hirschsprung disease in our department; *Zsolt Oberritter*: Shehata procedure in the treatment of intraabdominal testis. Preliminary experiences; *Attila M. Vástyán et al.*: Histological and functional changes following ND Yag laser photocoagulation of rat gastric mucosa; *Dániel Kardos et al.*: Ileocystoplasty in rats – an experimental model. Résztvevők: *Pintér András, Farkas András, Vástyán Attila, Oberritter Zsolt, Vajda Péter, Józsa Gergő, Kardos Dániel.*

■ MGYT Dél-Dunántúli Területi Szervezete Kongresszusa és Továbbképző Tanfolyama 2013. szeptember 20-21-én került megrendezésre Mohácson. A rendezvényen a Gyermekgyógyászati Klinika dolgozói részéről az alábbi előadások hangzottak el: *Molnár Dénes*: A változó gyermekgyógyászat; *Pintér András*: „...amíg egy (jó) kézirat elkészül...” Gyakorlati tanácsok egy kézirat elkészítéséhez; *Zsigmond Anna és mtsai*: Az újszülöttkorban észlelt nyaki hypotonia jelentősége; *Decsi Tamás*: Táplálási irányelvek csecsemő- és kisdededkorban; *Hollódy Katalin*: Epilepsziát utánzó állapotok; *Stankovics József*: Szemléletváltás az intenzív és sürgősségi ellátásban csecsemő- és gyermekkorban; *Adonyi Mária*: Gyermekpulmonológiai kihívások; *Mosdósi Bernadett*: Autoimmun betegségek gyermekkorban; *Nyul Zoltán és mtsai*: „Mikor gondolkunk veleszületett immunhiányos állapotra?”; *Major Judit és mtsai*: Szokványos pleuropneumonia, vagy mégsem?; *Noé Renáta és mtsai*: Autoimmun megbetegedés okozta elhúzódó lázas állapot; *Erhardt Éva*: Az 1-es típusú diabetes mellitus kezelésének aktualitásai gyermekekben; *Györke Zsuzsanna*: Új ismeretek szteroid rezisztens nephrosis szindrómáról- és terápiás lehetőségek ennek tükrében; *Faludi Judit és mtsai*: Az idei varicella járvány tanulságai; *Kovács Orsolya és mtsai*: Amikor a Salmonella-enteritis nem gyógyul...; *Simon Gábor és mtsai*: Otogén meningitis; *Farkas András*: Mellúri folyamatok diagnosztikus csapdái csecsemő- és kisdededkorban; *Vástyán Attila*: Tompa hasi sérülések korszerű diagnosztikus és terápiás protokollja a gyermekkorban. Üléselnöki funkciót *dr. Molnár Dénes, dr. Decsi Tamás, dr. Hollódy Katalin, dr. Kajtár Pál, dr. Soltész Gyula, dr. Stankovics József, dr. Pintér András, dr. Farkas András* láttak el.

■ A Magyar Kardiológus Társaság és a Magyar Gyermekorvosok Társasága Gyermekkardiológiai Szekciójának Ülése és Gyakorlati Továbbképző Tanfolyama, Pécs, 2013. szeptember 19-21. Klinikánk dolgozói az alábbi előadásokkal szerepeltek: *Masszi György*: Hypoplasiás balszívfél szindróma magzati diagnosztikája; *Török Katalin*: Hypoplasiás balszívfél szindróma a gyermekkardiológiai hálózat adatai alapján- felismerés, utánkövetés.

A Kóréletteni és Gerontológiai Intézetből

■ *Koller Ákos* szimpóziumot szervezett, illetve munkatársaival számos prezentációval részt vett az International Union of Physiological Sciences 2013. évi Világkongresszusán (IUPS 2013, Birmingham, 2013. július 21-26.): *Péter Cséplő et al.*: „Nebivolol induces dilation in isolated rat cerebral artery, independent of NO-cGMP pathway”; *Béla Debreczeni et al.*: „Hydrogen peroxide via thromboxane A2 receptors mediates myogenic response of small skeletal muscle veins in rats”; *Zoltán Németh et al.*: „L-arginine and asymmetric dimethyl arginine (ADMA) levels in Hungarian pericardial fluid in patients with open cardiac surgery”.

■ A 2013. augusztus 16-17. között megrendezett Amerikai Magyar Orvosszövetség (HMAA) Hungary Chapter 2013-as balatonfüredi konferenciáján *Tenk Judit* „Age-related shifts in acute central corticotropin effects on energy homeostasis” címmel posztert mutatott be (témavezető: *Balaskó Márta*), illetve *Kalinics Péter* előadást tartott „Aging increases the contractile responses of isolated arteries to potassium chloride (KCl)” címmel, mellyel elnyerte a „Excellence in Anesthesiology-intensive therapy – Neurology-Psychiatry” díjat. Témavezetők: *Koller Ákos, Vámos Zoltán, Cséplő Péter*.

■ *Koller Ákos* üléselnökként és meghívott előadóként részt vett a European Society of Cardiology 2013. évi kongresszusán (European ESC Congress Amsterdam, 2013. augusztus 31. – szeptember 3.). Előadásának címe: „Microvascular functional remodelling in diabetes”. A konferencia idején sor került az ESC Koronária Munkacsoport (WG Coronary) találkozájára is.

■ A „3. Congress of Croatian Physiological Society and 1. Regional Congress of the Physiological Societies” tudományos konferenciára 2013. szeptember 13-15. között Rijekában (Horvátország) került sor. A kongresszuson *Koller Ákos* vezetésével az intézet számos tagja részt vett. Vaszkuláris és gerontológiai témákban *Koller Ákos, Balaskó Márta* és *Pétervári Erika* tartott előadást, *Vámos Zoltán, Ivan Ivic* és *Rostás Ildikó* poszteren mutatta be eredményeit. *Koller Á.*: „Regulation of vascular resistance by hemodynamic forces”; *Márta Balaskó et al.*: „Age-associated alterations in the acute effects of corticotropin-releasing factor

(CRF) on energy balance”. *Erika Pétervári et al.*: „Mechanisms of sarcopenic obesity: the role of body composition in the development of age-related peptidergic regulatory changes”; *Ildikó Rostás et al.*: „Complex effects of alpha-melanocyte-stimulating-hormone during the course of aging”.

A Magatartástudományi Intézetből

■ A 2013. szeptember 5-7. között Pécsen megrendezésre került 1st European Conference in Tackling Health Inequalities through Human Resource Capacity Building in Europe nemzetközi konferencia Health and Social Services in Multicultural, Multireligious Environment with a special focus on Rural Health szek-

ciója keretében *Faubl Nóra, Frédéric Zuhorn* és *Füzesi Zsuzsanna* közös előadást mutatott be „Intercultural training for immigrants in medicine” címmel.

A Nukleáris Medicina Intézetből

■ A Pécsen 2013. június 30-július 2. között megrendezett Hevesy György Magyar Orvostudományi Nukleáris Társaság XVIII. Kongresszusán intézetünkben *dr. Schmidt Erzsébet* és *Sarkadi Margit* magas szakmai elismerésben részesült, Hevesy díszoklevelet kapott.

A Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikáról

■ 2013 szeptemberében *dr. Tényi Tamás*

könyvet publikált „Pszichiátria és Művészet – Válogatott írások” címmel.

■ *Dr. Fekete Sándor* 2013. szeptember 25. és 29. között Oslóban az International Association of Suicide Prevention kongresszusán vett részt.

■ Ugyanő 2013. október 10. és 12. között Lisszabonban az UEMS posztgraduális képzéssel foglalkozó munkamegbeszélésén vett részt.

Dr. Tényi Tamás 2013. szeptember 27-én Marosvásárhelyen tartott felkért előadást a második generációs antipszichotikumokról a Román Pszichiátriai Társaság kongresszusán.

■ *Dr. Simon Mária* 2013. október 4. és 8. között Barcelonában részt vett a European College of Neuropsychopharmacology éves kongresszusán, ahol poszttert mutatott be.

Megjelent Mecsek, Barátunk!

Képek a Nyugati-Mecsekről és az Orfői-patak völgyéről

A PTE ÁOK támogatásával, a PTE kiadásában megjelent könyvet szerkesztette és a fényképek többségét készítette: *Barthó Loránd, Sebők Béla*. További képek: *Gergely Tibor, Lázár Gyula, Benkó Rita*.

Turistautak, tájak, települések, geológiai, növényzeti, állattani érdekességek bemutatása.

Megtéríthető a PTE ÁOK Dékáni Hivatalában.

Dr. Tényi Tamás egyetemi tanár, a pszichiátria és a művészet témakörével kapcsolatos írásainak válogatása jelent meg 2013 szeptemberében, a Pécsi Tudományegyetem kiadásában.

A kötetet a Jakab Irén Alapítvány támogatásával került kiadásra.

ISBN 978-963-642-551-7

Buda Béla, Jakab Irén és Trixler Mátyás emlékére

A tartalomból:

Tanulmányok, esszék

A haldok(ló): A Szelf ellentmondásosságának mintázatai egy Raszkolnyikov álomban és Nietzsche összeomlásában;

Nyelv és pszichózis;

A megértés modelljei a pszichiátriai művészetben;

Ketté nyit a Másik;

Alkotás, szenvedély, egyedüllét;

Tér és forma. A pszichózisok térvonatkozásainak egzisztenciáanalízise;

József Attila Füst című versének értelmezése akut pszichózisban;

Margaret I. Little költészete és munkássága;

Egy posztmodern Szelf-koncepció megjelenéséről egy korai John Barth regényben;

Álom – gyász – krízis – pszichózis;

Gondolatok a pszichoterápia etikájáról;

Pszichózisok pszichoanalízise: terápától a terápia narratíváig;

Jakab Irén kifejezéspatológiai kutatásairól. A pécsi időszak.

Interjúk

Művészet és terápia. Beszélgetés Jakab Irénnel;

Lacan – nyelv – pszichoanalízis. Interjú John Mullerrel.

Függelék

Pszichiátria és művészet

Válogatott írások

Tényi Tamás

100 év – 100 kép fotókiállítás

(Szemelvények egyetemünk életéből)

Egyetemünk 2012 őszén ünnepelte alapításának 100. évfordulóját

Nagy örömmre szolgál, hogy az évek alatt gondosan gyűjtögetett fotóanyagomból szemezgetve közkinccsé tehetek ennek kapcsán egy kiállításnyit! A temérdek kép válogatása, kiállítási anyaggá rendezése során a legnagyobb gondot az okozta, hogy folyamatosan viaskodott bennem a dokumentőr és a művészi vénával megáldott fotós... azért remélem sikerült a kettő között a megfelelő arányokat megtalálni! A harmadik szempont az volt, hogy minél átfogóbb képet tudjak adni 100 éves egyetemünk, karunk sokrétű, mozgalmas életéből. E cél elérésének kapcsán három montázs szerepel a múltból, melyek készítésénél orvostörténeti múzeumunk és az intézet archívumából vett képeket használtam. Egyetemünk „alapítói”, vezetése különböző évjáratokból és Romhányi professzor jeles „vendégei” (három montázs). Igyekeztem érdekességgel szolgálni a hajdani képeslappal párhuzamba állított épületfotókkal is. Hálás témát képeznek számomra hallgatóink különböző, nem szakirányú, sport, művészet- és táncbemutatói vagy a külföldi estek jellegzetes nemzeti produkciói.

A „100 év – 100 kép” fotókiállításom mostanra történő időzítését az évfordulón kívül más apropó is aktualizálja. Édesapám és évfolyamtársai előtti tisztelgés, akik 60 éve vehették át a diplomájukat ezen az egyetemen, valamint én is jubilálok az ez évben betöltött hatvanadik életévemmel, melyből 40-et itt töltöttem. Ezen pár gondolat előrebocsájtásával jó szórakozást, kellemes visszaemlékezést kívánok:

Rodler Miklós (fotós)

Egyetemi élet. Rodler Miklós fotói.